

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Vapaaehtoiset seniorit maahanmuuttajien
kotoutumisen tukena

No. 2017-1-LT01-KA204-035213

KOULUTUSOHJELMA

Euroopan komissio ei vastaa tämän julkaisun sisällöstä

Content

Esipuhe.....	2
Moduuli 1: Aikuiskouluttajan osaamisen avaintekijät.....	3
Osio 1: ANDRAGOGIIKKA - AIKUISOPETUKSEN TEORIA.....	6
Osio 2: AIKUISOPISKELIJOIDEN OMINAISUUDET	12
Osio 3: AIKUISOPISKELIJOIDEN MOTIVOINTI	17
Osio 4: OPETUSMENETELMÄT JA -MUODOT	19
Osio 5: JOHTOPÄÄTÖS.....	23
Moduuli 2: Kulttuurien välisen viestinnän osaamisen keskeiset osatekijät.....	24
Osio 1: KULTTUURIEN VÄLISEN KOMMUNIKAATION YMMÄRTÄMINEN.....	26
Osio 3: KÄYTÄNNÖN OHJEITA KULTTUURIEN VÄLISEEN KOMMUNIKOINTIIN	34
Osio 4: TAPAUSTUTKIMUKSIA JA SUOSITUKSET VAPAAEHTOISILLE	36
Osio 5: KESKUSTELUA MONIKULTTUURISUUDESTA / ASSIMILAATIESTA.....	38
Osio 6: PÄÄTELMÄT MODUULISTA 2	38
Moduuli 3: Maahanmuuttajien kotouttaminen: Katsaus teoreettisiin malleihin	39
Osio 1: KOTOUTUMISEN MÄÄRITELMÄ JA MUODOT.....	41
Osio 2: KOTOUTUMINEN – SULAUTUMINEN – KULTTUURISOITUMINEN	44
Osio 3: MAAILMANLAAJUISEN MUUTTOLIIKKEEN PERUSILMIÖ	48
Osio 4: POHDINTA HARJOITUS	55
Osio 5: MAAHANMUUTOSTA KÄYTÄNNÖLLISTÄ.....	56
Osio 6: JOHTOPÄÄTÖS.....	57
Moduuli 4: Aktiivinen kansalaisuus.....	58
Osio 1: RAKENTAMINEN PAIKALLISTEN KYSYMYSTEN POHJALTA.....	60
Osio 2: YHTEISKUNTA KÄSITTEITÄ.....	61
Osio 3: VÄLINEET KAMPANJAN RAKENTAMISTA VARTEN (DEMOKRATIA, AKTIIVINEN KANSALAISSUUS, OSALLISTUMINEN)	64
Osio 4: MUITA TÄRKEITÄ KOHTIA LIITTYEN AKTIIVISEEN KANSALAISSUUTEEN	69
Moduuli 4:n yksinkertainen arviointi	71
Moduuli 5: Maahanmuutto ja vapaaehtoistyö Suomessa.....	72
Osa 1 MAAHANMUUTTAJAT TILASTOISSA.....	74
Osa 2 KOTOUTTAMINEN SUOMESSA	77
Osa 3 KESKEISET KÄSITTEET MAAHANMUUTOSSA JA KOTOUTUMISESSA.....	79
Osa 4 Vapaaehtoistyö Suomessa.....	83
Liite	87
Bibliografia	87
Hyödyllisiä linkkejä	93

Esipuhe

SVMI-hankkeen koulutusohjelma valmistaa ikäihmiset toimimaan vapaaehtoisina maahanmuuttajien tukemiseksi heidän kotoutumisessaan uuteen yhteiskuntaan. Koulutusmateriaali koostuu metodologisista tiedoista kouluttajille sekä senioreiden kanssa työskentelyyn suunnatuista koulutusmoduuleista. Koulutusmoduulit ohjaavat kouluttajia työskentelyyn senioreiden kanssa, mutta toimivat myös vapaaehtoisten aineistona heidän työskentelyssään.

SVMI-koulutusohjelmaa suositellaan käytettäväksi senioreiden kouluttamisessa vapaaehtoisiksi maahanmuuttajien ja pakolaisten kotoutumisen tukemiseen.

Kouluttajat voivat mukauttaa moduuleja oppijoidensa erityistarpeiden mukaan. Sisältö ja harjoitukset ovat ehdotuksia, jotka perustuvat SVMI-hankkeen tarpeiden analyysiin. Kouluttajat voivat vapaasti valita oppilaidensa koulutustarpeisiin sopivimman sisällön.

SVMI-koulutusohjelma senioreille vapaaehtoisille koostuu viidestä moduulista:

Moduuli 1: Aikuiskouluttajan osaamisen avaintekijät

Moduuli 2: Kulttuurien välisen viestinnän keskeiset elementit

Moduuli 3: Maahanmuuttajien kotouttaminen: Katsaus teoreettisiin malleihin

Moduuli 4: Johdatus aktiiviseen kansalaisuuteen

Maahanmuuttajien ja pakolaisten kotouttamisessa työskentelevän vapaaehtoisen keskeiset roolit: kielenopettaja, maan tapoihin ja asiointiin ohjaus, avustaja ja ystävä, joka auttaa toimimaan yhteiskuntamallien mukaisesti.

Moduuli 5: Maakohtaiset mukauttamiset, tarjoten tärkeitä kulttuurinäkökulmia ja vinkkejä SVMI-kumppanimaiden kulttuureista sekä maahanmuuttaja- ja vähemmistökielistä. Tämä moduuli on yksilöllinen jokaiselle SVMI-kumppanimaalle (Saksa, Kreikka, Suomi, Ranska ja Liettua).

Jokainen moduuli on kestoltaan neljä tuntia. Täten SVMI-koulutusohjelman kokonaiskesto on 20 tuntia.

Koulutusohjelmalla on suora vaikutus kolmeen SVMI-kohderyhmään:

- seniorit
- maahanmuuttajat / pakolaiset lopullisina edunsaajina
- vapaaehtoisten kanssa työskentelevät kouluttajat.

Tämä koulutusohjelma on saatavana kaikilla SVMI-kumppanimaiden kielillä: englanti, saksa, kreikka, suomi, ranska ja liettua.

Edellä kuvatut viisi moduulia noudattavat yhteistä kaavaa, jonka avulla niitä voi mukauttaa oppijoiden erityistarpeisiin ja samalla tarjota samankaltaisen oppimiskokemuksen kaikille osallistujille.

SVMI-koulutusohjelma kehitettiin Euroopan komission Erasmus + -ohjelman tuella.

Moduuli 1: Aikuiskouluttajan osaamisen avaintekijät

Valmistaja Soros International House - www.sih.it

	Kuvaus
Lyhyt kuvaus moduulin sisällöstä ohjaajalle JA oppijalle - Moduulin päämäärä - Moduulin tavoitteet	Tämä moduuli on tarkoitettu senioreille vapaaehtoisille, jotka eivät ole tähän mennessä saaneet erityisopetusta aikuiskoulutuksessa. Moduulissa esitellään aikuisopiskelun periaatteet ja teoriat, aikuisopiskelun ominaisuuksia, aikuisten oppijoiden motivaatio sekä tekniikat aikuisten tehokkaaseen ohjaamiseen. Tämän moduulin lopussa oppilailla on kyky: 1. Ymmärtää andragogiikan ja pedagogiikan väliset erot; 2. Ymmärtää aikuisopiskelijoiden keskeisiä yhteisiä piirteitä; 3. Käsittää tehokkaan aikuiskoulutuksen periaatteet siitä, miten aikuiset oppivat parhaiten; 4. Osoittaa peruskäsitys teorioista, jotka motivoivat aikuisopiskelijoita osallistumaan aikuiskoulutukseen ja sisäistämään asioita; 5. Kuvailta tyypilliset esteet osallistumiselle ja oppimiselle aikuiskoulutuksessa; 6. Selittää aikuiskoulutuksen perusteet ja oppimistyytit; 7. Ymmärtää opetuksen menetelmiä ja tekniikoita, jotka edistävät aikuiskoulutusta.
Moduulin kesto	<i>4.0 tuntia</i>
Muita asiaankuuluvia vaatimuksia	Musiikki saattaa edistää oppimista. Musiikkia voi soittaa taustalla niin, että se ei ole liian kovaa, että se häiritseisi. Musiikilla, jossa on 50-80 lyöntiä minuutissa on rauhoittava vaikutus mieleen. Se edesauttaa loogista ajattelua, johtaen uusien asioiden tehokkaampaan oppimiseen ja muistamiseen. Tutkimukset ovat osoittaneet, että klassinen musiikki vaikuttaa aivojen osaan, joka ratkaisee matemaattiset ongelmat. Silloin kun musiikki ei häiritse se on sopivaa kuunneltavaksi lukemisen tai opiskelun aikana. Mozart-efektit ovat joukko tutkimustuloksia, jotka osoittavat, että Mozartin musiikin kuuntelu voi auttaa lyhytkestoisesti tietyn tyyppisten henkisten tehtävien suorittamista.

	Lopuksi voimme kokeilla erityyppistä musiikkia, mikä niistä tukee oppimista häiritsemättä: SAMUEL BARBER - Adagio for Strings, Op. 11 (youtube) Chet Baker ~ Every Time We Say Goodbye (youtube) Study Music Alpha Waves: Relaxing Studying Music, Brain Power, Focus Concentration Music, 161 (youtube) Study Music for Concentration, Instrumental Music, Classical Music, Work Music, Relax, E103 (youtube) Classical Study Music Mozart with Alpha Study Aid Embedded - Alpha BiNaural Beats (youtube) Space Sound Odyssey Deep White Noise For Focus, Power Naps or Sleep (youtube) Philip Glass - Glassworks (complete) Brain Music - STUDY FOCUS CONCENTRATE - HELP YOU WORK FAST (youtube) Jurassic Park Theme 1000 percent Slower (sound cloud) Justin Bieber - U Smile (800% Slower) [HQ] (youtube) Bach - Cello Suite No. 1 in G Major BWV1007 - Mov. 1-3/6 (youtube)
Muodot, joissa moduulit on saatavana	- paperiversio - verkkoversio (SVMI-verkkosivusto)
Kielet, joilla moduuli on saatavana	englanti, liettua, saksa, ranska, kreikka, suomi

Koulutus aikuisopettajien pätevöittämiseksi – Johdanto

- Osallistujien toivottaminen tervetulleiksi (20 min.)
- Kouluttajan lyhyt esittely (1 min)
- Osallistujien esittely (15 min)
Kouluttaja voi vapaasti valita sopivimman tutustumiskeinon ryhmän koostumuksesta riippuen, jos ryhmän jäsenet tuntevat jo toisensa, ja ovatko jäsenet rentoja tai jännittyneitä. Tähän voi sopia jonkinlainen "lämmittely" avaus, nimipeli tai ihan vaan itsensä esittely kertomalla.
- Moduuliaiheen esitleminen (4 min)

Tämä moduuli on tarkoitettu senioreille vapaaehtoisille, jotka eivät ole tähän mennessä tutustuneet erityiskoulukseen aikuiskoulutuspuolella.

Moduuli on suunniteltu esittelemään aikuiskoulutuksen perusteet; eli aikuisopiskelun periaatteet ja teoriat, aikuisopiskelijoilta vaadittavat ominaisuudet ja heidän motivaationsa, sekä tehokkaat tekniikat aikuisten ohjaamiseen.

Tämän moduulin lopussa on odotettavissa että oppija:

1. Ymmärtää andragogiikan ja pedagogiikan väliset erot;
2. Ymmärtää aikuisopiskelijoiden keskeisiä yhteisiä piirteitä;
3. Käsittää tehokkaan aikuiskoulutuksen periaatteet siitä, miten aikuiset oppivat parhaiten;
4. Osoittaa peruskäsitys teorioista, jotka motivoivat aikuisopiskelijoita osallistumaan aikuiskoulutukseen ja sisäistämään asioita;
5. Kuvaila tyypilliset esteet osallistumiselle ja oppimiselle aikuiskoulutuksessa;
6. Selittää aikuiskoulutuksen perusteet ja oppimistyytit;
7. Ymmärtää opetuksen menetelmiä ja tekniikoita, jotka edistävät aikuiskoulutusta.

Moduulin suunniteltu rakenne on seuraava:

- Johdanto - 20 min
- Osio 1: ANDRAGOGIIKKA – AIKUISOPETUKSEN TEORIA - 50 min
- Tauko 1: 5-10 min
- Osio 2: AIKUISEN OPPIJAN OMINAISUUDET - 50 min
- Tauko 2: 5-10 min
- Osio 3: AIKUISEN OPPIJAN MOTIVOINTI - 50 min
- Tauko 3: 5-10 min
- Osio 4: OPETUSMENETELMÄT JA -MUOTO - 50 min
- Päätelmä: 20 min

Tämä moduuli opetetaan erilaisten toimintojen, kuten mini-luentojen, esitysten, ryhmä- / vertaiskeskustelujen, ja oppimisen pohdinnan avulla.

Opiskelijoiden / osanottajien kysymykset moduulista (3-5 min.)

Osio 1: ANDRAGOGIIKKA - AIKUISOPETUKSEN TEORIA

Kesto: 50 min.

Alustava työtapa: PPP-esitys, pienryhmäkeskustelu

Aikuisten oppimisen perusteet

Toisinaan kouluttajat ja opiskelijat eivät sen tarkemmin mieti lapsi- ja aikuisopiskelun välisiä eroja. Siksi on tärkeää erottaa nämä kaksi oppilastyyppeä. Koska tässä projektissa keskitymme tulevien ikääntyneempien vapaaehtoisten kouluttamiseen, on tärkeää, että voimme korostaa heille eroja lasten ja aikuisten oppimisen välillä. On vielä tärkeämpää, että kouluttajat ymmärtävät nämä erot työskennellessään erilaisten kulttuurisia, koulutuksellisia ja sosiaalisia taustoja omaavien maahanmuuttajien ja pakolaisten kanssa.

Andragogiikka vs. pedagogiikka

Nykyään jatkuvassa kehityksessä olevat koulutusjärjestelmät ovat täynnä erilaisia muunnelmia. Ennen käytimme vain fyysisiä luokkahuoneita kouluissa, oppilaitoksissa ja yliopistoissa. Nykyään koulutus toteutuu monella tapaa esim. kotiopetuksena ja modernina online-oppimisena. Oppimisjärjestelmien kehitys maailmalla on johtanut monien opetusmenetelmien ja lähestymistapojen kehittämiseen opetuksen tavoitteesta ja näkemyksestä riippuen. Kaksi suurinta ja yleisintä opetusmenetelmää ovat andragogiikka ja pedagogiikka.

Termit "andragogiikka" ja "pedagogiikka" ovat kreikkalaista alkuperää, joista molemmat sisältävät kreikankielisen sanan "ago", mikä tarkoittaa "opas" sekä kreikan sanat "andras" (mies) ja "paidi" (lapsi).

Pedagogiikka = paidi (lapsi) + ago (opas)

Andragogiikka = andras (mies) + ago (opas)

Edellä olevasta voidaan päätellä, että pedagogiikka on lapsiin keskittynyt opetusmenetelmä, kun taas andragogiikka on aikuislähtöinen opetusmenetelmä. Tai muodollisesti, pedagogiikka on taito-tiede, joka auttaa lapsia oppimaan, kun taas andragogiikka auttaa aikuisia oppimaan.

Ennen vuotta 1950 kaikki tutkimus keskittyi lapsiin, eikä ollut paljon todisteita siitä, miten aikuiset oppivat. Termi "andragogiikka" tunnettiin jo vuodesta 1833, kun saksalainen Alexander Kapp käytti sitä viittaamaan Platonin teoriaa. Käytännöllisesti katsoen sana otettiin käyttöön vasta modernin koulutuksen kehittyttyä 1960-luvun alkupuolella. Tällöin sanaa käytettiin ilmaisemaan aikuisopiskelijoiden erityispiirteitä, jotka eivät vaikuta vain oppimisen motivaatioihin, vaan myös heidän oppimiskykynsä verrattuna lasten tilanteeseen. Aikuiskouluttajille on ehdotonta tunnistaa nämä eroavaisuudet, koska aikuisten oppijoiden kiinnostuksen herättäminen ja motivointi on haastavaa. Tässä osiossa keskustelemme andragogiikan ja pedagogiikan välisistä eroista, jotta saat kaiken mahdollisen tiedon onnistuneeseen vapaaehtoistyöhön tämän projektin yhteydessä.

Pedagogiikka vs. Andragogikka: 5 pääeroa

1. Mikäkuva

Aikuisopiskelijat ovat itseohjautuvia; he hallitsevat oppimiskokemustaan ja ovat 100% vastuussa omasta oppimisestaan. He ovat myös syvästi mukana paitsi suunnittelussa, myös arvioidessaan oppimistaan, koska he tietävät, mitä tietoa haluavat hankkia. Päinvastoin, nuoret oppilaat eivät ole itseohjautuvia; he ovat riippuvaisia opettajistaan koko oppimisprosessin ajan. Siksi heidän opettajansa pitäisi olla vastuussa opettamisen lisäksi myös siitä, miten opetetaan ja arvioidaan.

2. Oppijan kokemuksen rooli

Aikuisopiskelijoilla on selvästi enemmän kokemusta kuin nuorilla oppijoilla. Heidän kokemuksestaan tulee sekä oppimisen että henkilökohtaisen identiteetin tärkein voimavara; mitä rikkaampi ja monipuolisempi kokemuspohja, sitä monimuotoisemmin he voivat tuoda sitä omaan oppimiseensa. Nuorilla oppilailla puolestaan on vielä vähäistä henkilökohtaista kokemusta, joten kokemus ei voi toimia oppimisen resurssina. Rakennuspohjana se kyllä toimii hyvin.

3. Valmiudet oppimiseen

Aikuisten oppijoiden valmius saattaa käynnistyä ihan mistä vain; äkillinen muutos elämässä, tarve käsitellä elämäntehtäviä ja ongelmia menestyksekkäästi, halu itsensä kehittämiseen jne. Aikuisten on tiedettävä syy, miksi oppia jotakin; heti kun tähän kysymykseen löytyy vastaus, he ovat valmiita aloittamaan. Toisaalta lapsille kerrotaan yleensä, mitä oppia; oppimisen syy on kehittää taitoja seuraavan tieto/taito-tason saavuttamiseksi.

4. Suuntautuminen oppimiseen

Millaisesta tiedosta aikuisopiskelijat ovat eniten kiinnostuneita? Luonnollisesti aikuisopiskelijat etsivät tietoja, jotka ovat hyödyllisiä heidän henkilökohtaisessa elämässään ja työympäristössään. Vaatimuksena on, että heidän oppimisensa on merkityksellistä todellisten asioiden, ongelmien ja tehtävien kannalta ja että heidän koulutuksensa lisää suorituskyykyä ja auttaa parempaan ja tyydyttävämpään elämään. Nuorten oppiminen taas kohdistuu tiettyihin aineisiin. Aine määrittelee järjestyksen, jonka mukaan oppimisosio esitellään ja opetetaan.

5. Oppimisen motivaatio

Mikä motivoi aikuisia löytämään aikaa oppimiseen kiireisessä elämässä? Useimmiten sisäiset motivaattorit - itsetunto, itseluottamus, halu elämänlaadun parantamiseen, uteliaisuus, itsensä

kehittäminen ja tunnustus ovat vain muutamia tekijöitä, jotka motivoivat aikuisopiskelijoita oppimaan. On itsestään selvää, että sisäiset kannustimet ovat paljon tehokkaampia kuin ulkoiset, ja siten aikuisopiskelijat ovat tyytyväisempiä

oppimisprosessiin, keskittyvät paremmin, ja pystyvät soveltamaan tietämystään useammin ja menestyksekkäämmin kuin nuoremmat oppijat. Lapset ja teini-ikäiset ovat enimmäkseen motivoituneita ulkoisista syistä, kuten hyvien arvosanojen tai muiden etujen saamisesta tai epäonnistumisen seurausten välttämistä. On selvää, että andragogiikka voi olla erittäin motivoivaa, koska aikuisopiskelijat ovat enemmän tavoitteellisia kuin nuoremmat oppijat. Siksi mielekkäiden oppimiskokemusten tarjoaminen voi vaikuttaa suuresti oppimistulosten saavuttamiseen.

Nyt, kun olet tutustunut pedagogiikan ja andragogiikan peruseroihin, saatat olla kiinnostunut oppimaan andragogiikan periaatteita ja osaan aikuisten oppimisteorioista. Mitä on andragogiikka ja mitkä ovat sen periaatteet? Monien mielestä aikuiskoulutuksen alalla andragogiikka ja Malcolm Knowles ovat erottamattomasti sidoksissa toisiinsa. Malcolm Shepherd Knowles (1913 - 1997) oli amerikkalainen kasvattaja, joka tunnetaan hyvin andragogiikka-termin käyttämisestä synonyymina aikuiskoulutukselle. Malcolm Knowlesin mukaan andragogiikka on aikuiskoulutuksen tiede, joten sana viittaa mihin tahansa aikuiskoulutukseen (Kearsley, 2010).

The Adult Learning Theory
ANDRAGOGY
of Malcolm Knowles

Malcolm Shepherd Knowles (1913 – 1997)

Was an American educator well known for the use of the term **Andragogy** as synonymous to the **adult education**.

According to Malcolm Knowles, **andragogy** is the art and science of adult learning, thus **andragogy** refers to any form of **adult learning**. (Kearsley, 2010).

https://elearninginfographics.com/adult-learning-theory-andragogy-infographic/?utm_campaign=elearningindustry.com&utm_source=%2Fthe-adult-learning-theory-andragogy-of-malcolm-knowles&utm_medium=link

Vuonna 1984 Knowles ehdotti 4 periaatetta joita sovelletaan aikuiskoulutuksessa:

1. Aikuisten on saatava osallistua opetuksen suunnitteluun ja arviointiin.

Vaikka sekä aikuisten että nuorten on saatava tuntee olevansa aktiivisesti mukana omassa oppimiskokemuksessaan, aikuisten oppijoiden kannalta tämä on erityisen tärkeää. Heidän on oltava olennaisesti mukana opetussuunnitelman kehittämisessä ja toteuttamisessa sekä

arviointimenettelyissä. Aikuisten oppijoiden palautteen ansiosta saat mahdollisuuden suunnitella opetustoiminnot sellaisiksi, että ne perustuvat aikuisten oppijoiden tarpeisiin ja toiveisiin.

2. Kokemus (mukaan lukien virheet) muodostaa perustan oppimiselle.

Aikuiskoulutuksessa kannalta tärkeintä ei ole lopputulos, vaan oppimiskokemus, joka kerätään opetuksen ja toiminnan avulla. Sen sijaan, että tarjoisit muistamiseen perustuvia tehtäviä, luo sellaisia hankkeita ja harjoituksia, jotka kannustavat aikuisopiskelijoita tutkimaan aiheita saaden näin uusia kokemuksia. Näin aikuisopiskelijat voivat oppia virheistään ja saada uusia taitoja ensikokemuksen avulla.

Aikuisopiskelijat voivat ottaa oman lähestymistapansa ratkaistakseen ongelmia. Tämä antaa heille mahdollisuuden soveltaa tietämystään käytännössä. Virheitä tulee kokeilujen yhteydessä, mikä tekee oppimiskokemuksesta vieläkin merkityksellisemmän ja tehokkaamman.

3. Aikuiset kiinnostuvat eniten oppimateriaalista, jolla on välitöntä merkitystä ja vaikutusta heidän työhönsä tai henkilökohtaiseen elämäänsä.

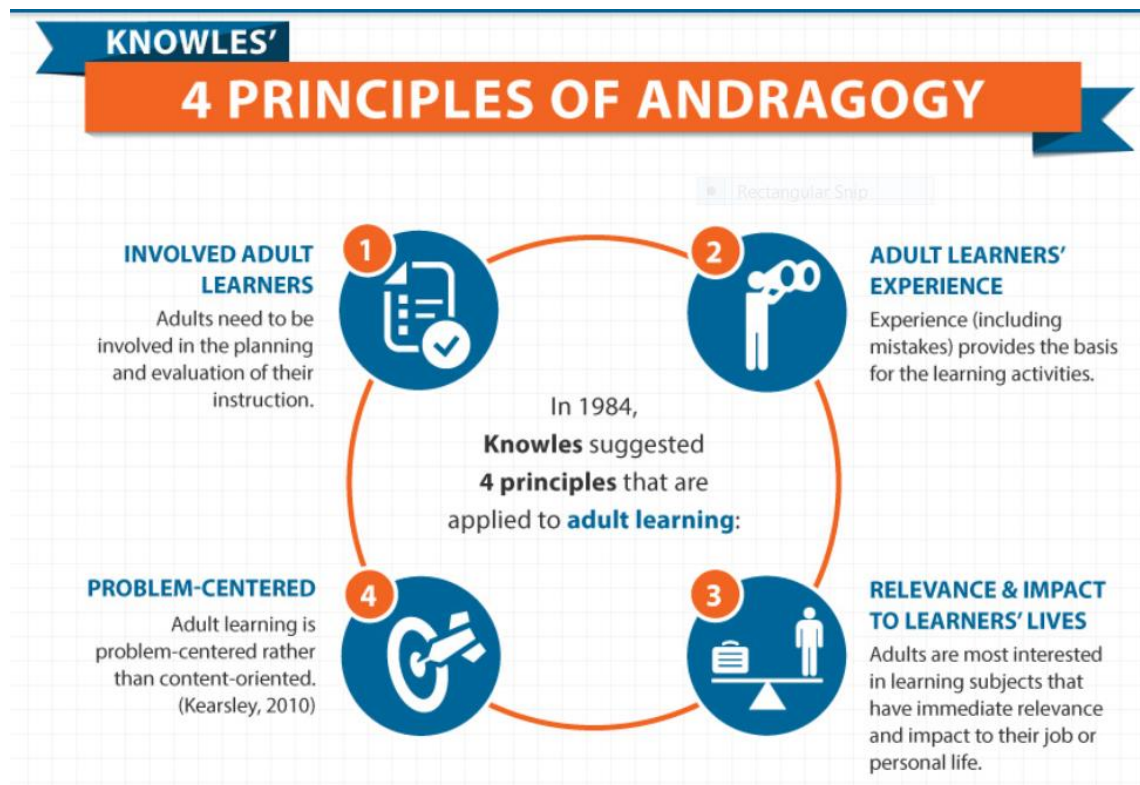
Aikuisten oppijoiden on voitava yhdistää aihe todellisiin etuihin ja sovelluksiin. Jos he eivät näe, miten opittava asia tuo heille etua todellisessa elämässä, tai miten tietty koulutus liittyy todellisiin tilanteisiin, he eivät innostu oppimisprosessista.

Aikuiskoulutuksen opettajat voivat lisätä sitoutumista sisällyttämällä todellisia skenaarioita aikuiskoulutukseen. Tällä tavoin aikuisopiskelijoilla on mahdollisuus nähdä, miten oppimista voidaan soveltaa oikeaan elämään.

4. Aikuiskoulutus on enemmän ongelma- kuin sisältökeskeistä.

(Kearsley, 2010) Aikuiskoulutuksessa on tarjottava sisältönsä ongelma-keskeisyyttä, koska aikuisopiskelijat haluavat heti nähdä, miten ohjeet auttavat heitä ratkaisemaan ongelmia oppimisympäristön ulkopuolella. Aiheen pitäisi tarjota heille mahdollisuutta taitojen hienosäätöön hankkimalla käytännön tietämystä tekemällä, eikä vain muistamalla.

Luo aktiviteetteja, joiden avulla aikuiset voivat tallentaa tiedot pitkäaikaiseen muistiinsa toiston ja kokemuksen kautta.

https://elearninginfographics.com/adult-learning-theory-andragogy-infographic/?utm_campaign=elearningindustry.com&utm_source=%2Fthe-adult-learning-theory-andragogy-of-malcolm-knowles&utm_medium=link

Mitä aikuisopiskelun teorit sisältävät?

1.1. Carl Rogersin kokemuksellinen oppiminen korostaa itseohjaavaa oppimista.

Kokemuksellisella oppimisella on seuraavat periaatteet (Foley, 1995): Ihmisillä on luonnollinen kyky oppimiselle; Oppiminen, johon liittyy muutos käsitykseen itsestä on uhkaavaa ja sitä saatetaan vastustaa. Tällainen opetus on helpommin havaittavissa ja omaksuttavissa. Merkittävää oppimista tapahtuu tekemällä. Itsenäisyyden, luovuuden ja itseluottamuksen kokemus kasvaa, kun antaa tilaa itsekritiikille ja itsearvioinnille ulkopuolelta tulevien arviointien sijaan.

1.2. Jack Mezirowin muuntava oppiminen

Mezirowin psykokriittinen lähestymistapa on kymmenen vaiheen malli, jossa on neljä osa-aluetta, jotka koostuvat "kokemuksesta, kriittisestä pohtimisesta, reflektiivisestä keskustelusta ja toiminnasta" (s. 134), jonka avulla oppilas voi pohtia kokemustaan ja pystyä puhumaan muiden kanssa oppimisestaan.

Kokemus, kriittinen pohdinta ja kehittyminen ovat keskeisiä käsitteitä muutosjohdannaisessa oppimisessa. Kokemus on osa oppimista. Kriittinen pohdinta on tarpeen, jotta henkilö voi muuttua elämäkokemustensa kautta ja tehdä myönteisiä muutoksia. Kehitys on kykyä kriittiseen ajatteluun, joka mahdollistaa muutoksen.

Mezirowin (1997) mukaan "oppiminen, joka edistää kriittistä ajatuskykyä, keksityn ongelman ratkomiskykyä ja vuorovaikutteisuutta, on oppijakeskeistä, osallistuvaa ja vuorovaikutteista". Nämä harjoitukset voivat olla osana vuorovaikutteista oppimisprosessia, joka kehitetään sitoutumalla tehtäväkeskeiseen ongelman ratkaisuun; itsestä peilautuvat arvot omiin ideoihin ja uskoihin; pienryhmäkeskustelut, joissa arvioidaan syitä, tutkitaan todisteita ja päästään kokemuksista heijastuvaan ratkaisuun; oppiminen oivaltamisen kautta ja kielikuvien mielikuvituksellinen käyttö ongelmien ratkaisemiseksi ja uudelleen määrittämiseksi.

1.3. Illerisin Kolme Ulottuvuutta oppimismallista

Merriam et ai. (2007) mukaan Illerisin malli koskee oppimisprosessia ja sisältää näkökohtia "kognitiosta, tunteista ja yhteiskunnasta" (s. 97). Viisi ärsykettä yhdistetään yhdeksi oppimistapahtumaksi: (1) yksilölliset käsitykset maailmasta, (2) "lähetys", kun yksilö ottaa tietoja vastaan toiselta, (3) kokemus voi sisältää vain kaksi ensimmäistä ärsykettä, mutta oppija hyötyy vuorovaikutuksesta (4) "jäljittely" tapahtuu, kun oppija yrittää mallintaa toisen tekoa ja (5) osallistuminen tapahtuu, kun oppija osallistuu tavoite-suunnattuun toimintaan, joskus muiden mukana, kuten yhteisössä. Tämä malli voidaan soveltaa moniin aikuiskoulutuksen osa-alueisiin.

Pohdintaharjoitus Osiossa 1: Lumimyrsky (5-7 min.)

Oppilaat kirjoittavat paperille mitä he oppivat ja rutistavat sen sitten palloksi. Merkistä he heittävät paperin lumipallona ilmaan. Sitten kukin oppilas poimii läheisen vastauksen ja lukee sen ääneen.

Tauko 1: 5-10 min.

Oso 2: AIKUISOPISKELIJOIDEN OMINAISUUDET

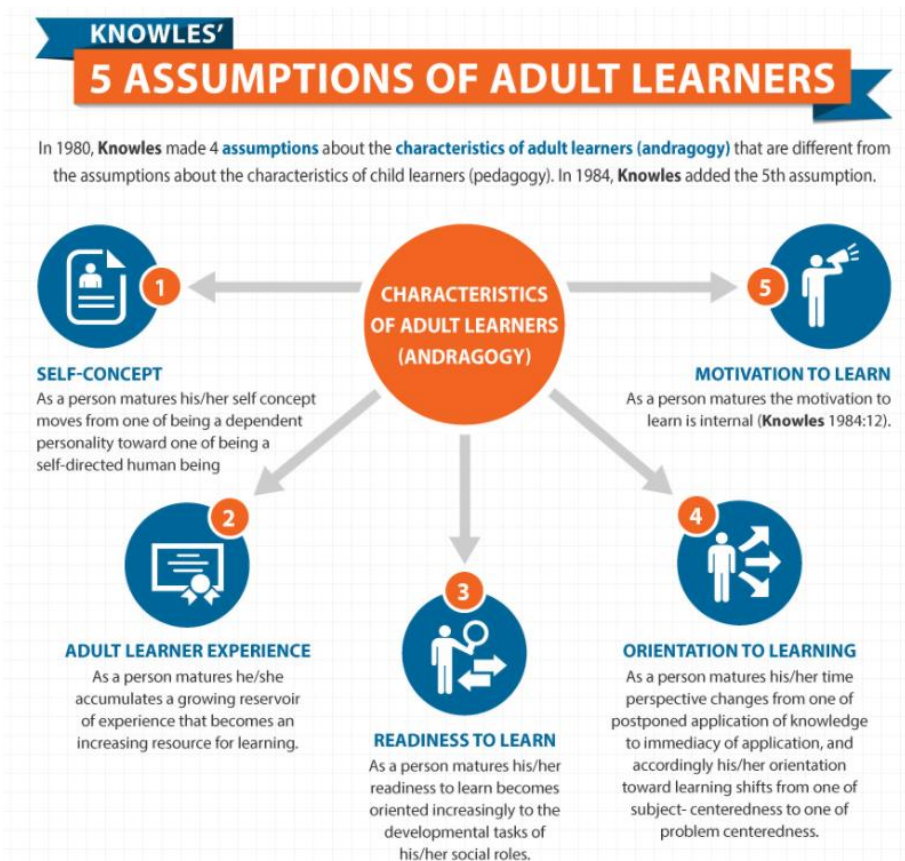
Kesto: 50 min

Alustava työtapa: PPP-esitys, ryhmäkeskustelu.

Viisi oletusta aikuisopiskeliyoista

Aikuisille on ominaista kypsyyt, itseluottamus, itsenäisyys, vankka päätöksentekotaito ja he ovat yleensä käytännöllisempiä. Lisäksi he kykenevät tekemään montaa asiaa kerrallaan, pystyvät tarkoituksenmukaisuuteen, omavaraisuuteen, ovat kokeneita, vähemmän avoimia ja vastaanottavaisia muutokselle. Kaikki nämä piirteet vaikuttavat heidän motivaatioonsa sekä kykyyn oppia. Tutkitaan siis aikuisopiskelijoiden kognitiivisia ja sosiaalisia ominaisuuksia ja mitä opetuksen suunnittelijoiden on tiedettävä oikean kurssisisällön ja -rakenteen luomiseksi.

Vuonna 1980 Knowles teki neljä oletusta aikuisopiskelijoiden ominaisuuksista (andragogiikka), jotka eroavat lapsioppijoista (pedagogiikka). Vuonna 1984 Knowles lisäsi 5. oletuksen.

https://elearninginfographics.com/adult-learning-theory-andragogy-infographic/?utm_campaign=elearningindustry.com&utm_source=%2Fthe-adult-learning-theory-andragogy-of-malcolm-knowles&utm_medium=link

1. Minäkuva

Kun henkilö kypsyy, hänen minäkuvansa siirtyy riippuvuus-persoonallisuudesta kohti itseään ohjaavaa ihmistä.

Aikuiset pitävät itseään vastuullisina omista päätöksistään. He haluavat olla itseohjautuvia ja yleensä vastustavat tilanteita, jotka altistavat heidät muiden hallitsemiseksi. Valitettavasti heillä saattaa olla kokemusta vain riippuvaisesta oppilaasta olemisena julkisessa koulujärjestelmässä. Heidän ainut kokemuksensa on auktoriteettisesta opettajasta. Aikuiskouluttajan on kuitenkin ymmärrettävä, että aikuisopiskelijat ovat itse vastuussa omasta oppimisestaan, ja kouluttajan olisi tarvittaessa voitava auttaa siirtymään riippuvaisesta oppilasroolista itseohjautuvaksi opiskelijaksi.

2. Aikuisen oppilaan kokemus

Henkilön kypsyessä, hän kerää yhä kasvavaa kokemusta, josta tulee oppimisen kehittyvä voimavara.

Aikuiset tulevat koulutukseen täynnä omia kokemuksiaan. Pyri sisällyttämään kokemuksellisia oppimismenetelmiä koulutustilaisuuksiisi, kuten ryhmäkeskustelut, aivoriiharjoitukset, kriittistä ajattelua innostavat tapaustutkimukset ja ongelmanratkaisutilanteet. Nämä antavat opiskelijoille mahdollisuuden sisällyttää aiemmat kokemuksensa uuteen sisältöön. Malcolm S. Knowlesin, Elwood F. Holton III:n ja Richard A. Swansonin (The Adult Learner, a Definitive Classic in Adult Education and Human Resource Development kirjoittajien) mukaan "kokemus on rikkain resurssi aikuisten oppimiselle; siksi kokemuksen analysointi on aikuiskoulutuksen keskeinen metodologia."

3. Valmiudet oppimiselle

Kun henkilö kypsyy, hänen valmiutensa oppia suuntautuu yhä enemmän sosiaalisten roolien kehittymiseen.

Aikuiset hakevat uuden oppimisesta keinoja toimia paremmin todellisissa tilanteissa. Tätä väitettä tukee pätevyyspohjainen koulutusmalli. Tehokas harjoittelu keskittyy kohdeyleisön välittömiin tai lähiajan tarpeisiin. Yksinkertaisesti sanottuna, aikuiset tulevat koulutukseen, koska he haluavat oppia tekemään vaaditun tehtävän (tai tehdä ne paremmin)!

4. Orientoituminen oppimiseen

Henkilön kypsyessä aikakäsitys muuttuu viivästyneestä tiedon siirtämisestä sovelluksen välittömään siirtoon. Tämän seurauksena hänen oppimissuuntauksensa siirtyy kohdekeskeisyydestä ongelmakeskeisyyteen.

Koulutus on tehokkaampaa, jos siinä käytetään tosielämän esimerkkejä tai tilanteita, joita aikuisopiskelijat voivat kohdata elämässään tai työpaikalla. Todelliseen elämäntilanteeseen

(asiayhteyteen) mukautetut kurssit auttavat oppijaa yhdistämään uusia tietoja ja taitoja, sekä kehittämään työtään, asenteita, arvoja ja käyttäytymismalleja.

5. Oppimiseen motivoituminen

Kun henkilö kypsyy, oppimisen motivaatio on sisäistä (Knowles 1984: 12).

Vaikka aikuisopiskelijat vastaavat ulkoisiin motivaattoreihin, kuten kampanjoihin, suoritus-palkintoihin ja palkkioon, lisääntyvät myös sisäiset kannustimet. Lisääntynyt tyytyväisyys työhön, itsetunnon kohoaminen ja parantunut elämänlaatu ovat tärkeitä syitä aikuisille oppia. Olisi hyvä sisällyttää kurssiin mahdollisimman paljon harjoitteita, jotka vaikuttavat opiskelijoiden itsetuntoon ja saavuttamisen tunteeseen. Nämä motivoivat aikuisopiskelijaa.

Aikuisoppimisen 8 ominaisuutta

(pohjautuen Knowlesin teoriaan)

1. Itseohjautuvuus

Aikuisilla on tarve ottaa vastuu elämästään ja päätöksistään, ja siksi heidän on tärkeää hallita omaa oppimistaan. Siksi itsearviointi, vertaisohjaus ohjaajan kanssa, vaihtoehtojen laajuus ja hienovarainen tuki ovat välttämättömiä.

2. Käytännöllisyys ja tuloksellisuus

Aikuisopiskelijat ovat yleensä käytännöllisiä ja vastustavat teorioita. He tarvitsevat tietoja, joita voidaan välittömästi soveltaa heidän ammatillisiin tarpeisiinsa, ja yleensä suosivat käytännön tietoa, joka parantaa taitoja, helpottaa työtä ja lisää luottamusta. Siksi on tärkeää luoda kurssi, joka kattaa yksilölliset tarpeet ja tarjoaa käytännönläheistä sisältöä.

3. Vähemmän avomielistä ja siten muutosta vastustava

Kehittyminen ja syvälliset elämäkokemukset johtavat yleensä jäykkään suhtautumiseen, joka on oppimisen vihollinen. Siten suunnittelijoiden on pystyttävä tarjoamaan muutoksen taustalla olevat syyt, "miksi", sekä uusia käsitteitä, jotka voidaan yhdistää jo vakiintuneisiin, ja edistää tarvetta tutkia.

4. Hitaampi oppiminen, ja enemmän sovellettavissa olevaa tietoa

Ikääntyminen vaikuttaa oppimiseen. Aikuiset oppivat hitaammin iän myötä. Kuitenkin oppimisen syvyys kasvaa ajan myötä, sisäistäen tietoa ja taitoja uusiin henkilökohtaisiin tasoihin.

5. Käytä henkilökohtaista kokemusta resurssina

Aikuiset ovat eläneet kauemmin, nähneet ja tehneet enemmän, ja pyrkivät yhdistämään aiemmat kokemuksensa kaikkeen uuteen sekä arvottamaan uusia käsitteitä perustuen aiemmin oppimaansa. Siksi on tärkeää koota sellaisista aikuisista ryhmä, jolla on samankaltaiset elämänkokemustasot. Heitä on helpompi kannustaa keskusteluun ja jakamiseen ja luoda ihmisistä oppimisyhteisö, jossa sen jäsenet voivat toimia luonnolisessa vuorovaikutuksessa.

6. Motivaatio

Oppiminen aikuisuudessa on yleensä vapaaehtoista. Näin ollen on henkilökohtainen valinta opiskella parantaakseen työtaitojaan ja saavuttaakseen ammatillista kasvua. Tämä motivaatio on oppimisen liikkeellepaneva voima, ja siksi on tärkeää saada oppijassa aikaan luontainen sysäys oikealla ajatusta herättävällä materiaalilla, joka kyseenalaistaa perinteisen viisauden ja stimuloi ajatusta.

7. Monitasoiset vastuut

Aikuisopiskelijoilla on paljon meneillään; perhe, ystävät, työ ja tarve henkilökohtaiseen laatu-aikaan. Tästä syystä aikuisen on vaikeampi tehdä tilaa oppimiselle. Tällöin on tärkeää priorisoida. Jos hänen elämänsä on jo vaativaa, oppimisen lopputulos vaarantuu. Se huomioonottaen koulutuksen suunnittelijan tulee luoda joustava ohjelma, ottaa huomioon kiireiset aikataulut ja hyväksyä se, että henkilökohtaiset velvollisuudet voivat haitata oppimisprosessia.

8. Korkeat odotukset

Aikuisopiskelijoilla on suuria odotuksia. He haluavat oppia asioista, jotka ovat hyödyllisiä työssä, he odottavat välittömiä tuloksia, ja etsivät kursseja, jotka eivät ole ajanhukkaa tai rahan haaskausta. Siksi on tärkeää luoda kurssi, joka maksimoi opiskelijoiden saamat edut, vastaa heidän yksilöllisiin tarpeisiinsa ja kaikkiin oppimishaasteisiin.

Oppimistyylit

Kuvittele, että sait juuri uuden sähkölaitteen, I-Padin, kännykän, tai GPS-laitteen. Haluat käyttää uutta laitetta, mutta et ole koskaan kokeillut sitä aikaisemmin. Miten opit käyttämään uutta lelua? Haluatko omaa aikaa tutustuaksesi käyttöohjeisiin? Vai kutsuisitko mieluummin ystäväsi, jolla on sama laite ja joka voisi selittää sen käytön? Tai ehkä olet sellainen henkilö, joka mieluiten alkaisi heti vain käyttämään laitetta? Mikä näistä malleista parhaiten kuvaa toimintatapaasi?

Nämä ovat kaikki esimerkkejä erilaisista oppimistavoista tai -tyyleistä. Jotkut ihmiset ovat **visuaalisia oppijoita**, ja ohjeiden lukeminen toimii hyvin. Toiset saattavat olla **auditiivisia oppijoita**, muistaen

lähes kaiken kuulemansa ja soveltaen näin oppimaansa tuottavasti. Muut oppijat haluavat päästä tekemään asioita ja selvittämään sen kautta; heidät tunnetaan **kinesteettisinä oppijoina**.

Tämän oppimistyylin konsepti heijastaa Gardnerin monien älykkyyksien teoriaa. Kehityspsykologi Howard Gardner oletti, että ihmisen älykkyys on todellisuudessa yhdistelmä eri modaliteetteja tai älykkyyksiä. Gardner korosti, ettei kukaan hallitse vain yhtä edellä kuvatuista älykkyyden osa-alueista. Sen sijaan meillä kaikilla on moninainen älykkyys eriasteisesti, mikä vaikuttaa omiin oppimistyyliihimme. Ei ole olemassa yhtä parasta oppimistyyliä. Itse asiassa useimmilla meillä on ensisijainen oppimistyyli sekä toissijainen oppimistyyli.

Omasta oppimisestamme vastuussa olevina aikuisopiskelijoina olemme luultavasti sopeuttaneet sisäistämämme oppimistyylin siten, että ne sopivat osallistumiemme kurssien opetusmetodeihin.

Pohdintaharjoitus Osiossa 2: Pienryhmäkeskustelu (7-10 min)

Oppilaita pyydetään keskustelemaan pienissä ryhmissä seuraavista aiheista (1 aihe/ ryhmä) ja esittää ryhmänsä päätelmät:

1. Miksi mielestänne on tärkeää varmistaa, että oppimisprosessissa on mukana itseohjautuvuus? Kuinka sinä kouluttajana toteuttaisit tämän?
2. Miten ehdotatte maahanmuuttajien ja pakolaisten aiempaa kokemusta sisällytettävän koulutukseen? Miksi luulet, että se on tärkeää?
3. Miten luulette kouluttajan voivan varmistaa, että koulutus on asianmukainen ja / tai tarpeellinen siihen osallistuville maahanmuuttajille ja pakolaisille?
4. Mistä ajattelet aikuisopiskelijoiden olevan eniten kiinnostuneita oppimaan? Entä maahanmuuttajat ja pakolaiset?

Tauko 5-10 min.

Oso 3: AIKUISOPISKELIJOIDEN MOTIVOINTI

Kesto: 50 min

Alustava työtapa: PPP-esittely, ryhmäkeskustelu, vertaistuki

Aikuisten oppijoiden motivaatio - 17 suositusta

Aikuisilla, toisin kuin lapsilla, teini-ikäisillä ja nuorilla opiskelijoilla, on usein paljon asioita mielessä, ja koulutus, jota aiot ehdottaa, on luultavasti viimeinen niistä. Lisäksi aikuisoppilaat eivät näe palkkioita ponnisteluistaan niin nopeasti kuin odottaisivat. Ja antamalla heille "karkkia" ei toimi samalla lailla kuin lasten kanssa. Myös opiskeluun liittyvät tottumukset, jotka kerran olivat hallussa, saattavat olla jo pitkään unohdettuina. Ja lisäksi monet opiskelijat joutuvat pakosta kouluttautumaan taitojen lisäämiseksi, jotteivät he menetä työpaikkaansa, tai päästääkseen urallaan eteenpäin. Kaikki tämä vaikeuttaa motivoitumista ja opiskelijoiden aktivoitumista.

17 vinkkiä kokeiltaviksi aikuisopiskelijoiden motivoimiseksi:

- 1. Luo hyödyllisiä ja asiayhteydellisiä oppimiskokemuksia, jotka perustuvat ikäryhmään ja oppijoiden etuun.** Korosta käytännön tietoa. On tärkeää suunnitella kurssi, joka antaa välitöntä merkitystä. Aikuisopiskelijat arvostavat enemmän käytännön tietoa, eikä vieraita tosiasioita ja teorioita.
- 2. Tutkimisen helpottaminen.** Vaikka lapset ovat tunnettuja kokeellisesta luonteestaan ja uteliaisuudestaan, myös aikuisopiskelijat haluavat joskus lisätä tieto-taitojaan tavalla, joka on mielekästä heille. Tästä syystä sinulla on oltava käytettävissäsi kaikenlaisia materiaaleja; viitteitä, kuvia, lyhyitä videoita, luentoja, podcasteja ja muita ilmaisia resursseja. Tällaisessa täydellisessä oppimisympäristössä oppilaat inspiroituvat paremmin tai haluavat oppia lisää.
- 3. Luo yhteisö ja integroi sosiaalinen media.** Muista, että sosiaalisen median verkkosivustot ovat tehokas työkalu yhteistyölle, kommentoimiselle ja jakamiselle. Näillä voit helpottaa ryhmäkeskusteluja ja yhteisöjen toimintaa. Ihmiset alkavat nopeasti vaihtaa tietoa, ja sosiaalinen media on myös hauskaa!
- 4. Videon taustalla oleva ääni ei riitä.** Lisää siihen henkilökohtainen kosketus. Kurssillasi on oltava kasvot. Ole saatavilla ihmisille. Kutsu mukaan kirjoittajia, muita opettajia ja asiantuntijoita live-verkkokeskusteluihin sekä kysymys- ja vastaus-istuntoihin.
- 5. Haasta pelien kautta.** Etsi erilaisia ongelmanratkaisuharjoituksia ja tapaustutkimuksia. Pistä oppilaasi etsimään ja löytämään ratkaisuja.
- 6. Käytä huumoria.** Huumori toimii myös kurssin huonoiten motivoituneille oppilaille. Kun oppilaat huomaavat, että olet hauska, he kuuntelevat huolellisesti, koska eivät halua jäädä paitsi huumoristasi. Sillä ei voi koskaan hävitä.

Vapaaehtoiset seniorit maahanmuuttajien kotoutumisen tukena

KOULUTUSOHJELMA

7. **Palottele tiedot.** Palottelu on välttämätöntä, koska se auttaa ihmisiä muistamaan ja soveltamaan tietoja. Pieniä tietopalasia on helpompi käsitellä.
8. **Lisää jännitystä.** Älä paljasta kaikkea kurssin alussa. Tarvitset kyllä yleiskatsauksen, mutta pidätä mielenkiintoisia asioita, kunnes aika on oikea. Kukaan ei halua lukea kirjaa, jos he tietävät, mitä tulee tapahtumaan.
9. **Mahdollista yksilöidyt hyödyt ja ura-tavoitteet.** Tue oppijoita työskentelemään näillä tavoitteilla ja yksilöimään koulutuksen sopimaan heidän tarpeisiinsa.
10. **Stimuloi oppilaita.** Kannusta heitä ajattelemaan joko antamalla heille aivoituksia tai kysymällä ajatuksia herättäviä kysymyksiä.
11. **Anna oppimisen tapahtua virheiden kautta.** Saksalaisen sanonnan mukaan "sinusta tulee fiksu virheidesi kautta". Oletko kuullut kuuluisan ilmaisun: "Käytäntö tekee mestariksi"? Henry Roediger teki oppimiskokeilun jakamalla oppilaansa kahteen ryhmään. Ryhmä A opiskeli luonnontieteiden paperin 4 kertaa, kun taas ryhmä B opiskeli saman paperin kerran ja sitten heidät testattiin siitä kolme kertaa. Tutkijan mukaan viikkoa myöhemmin B-ryhmän opiskelijat suoriutuivat 50 prosenttia paremmin kuin A-ryhmä, vaikka he olivat opiskelleet aineistoa vähemmän. Tulokset tukevat selvästi väitettä, jonka mukaan "käytäntö tekee mestariksi".
12. **Vakuuta visuaalisesti.** Tiesitkö, että 83% oppimisesta tapahtuu visuaalisesti
13. **Ota mukaan tunnetta.** Jos et kuulosta inspiroivilta, ja jos materiaali ei ole jännittävä, miten motivoit oppijotasi? Herätä tunteita myös opiskelijoissa – tuo esiin kiistanalaisia lausuntoja, nostata muistoja, ja lisää tosielämän tarinoita.
14. **Pyydä esimerkkejä opiskelijoiden työpaikoista.** Oppilaat eivät ehkä aina muista liittää asiaa siihen, mitä työpaikalla on tapahtunut. Joskus he saattavat tarvita muistutuksia ja vihjeitä, joiden avulla oivaltaa yhteyks.
15. **Herätä kunnioitusta asioihin.** Kerro opiskelijoillesi, miksi on tärkeää osallistua kurssille. Vältä kynnistä tai ahdistavaa sävyä ja kunnioittaa oppijoita. Saatat olla ainoa puolestapuhuja, jonka he tuntevat tässä suuressa maailmassa.
16. **Pyydä palautetta.** On motivoivaa tietää, että omalla mielipiteellä on merkitystä kurssilla.
17. **Esittele kurssin suorittamisen hyödyt.** En tiedä miksi en aloittanut tästä. Joskus hyötyjen esille tuominen on kaikki mitä tarvitaan.

Pohdintaharjoitus Osiossa 3: Vertaiskeskustelu

(5-7 min)

Oppilaita pyydetään keskustelemaan pareittain seuraavasta kysymyksestä, kirjoittamaan havaintonsa yhteiselle fläppitaululle ja selittämään havaintonsa ryhmälle:

Mitä vinkkejä voisi mielestäsi antaa aikuisopiskelijoiden motivoimiseksi - maahanmuuttajien ja pakolaisten?

Tauko 5-10 min.

Osio 4: OPETUSMENETELMÄT JA -MUODOT

Kesto: 50 min

Alustava työtapa: PPP-esittely, ryhmäkeskustelu, vertaistuki

Oppimisen tavat - Opi oppimaan

"En voi opettaa kenellekään mitään. Voin vain saada heidät ajattelemaan" - Sokrates.

On monia eri tapoja, joilla henkilö voi oppia jotain. Jotkut oppimismenetelmät toimivat paremmin kuin toiset. Tärkeintä on, että voit oppia mitä haluat, ja mahdollisuudet ovat loputtomat. Ei ole olemassa suurempaa voimavähdettä ihmisessä kuin oppimisen voima. Maailman yhdistetty tieto odottaa sinua, joten älä epäröi, sillä epäröijä häviää!

Kaikki on oppimista. Jos haluat olla älykäs, sinun on opittava älykkääksi. Jos haluat olla hyvä tietyssä urheilulajissa, sinun täytyy oppia miten olla hyvä siinä. Jos haluat olla onnellinen, sinun täytyy oppia mitä onnellisuus on. Vain muisteleminen ei riitä. Tietosi muistoilla on oltava ohjeet siitä, miten tietoa käytetään tehokkaasti. DNA: Ilasi on tieto ja ohjeet. Joten näet, että osaamisen oppimisen ja soveltamisen prosessi on välttämätöntä elämässä. Mutta vaikka oppiminen on luonnollista, sinun täytyy oppia oppimista tosissasi ja käyttää oppimaasi tehokkaasti. Jos et tee niin, olet alttiina monille haasteille, ja joudut taistelemaan ja tekemään samanlaisia virheitä yhä uudestaan ja tietämättäsi. Toivomme, että oppimismenetelmistä ja -tekniikoista saatavat tiedot auttavat sinua oppimaan ja opettamaan menestyksekkäästi.

On olemassa monia kriteerejä, jotka vaikuttavat opetus- ja oppimismenetelmiin:

- Opetuksen tavoitteet
- Koulutuksen aihe
- Koulutuksen kesto
- Oppijoiden aiempi tietämys ja osaaminen
- Opettajan kyky käyttää opetusmenetelmää
- Opiskelijoiden määrä

Koulutuksen metodologia perustuu kolmeen tärkeään elementtiin:

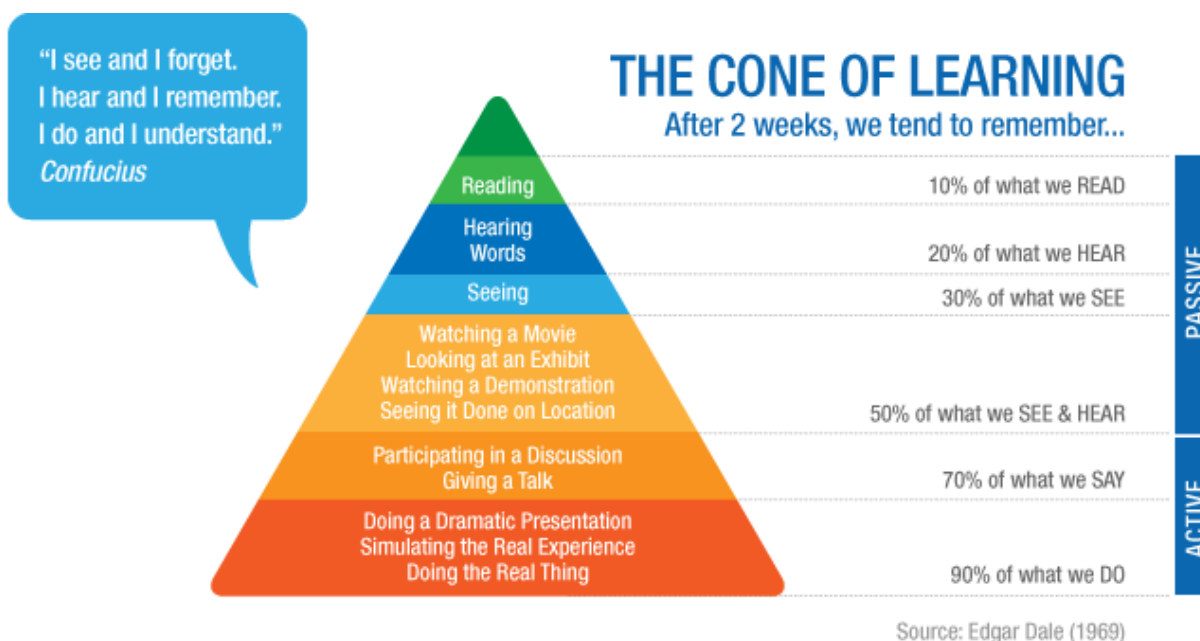
- Vaaditun tiedon tarjoaminen (teoria)
- Koulutusvälineiden käyttö; keskustelut, roolileikit, tapaustutkimukset, videot, pelit, animaatiot ja harjoitukset (käytännön kokemukset)
- Palaute / pohdinta (arviointi- ja itsearviointi)

Mitkä ovat parhaat työkalut ja -metodit luokkahuoneessa?

Ihmiset usein muistavat enemmän, kun he harjoittavat oppimistaan käytännössä verrattuna siihen, jos he vain lukisivat tai kuulisivat tiedon. Muistamme tiedon määrä on suorassa suhteessa siihen, miten osallistuimme oppimistapahtumaan.

“The Cone of Learning” osoittaa, että meillä on taipumus muistaa vain noin 10 prosenttia siitä, mitä luemme. Muistimme kasvaa, kun kuulemme ja näemme jotain yhdistettynä - kuten elokuvan katsominen tai näyttelyssä käyminen. Muistamme noin 90 prosenttia siitä, mitä sanomme ja teemme, kuten harjoittaessa opimaamme. Tämä on tärkeä asia tunnistaa koulutettaessa aikuisopiskelijoita. Asianmukaisten opetustapojen valinta on tärkeää opitun tiedon sisäistämiseksi.

<https://www.ag.ndsu.edu/evaluation/documents/effective-adult-learning-a-toolkit-for-teaching-adults>

Keskusteluja

Yksi haastavimmista opetusmenetelmistä on johtaa keskusteluja. Se voi myös olla yksi palkitsevimmista. Keskustelujen käyttäminen ensisijaisena opetusmenetelmänä mahdollistaa kriittisen ajattelun. Luodessasi suhteet oppilaisiin, voit osoittaa arvostavasi heidän panostaan samanaikaisesti, kun haastat heitä ajattelemaan entistä syvemmin ja ilmaisemaan ajatuksiaan selkeämmin. Sinun ja opiskelijoidesi usein kysytyt kysymykset antavat keinon mitata oppimista ja syventää kurssin keskeisiä käsitteitä.

<http://teachingcenter.wustl.edu/resources/teaching-methods/discussions/teaching-with-discussions/>

Roolileikit ja oikean elämän mallintaminen

Roolileikki on tekniikka, jonka avulla opiskelijat voivat tutkia realistisia tilanteita vuorovaikutteisesti muiden kanssa kehittämällä kokemuksia ja kokeilemalla erilaisia toimintamalleja tuetussa ympäristössä. Toiminnan tarkoituksesta riippuen osallistujat saattavat leikkiä samanlaista roolia kuin omansa (tai tulevaisuudessa olevaa roolia). Rooli voi olla myös keskustelun tai vuorovaikutuksen vastakkainen osapuoli. Molemmat vaihtoehdot tarjoavat mahdollisuuden merkittävään oppimiseen, jolloin ensimmäinnettä mahdollistaa oman kokemuksen ja jälkimmäinen kannustaa opiskelijaa ymmärtämään tilannetta vastapuolen näkökulmasta.

Todellisen elämän mallintaminen on käytännön ja oppimisen tekniikka, jota voidaan soveltaa monille eri tieteenoaloille ja harjoittelijoille. Se on tekniikka, jolla korvataan ja täydennetään todellisia kokemuksia opastetuilla, usein "innoittavilla" tavoilla. Parhaimmillaan niiden avulla pääsee mallintamaan reaali maailmassa tapahtuvia olennaisia asioita merkittävällä tavalla vuorovaikutteisesti. "Innoittava" täällä tarkoittaa, että osallistujat uppoutuvat tehtävään ikään kuin se olisi todellinen tilanne.

<https://blogs.shu.ac.uk/shutel/2014/07/04/role-play-an-approach-to-teaching-and-learning/>
<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2966567/#CIT3>

Tapaustutkimuksia ja menestystarinoita

Monet opiskelijat ajattelevat asioita enemmän yleisesti kuin analyttisesti, mikä tarkoittaa sitä, että he oppivat paremmin esimerkeistä. Tapaustutkimusten käyttö voi siis olla erittäin tehokas oppimisen tekniikka.

Tapaustutkimuksia on pitkään käytetty oppimiskeinona kauppakorkeakouluissa, sekä oikeustieteiden-, lääketieteiden-, ja yhteiskuntatieteiden opiskelussa. Niitä voidaan hyödyntää millä tahansa kurssilla, jotta opiskelijat pääsevät soveltamaan oppimaansa käytännön tilanteisiin.

Tapaukset voivat olla erilaisissa muodossa, yksinkertaisimmasta "Mitä tekisit tässä tilanteessa?" - kysymyksestä tilannekuvaukseen analysoitavine tietoineen. Se, käytätkö tapauksena yksinkertaista skenaariotyyppeä vai monimutkaista, riippuu kurssin tavoitteista.

<http://www.bu.edu/ctl/teaching-resources/using-case-studies-to-teach/>

Pelit

Peli-pohjainen oppiminen on pelin osatekijöiden soveltamista muihin kuin pelitilanteisiin, kuten opintotunneilla tai työympäristössä. Peli-pohjainen oppiminen luo asetelman ja palkitsemisjärjestelmän, jotka esittelevät aineiston uudella ja jännittävällä tavalla. Tämä toteutustapa voi tehdä oppimisesta ja tehtävien suorittamisesta entistä houkuttelevampaa ja parantaa kokonaisvaltaista tuloksellisuutta. Pelin osatekijöiden lisääminen kannustaa oppimaan tai suorittamaan tehtäviä helpommin lähestyttävällä ja toteuttavalla tavalla.

<https://elearningindustry.com/game-based-learning-and-adult-learning-styles>

Vapaaehtoiset seniorit maahanmuuttajien kotoutumisen tukena

KOULUTUSOHJELMA

Video

Videon opetusvaikutus voidaan tiivistää kolmella keskeisellä käsitteellä:

- Interaktiivisuus sisällön kanssa
- Sitoumus
- Tiedonsiirto ja muisti

Nämä ovat osa jatkumoa, jossa vuorovaikutus sisällön kanssa muuttuu keskeiseksi periaatteeksi ja keinoksi kognitiiviselle kehitykselle: Oppija on kanssakäymisessä visuaalisen sisällön kanssa, joko suullisesti, muistiinpanoja tehden, ajattelemalla tai soveltamalla käsitteitä. Sitoutumista tapahtuu, kun oppija saa kosketuksen videon tuomaan visuaaliseen sisältöön, joko tilauksesta tai reaaliaikaisesti. Interaktiivisuus ja sitoutuminen alkavat tunnevaltaisella tasolla, oppimisen tunnepuolella. Jotta interaktiivisuus toteutuisi, videokokemuksen laadun pitäisi olla korkea. Kun sitoutumista tapahtuu, asia virtaa tiedon siirtona muistiin: Joidenkin tutkimusten mukaan oppija muistaa asiat paremmin. Teoreettinen tulos on yhdistelmä tunneperäistä ja kognitiivista kehitystä ja sisällön sisäistämistä.

<http://filmstretch.com.au/2016/03/01/the-case-for-using-video-for-adult-learning-and-development/>

Tarinoiden kertominen

Tarinat voivat olla houkuttelevia opetusvälineitä, koska ne vangitsevat kuuntelijat, ovat uskottavia ja viihdyttäviä ja antavat opiskelijoille mahdollisuuden helposti muistaa tapahtumia tarinasta. Yksinkertaisimmillaan tarinan kertominen on edelleen tehokas viestinnän muoto, jossa kerronta on yhtä vakuuttavaa kuin tutkielmien ja oppikirjojen. Ne inhimillistävät oppimista. Ja tarjoavat meille mahdollisuuden samaistua samankaltaisiin hahmoihin tai nähdä maailmaa kirjaimellisesti jonkun muun näkökulmalta. Tarinat koskettavat tunteitamme ja saavat meidät nauramaan, itkemään, pelkäämään ja vihastumaan - vastakohtana perinteiseen asian esitykseen.

<http://www.teachhub.com/storytelling-classroom-teaching-strategy>

Pohdinta tehtävä osiolla 4: pienryhmäkeskustelu

(5-7 min)

Oppilaita pyydetään pohtimaan pienryhmissä seuraavaa kysymystä ja jakamaan havaintonsa ryhmän kanssa:

Mitä koulutustyökaluja ja -menetelmiä suosittelisit maahanmuuttajien ja pakolaisten koulutukseen? Voitteko perustella valintaa?

Osio 5: JOHTOPÄÄTÖS

Kesto 20 min

Kouluttaja tiivistää moduulin aikana annetun tiedon, eli listaa käsitellyt aiheet.

Sitten osallistujat kutsutaan pohtimaan yksitellen moduulia vastaamalla seuraaviin kysymyksiin:

1. Mikä oli sinun motivaatiosi osallistua tähän hankkeeseen ja koulutukseen?
2. Mitä ajattelet oppineesi tämän moduulin aikana ja kuinka hyödyllistä se voisi olla sinulle henkilökohtaisesti?
3. Voisitko miettiä, miten opit? Muistatko, missä tapauksissa oppiminen oli tehokkainta?
4. Miten uskot voivasi liittää tästä oppimisprojektista oppimmasi tulevaan vapaaehtoistyöhön? Mitä hyötyjä se voisi tuoda maahanmuuttajille ja pakolaisille?

Lopuksi osanottajat kutsutaan jakamaan ajatuksiaan muun ryhmän kanssa.

Moduuli 2: Kulttuurien välisen viestinnän osaamisen keskeiset osatekijät

Valmistaja GSVO

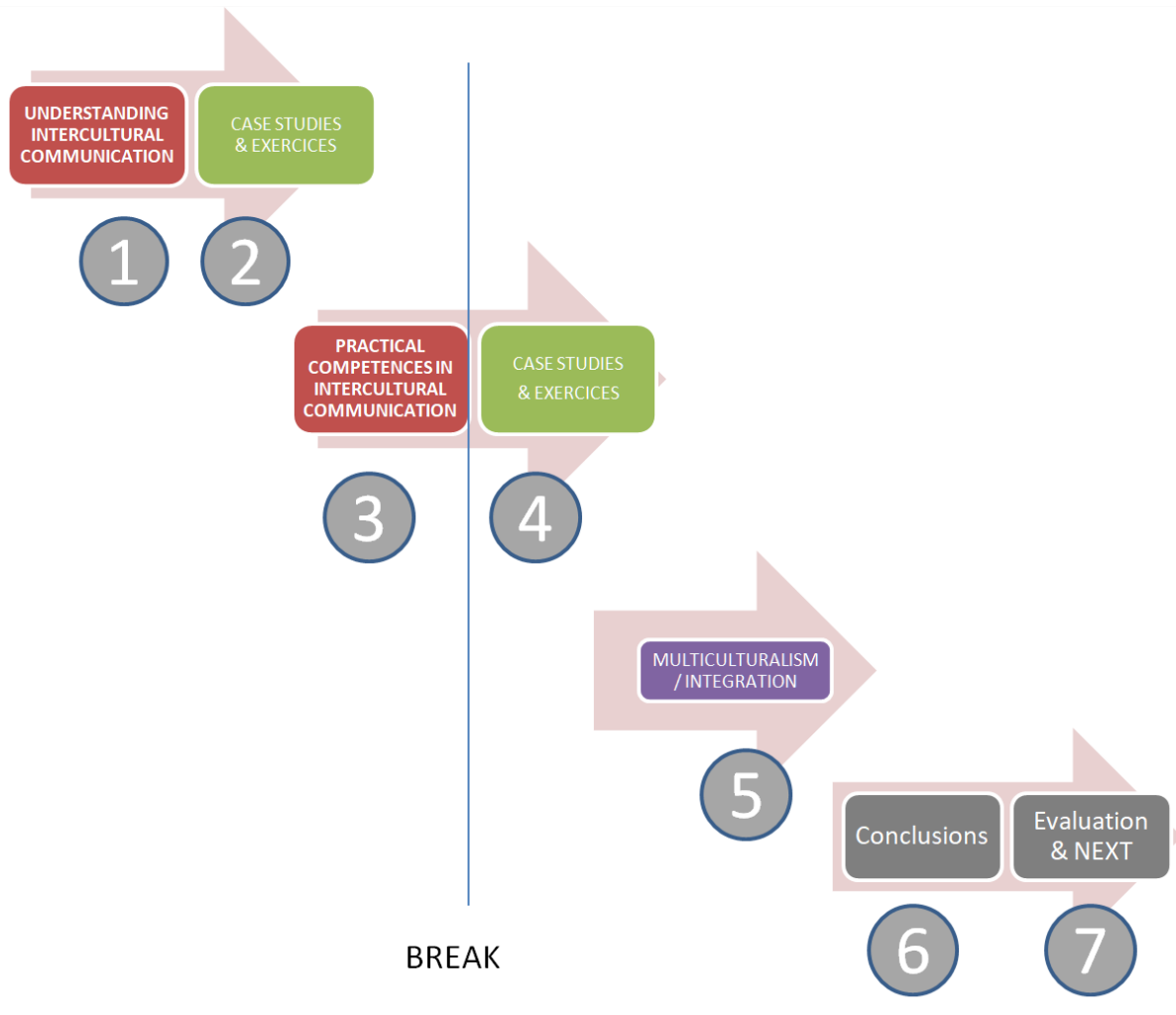
	Kuvaus (esimerkkejä)
Lyhyt kuvaus moduulin sisällöstä ohjaajalle JA oppijoille - Moduulin tavoitteet - Moduulin päämäärät	Tässä moduulissa opettaja / ohjaaja selittää: - mekanismit, jotka toimivat sosiaalisena apuna kulttuurienvälisissä tilanteissa. - parhaimmat viestinnän asenteet ja käytännöt Tässä moduulissa oppilaat hankkivat: - parempaa ymmärrystä kulttuurienvälisistä ominaisuuksista - keskeiset taidot kulttuurienvälisen tietoisuuden ja asianmukaisten asenteiden kehittämiseksi
Moduulin kesto	4.0 tuntia
Ehdotetut koulutusmateriaalit	Paperitaulu - Paperilehtiö – Huopakyniä Kannettava tietokone ja yhteydet VGA/HDMI Internet yhteys (WIFI tai UMTS) Videorojektori
Ehdotettu paikka (moduulin pitämiseksi)	Suunnitteilla
Formaatit, joilla moduuli on saatavilla	paperillinen versio netti versio (SVMI sivusto)
Kielet, joilla moduuli on saatavana	englanti, liettua, saksa, ranska, kreikka, suomi

Johdatus kulttuurienvälisen viestinnän osaamisen keskeisiin elementteihin

Osallistujien tervetuloivotus

- Moduuliaiheen esittely opiskelijoille
- Osallistujien esittely (jos he eivät tunne toisiaan vielä, ehdotetaan tutustumistekniikoita "jään murtamiseksi" jne.)
- Tietoa moduulin rakenteesta:
  - 7 yksikköä, joissa on kaksi kokonaisuutta:
  - 1-2: peruskäsityksen hankkiminen
  - 3-4: käytännön taidot

- Moduulin odotettu tulos / oppimistulos
- Oppijoiden / osanottajien kysymykset

Oso 1: KULTTUURIEN VÄLISEN KOMMUNIKAATION YMMÄRTÄMINEN

Osa1: Kulttuurien välisen kommunikaation esittely

- **Pehmeänä esittelynä:** luova harjoitus koskien erilaista hahmottamista samassa "todellisuuden" tilanteessa.

Sama kuva, 2 näkemystä; nuori, kaunis nainen ja vanha nainen. Huomaa että on vaikeaa siirtyä näkemyksestä toiseen. Samalla tapaa lauseen sisällön voi ymmärtää erilaisina tarkoituksina.

Viesti : Kommunikaatiossa keskeinen kysymys ei ole siitä kuka on oikeassa ja kuka väärässä, vaan siitä miksi näen asian näin ja miksi toinen näkee sen toisella tapaa.

- **Kulttuurien välisen viestinnän määritelmän jakaminen**

- kaksi henkilöä (tai kaksi ryhmää).
- eri kulttuureista ("kulttuurin" määritelmä on melko laaja).
- vuorovaikutuksessa
- jotka neuvottelevat yleisestä aiheesta [Stella Ting-Toomey]

- **Jäävuori-vertauskuva ja avoin keskustelu**

Jäävuoreessa on sekä näkyvä että näkymätön osa.

Näkymätön osa on suurempi ja tärkeämpi vakauden kannalta ja niille, joiden on navigoitava sen lähellä.

Kulttuurin kannalta näkyvät osat (käyttäytyminen, instituutiot, taiteet jne.) perustuvat suurempaan näkymättömään osaan (kulttuuriset arvot, normit, uskomukset), jotka antavat perustan ja merkityksen sille, mikä on näkyvillä.

Viesti: Opettaja haluaa saada esiin tietoa näkymättömästä kulttuurin osasta ja sen vahvasta muotoutumiesta lapsuuden aikana.

Ääneen lukeminen muille

"Jos kulttuurisia eroja on vaikea poistaa, se johtuu siitä, että se on sisäistetty kasvaessa kotimaassa, ja siitä tulee toinen luontemme.

Alkuperäinen kulttuurimme on yhtä luonnollinen olemuksessamme kuin vaistot, jotka saamme syntymässä.

**Vapaaehtoiset seniorit maahanmuuttajien
kotoutumisen tukena**

KOULUTUSOHJELMA

Näin on esim. musiikillisen maun suhteen, joka on opittua kehityksemme aikana, mutta vaikuttaa olevan meille perinnöllinen fyysinen piirre.

Non-verbaaliset viestintämuodot, miten keskustelussa käyttäytyään, puheen rytmi ja äänenvoimakkuus, odotus aika ennen jonkun keskeyttämistä; kaikki tämä tuntuu normaalilta meille vain siksi, että tiedot ja niihin liittyvät vuorovaikutukset on sisäistetty syväälle aivoihimme.

Tästä seuraa traumaattinen kokemus niille, jotka kokevat kulttuurin rajun muutoksen ja havaitsevat, että kotimaassa ilmeinen ei ole enää itsestäänselvää turvapaikan maassa.”

(Doidge, 2008, pp. 331-332)

Osa 2: Kulttuuriset arvot

Kulttuurien ulottuvuudet

Kouluttaja esittelee tässä kulttuuriset ulottuvuudet (viitaten Hofstedeeseen) ja yksityiskohdat erityisesti kahdesta niistä (ts. 1 ja 4).

1. Vaikutuksen etäisyys-indeksi

Weak Uncertainty Avoidance Cultures	Strong Uncertainty Avoidance Cultures
Uncertainty is valued	Uncertainty is a threat
Career change	Career stability
Encourage risk taking	Expect clear procedures
Conflict can be positive	Conflict is negative
Expect innovations	Preserve status quo

Ikä (ja ikääntyneisyys) vaikuttaa huomattavasti etäisyys-indeksin kokemiseen.

Seuraavassa osiossa tehdään tähän liittyen harjoitus paremman ymmärryksen saavuttamiseksi.

2. Individualismi vs. kollektivismi.

3. Maskuliinisuus vs. naisellisuus.

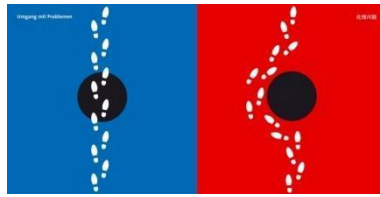
4. Epävarmuus-välttämisen-indeksi (korkea vs. alhainen).

Weak Uncertainty Avoidance Cultures	Strong Uncertainty Avoidance Cultures
Uncertainty is valued	Uncertainty is a threat
Career change	Career stability
Encourage risk taking	Expect clear procedures
Conflict can be positive	Conflict is negative
Expect innovations	Preserve status quo

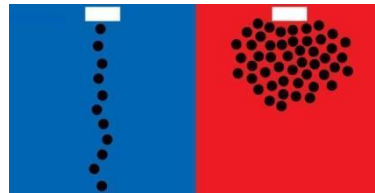
5. Pitkäaikainen orientoituminen vs. lyhyen aikavälin orientoituminen.

6. Avoimuus vs. pidättäytyneisyys.

Välitehtävä: Avointa keskustelua taiteilija Yang Liu:n Cultural clichés (Occident/Orient) kuvakkeista.

Ongelman ratkaisu

Jonottaminen

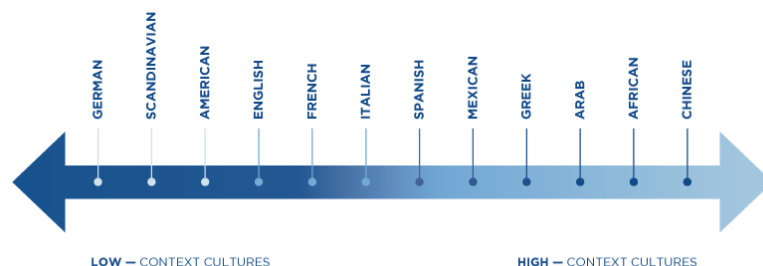
Korkeakontekstinen kulttuuri vs. matalakontekstinen kulttuuri (tai implisiittinen/ eksplisiittinen kommunikaatio)

Tässä opettaja antaa välineet ilmentää ryhmiä, joilla on korkean kontekstin tai matalan kontekstin kulttuuri.

Korkean kontekstin kulttuuri perustuu implisiittiseen kommunikointiin ja ei-verbaalisiin vihjeisiin. Korkean kontekstin kommunikaatiossa viestiä ei voida ymmärtää ilman riittäviä taustatietoja. Aasialaisia, afrikkalaisia, arabialaisia, keskieuropalaisia ja Latinalaisen Amerikan kulttuureja pidetään yleensä korkean kontekstin kulttuureina.

Matalakontekstinen kulttuuri perustuu selkeään viestintään. Matalakontekstisessä viestinnässä tieto on selkeä ja määritetty. Kulttuureja, joilla on länsieurooppalaiset juuret, kuten Yhdysvallat ja Australia, pidetään yleisesti matalan kontekstin kulttuureina.

(Edward Hall)

Huolimatta yksinkertaistamisvaarasta, näiden ominaisuuksien tuntemus mahdollistaa viestinnän ja puheen mukauttamisen eri kulttuurien yleisöille.

Käytännön harjoittelu kehitetään seuraavassa osiossa (tilanne 3).

Osa 3: Kulttuurien välinen tietoisuus

Ref: <https://www.skillsyouneed.com/ips/intercultural-awareness.html>

Kulttuurienvälisen tietoisuuden asteet: Spektri

Voimme määrittää 4 kulttuurienvälistä tietoisuutta, joita voidaan pitää "tunne-spektreinä".

Minun tapani on ainoa oikea tapa	Ihmiset joko eivät tiedä tai eivät välitä, että on olemassa toinen tapa tehdä asioita. Näet tämän pienissä lapsissa, jotka ovat usein hämmästyneitä kuullessaan ihmisten puhuvan toista kieltä, koska heille ei ole aikaisemmin tullut ilmi, että joku voisi olla erilainen kuin he.
Minun tapani on parhain tapa	Tällä tasolla ihmiset ovat tietoisia siitä, että muut ihmiset tekevät asioita eri tavoin tai heillä on erilaisia uskomuksia, mutta he eivät pidä sitä tarkoituksenmukaisena. Heidän tapansa ei ole ainoa tapa, mutta se on epäilemättä parhain. Tätä maailmallista näkemystä voisi kutsua "siirtomaa" -malliksi: Näytämme sinulle, miten toimia, koska se on sinun parhaaksesi.
On monta tapaa; minun tapani ja muiden tavat	Ihmisillä on selkeä käsitys siitä, että muitakin maailmankatsomuksia on olemassa ja että eri ihmiset käyttäytyvät ja uskovat eri tavalla. He eivät ota kantaa näihin näkemyksiin kokonaisuutena, mutta tunnustavat, että eri kulttuureilla ja näkemyksillä voi olla erilaisia ansioita. He ovat valmiita yhdistämään kokonaisuudeksi hyvän monista eri näkökohdista.
Meidän tapamme	Tämä viimeinen vaihe tuo ihmiset yhteen luomaan uuden jaetun kulttuurin, jolla on uusi merkitys kaikille.

Kuinka kehittää kulttuurienvälistä tietoisuutta?

Myönnä, ettet tiedä.

Tietämättömyden tunnustaminen on ensimmäinen askel kohti muista kulttuureista oppimista.

Kehitä tietoisuutta omista näkemyksistäsi, olettamuksistasi ja uskomuksistasi ja miten kulttuuri muokkaa niitä.

Kysy itseltäsi kysymyksiä, kuten: Mitä näen kansallisena ominaisuutena tässä maassa? Mistä "kansallisesta" ominaisuudesta pidän ja mistä en itsessäni?

Ole kiinnostunut.

Lue muista maista ja kulttuureista ja pohdi näiden ja oman kulttuurien välisiä eroja.

Älä tuomitse.

Vaan aloita keräämällä tietoja. Kysy neutraaleja kysymyksiä ja selvennä merkitystä ennen olettamista, että tiedät mitä tapahtuu.

Kun olet kerännyt tietoja, tarkista oletuksesi.

Kysy kulttuuri-tietoisilta työkavereiltasi tai ystäviltä asioista ja havainnoi olettamuksiasi varmistaaksesi, että ne ovat oikein.

Kehitä empaattisuuden tunnettasi.

Mieti, miltä tuntuu olla toisen henkilön asemassa.

Osio 2: TAPAUSTUTKIMUKSIA JA HARJOITUKSIA KULTTUURIEN VÄLISISTÄ OMINAISUUKSISTA

Nämä harjoitukset suoritetaan yksilöllisesti tai pienryhmissä (3-5 henkilöä).

Jokaisen harjoituksen jälkeen vaihdetaan kokemuksia ja keskustellaan yleisesti.

Tilanne 1: Implisiittinen miellelyhtymä (IAT)

Harjoituksen tarkoituksena on ymmärtää stereotyyppioita ja ennakkoluulokäsitteitä.

Ihon sävy ('Vaalea iho – Tumma iho -IAT). Tämä IAT vaatii kykyä tunnistaa vaalea- ja tumma-ihoiset kasvot. Etusija on usein automaattisesti vaaleaihoisella suhteessa tummaan ihoon.

Keskustelu: Miten voimme torjua ennakkoluuloja eräitä ryhmiä vastaan (maahanmuuttajat)?

Tilanne 2:

Perustuen esimerkkiin, jossa pohditaan kulttuurien välistä tietoisuutta. Keskustelua.

Tilanne 3: Vertaa päätelmiä korkean ja matalan kontekstien kulttuureista.

Arvioi omaa viastintätapaasi (implisiittinen/eksplisiittinen) ja kerro mitä haluat muuttaa.

CULTURAL-CONTEXT INVENTORY						
Claire B. Halverson						
<i>Instructions:</i> For each of the following twenty items, check 1, 2, 3, 4, or 5 to indicate your tendencies and preferences in a work situation.						
		Hardly Ever	Sometimes			Almost Always
		1	2	3	4	5
1.	When communicating, I tend to use a lot of facial expressions, hand gestures, and body movements rather than relying mostly on words.	☐	☐	☐	☐	☐
2.	I pay more attention to the context of a conversation—who said what and under what circumstances—than I do to the words.	☐	☐	☐	☐	☐
3.	When communicating, I tend to spell things out quickly and directly rather than talking around and adding to the point.	☐	☐	☐	☐	☐
4.	In an interpersonal disagreement, I tend to be more emotional than logical and rational.	☐	☐	☐	☐	☐
5.	I tend to have a small, close circle of friends rather than a large, but less close, circle of friends.	☐	☐	☐	☐	☐
6.	When working with others, I prefer to get the job done first and socialize afterward rather than socialize first and then tackle the job.	☐	☐	☐	☐	☐
7.	I would rather work in a group than by myself.	☐	☐	☐	☐	☐
8.	I believe rewards should be given for individual accomplishment rather than for group accomplishments.	☐	☐	☐	☐	☐
9.	I describe myself in terms of my accomplishments rather than in terms of my family and relationships.	☐	☐	☐	☐	☐
10.	I prefer sharing space with others to having my own private space.	☐	☐	☐	☐	☐
	I would rather work for someone who maintains authority and	☐	☐	☐	☐	☐

http://www2.pacific.edu/sis/culture/pub/context_cultures_high_and_lo.htm

Tämä 20 kysymyksen arviointi voi antaa melko selkeän kuvan siitä, miten mieluummin kommunikoi työssä ja muissa sosiaalisissa tilanteissa. Tämä tarkoittaa vain sitä, että todennäköisesti tuntuu mukavammalta käyttää yhtä tai toista kontekstia.

Keskustelua.

Kukaan ei ole parempi tai huonompi kuin toinen.

Käyttäessäsi mieluummin yhtä tyyliä ei tarkoita sitä, ettetkö voisi olla vuorovaikutuksessa tehokkaasti muillakin konteksti-tyyleillä. **Mutta huomioi, että saatat joutua tekemään joitain muutoksia, jos esimerkiksi tyyli on pääosin suuri-kontekstinen ja aiot kommunikoida matala- kontekstisessä kulttuurissa, tai päinvastoin.** Se osoittaa myös, että sopeutuminen ulkomailla voisi olla helpompaa, jos asettuu kulttuuriin, jonka kulttuuriset konteksti-arvot ovat samanlaiset.

Vaikka on hyödyllistä tunnistaa oma "luonnollinen" tyyli, on vieläkin tärkeämpää ymmärtää, miten sisäistämäsi tyyli eroaa toisista ja mitä se tarkoittaa silloin, kun vuorovaikutus tapahtuu sellaisten kanssa, joilla on eri tyyli.

Tilanne 4: Kulttuuri-sokki harjoitus

"Kulttuuri-sokki menetelmä" tai "kriittisen tapahtuman menetelmä" antaa mahdollisuuden tutustua omaan identiteettiin toisen tunnekokemisen kautta. Työ perustuu oppijan kokemuksiin.

Jokainen kirjoittaa tilanteesta, jossa hän koki kulttuurisokin (ulkomailla osana matkaa tai henkilökohtaista kokemusta).

Valitsemme yhden tai kaksi kokemusta, jotka esitellään ja analysoidaan ennalta asetetun kaavan mukaan.

Tavoitteena on, että kertoja ja ryhmä pyrkivät tunnistamaan kaavassa esitetyt elementit.

Tämä harjoitus auttaa ymmärtämään ja analysoimaan kulttuurisia eroja tunnistamalla samalla omia arvoja ja ennakkoluuloja, jotka ovat esteinä ymmärrykselle ja kommunikoinnille eri kulttuureista tulevien ihmisten kanssa.

Osio 3: KÄYTÄNNÖN OHJEITA KULTTUURIEN VÄLISEEN KOMMUNIKOINTIIN

A - Miten selvittää kulttuurien välisestä vuorovaikutuksesta

Toistensa ymmärtäminen: Ryhmän kommunikoimisen mahdollistaminen

Viestintä on tehokasta, kun keskustelukumppanit pääsevät keskinäiseen ymmärrykseen. Meillä on taipumusta tulkita omia uskomuksiamme ja periaatteihimme perustuvia viestejä. Kun kommunikoimme erilaisen kulttuuritaustan omaavien kanssa, voimme ymmärtää viestin sisällön väärin ja päinvastoin. Voi olla haasteellista pysyä aina tietoisena, koska se mitä ymmärrämme viestistä tai miten sen tulkitsemme ei ole aina ilmeistä. Niinpä kyky tunnistaa ja korjata virheelliset tulkinnat on ydinosaamista. Viestinnän helpottamiseksi viestin on oltava mahdollisimman selkeä. Voimme antaa selvityksiä (vaikka ne näyttäisivät todisteilta) ja havainnollistaa tarkoitustamme, muotoilla eri termeillä kertomaamme ja varmistaa, että keskustelukumppani on ymmärtänyt asian oikein. Voi olla erittäin hyödyllistä turvautua kehonkieleen. Tällainen lähestymistapa parantaa viestinnän laatua ja tehokkuutta edistäen suhteen merkityksellisyyttä. Se myös mahdollistaa jokaisen oppimaan lisää itsestään ja toisista, joilla on erilainen tausta.

Kulttuurienvälisen ympäristön luominen

Väärinkäsitysten vähentämiseksi on suositeltavaa kannustaa osallistujia luomaan oman ryhmäkulttuurinsa hyväksymällä yleisiä sääntöjä ja määritelmiä. Ajatuksena on, että ryhmästä tulee tila, jossa jäsenillä on oikeus ilmaista tarpeitaan ja mielipiteitään sekä olla avomielisiä. Kulttuurista monimuotoisuutta on pidettävä etuna.

Varovaisena oleminen: Kulttuurilla on tärkeä rooli käyttäytymisessämme, mutta se ei voi selittää kaikkea. Joka tapauksessa meidän on oltava varovaisia välttyäksemme ennakkoluuloilta ja ihmisten luokittelukselta.

B - Tietoisuus siitä, miten erot ryhmän sisällä voivat vaikuttaa vapaaehtoistyön valmisteluun ja edistymiseen

Ryhmä on luonnollisesti heterogeeninen. Se kerää ihmisiä, joilla on sama kiinnostus, mutta erilainen persoonallisuus. Pakolaisryhmän kohdalla ihmiset voivat olla hyvin erilaisia yhteiskunta-, koulutus- ja kulttuuritaustat huomioon ottaen. Heillä on myös erilaisia odotuksia vapaaehtoistyön kohteena olemisesta. On tarpeen antaa heidän määritellä, mitä he kaipaavat ja miten he haluavat oppia. Sekä monipuolistaa toimintoja ja opetustapoja kunkin yksilön etenemisvauhtia kunnioittaen.

Vapaaehtoiset seniorit maahanmuuttajien kotoutumisen tukena

KOULUTUSOHJELMA

- Yritä saada globaali visio. Kysy, mitä oppijat haluavat oppia ja miten, ja tee hiljainen sopimus heidän kanssaan. Suurin osa pakolaisista on aikuisia, joilla on valmiuksia ja kykyjä. Vältä aliarvioimasta pakolaisopiskelijoita vain heidän aikaisempien kokemustensa perusteella.
- Valitse erilaisia vaikeusasteita sisältäviä koulutustoimia mukauttaaksesi oppitunnit erilaisiin pätevyyksiin ja itseluottamuksen tasoihin. Käytä erilaisia toimintoja. Varmista, että jokainen saa uutta tietoa ja selitä väärin ymmärretyt kohdat.
- Erot voivat todellakin olla resurssi, etu. Käytä oppijoiden kykyjä auttaa muita. Pyydä oppilaita, joilla on eniten osaamista auttamaan toisia, joilla on vähemmän osaamista. Yhdistä eritasoisia oppijoita keskenään ja pyydä heitä antamaan yhteistä palautetta.

Tällainen lähestymistapa optimoi työsi tehokkuuden ja tukee oppijoiden osallistumista, sekä haasteiden yli pääsemistä.

C – Kulttuurisuuden ulkopuolella: varovaisuus herkissä tilanteissa ja pakolaisten menneisyyden suhteen

Joitain aiheita, joita käsitellään avoimesti Euroopassa, voivat olla tabu mailman muilla alueilla, esimerkiksi perheen tilanne, sukupuolisuuntautuminen, sairaudet ja vammaisuus. On muitakin aiheita, jotka voivat hämmentää ja nolostuttaa. Tällainen voi aiheuttaa ristiriitoja ryhmässä tai joku voi vetäytyä.

Joitakin avoimesti ja yhteisesti käsiteltäviä aiheita ovat:

- Vältä kysymästä henkilökohtaisia kysymyksiä esim. pakolaisen matkustamisesta.
- Älä herätä traumaattisia kokemuksia. Kokemusten herättäminen voi aiheuttaa suurta tuskaa niillä, jotka ovat menettäneet perheenjäseniä tai hyvän taloudellisen tilanteensa kotimaassaan. Yritä pikemminkin luoda ilmapiiri, jossa pakolaiset voivat vapaasti ilmaista itseään ja jakaa sellaisia henkilökohtaisia asioita, jotka tuntuvat heille tärkeiltä. Odotuksena on kuitenkin hienovaraista käyttäytymistä ryhmässä.
- Luo dynaaminen ryhmä, jossa jokainen voi tuntea luottamusta: Anna tietoa itsestäsi, kehitä toimivaa viestintää ja kutsu ihmisiä puhumaan.

Oso 4: TAPAUSTUTKIMUKSIA JA SUOSITUKSET VAPAAEHTOISILLE

Harjoitus 1

Tämä on roolipeli oppijoiden välillä.

4-5 hengen pienissä ryhmissä tulkitaan 2 tilannetta (sama jokaiselle ryhmälle), jotka opettaja on miettinyt ja kirjoittanut etukäteen. Jokaisessa ryhmässä on opettaja ja oppilaat. Osallistujien tulee kohdata monikulttuurisen ryhmän todellisuus ja löytää keino luoda aktiivinen ja tasapainoinen ryhmä, jossa tunnelma perustuu tasa-arvoon ja suvaitsevaisuuteen.

2x10 min kunkin ryhmän tehdessä 2 roolileikkiä.

Jaetaan kaikki yhdessä (10 min) kokemukset siitä miten kukin ryhmä onnistui kummassakin tilanteessa. Tulokset korostavat käsitteitä "kulttuurienvälisyys" ja "persoonallisuus", kun otetaan huomioon, että samoilla viitteillä, samoilla tilanteilla jokainen ryhmä löytää oman toimintatapansa.

Avainsanat: ryhmämekanismi, luoda yhteiset viitteet, viestintä, kulttuurienväläinen, sopeutumiskyky, avomielinen.

Group Characteristics	How to deal with ?	Comments
1. Members of all ages		
2. Diversity of nationalities		
3. Men/Women (accompanied with children for some)		
4. Optimistics/Pessimistics towards the future		
5. Feeling able or not to learn a new language		
6. Types of knowledges concerning the host country		
7. Various expectations towards the volunteer		
8. Active/Passive persons		
9. Something to add		
10. Something to add		

Harjoitus 2

Jokainen oppilas saa paperiarkin, jossa on useita kysymyksiä, jotka liittyvät ryhmän ominaisuuksiin. Näin saadaan selville ryhmän monimuotoisuus ja pystytään ennakoimaan tämän monimuotoisuuden vaikutuksia kyseiseen ryhmään.

Puolet ajasta käytetään seniori oppijoiden pohdintaan ja kaavion täyttämiseen. Puolet ajasta oppilaat jakavat ajatuksiaan muiden kanssa.

Kultturienvälisyys käytännössä: Taitojen vaihtoa käsittelevät työpajat

Video tai diaesitys, jossa kuvataan työpajoja taitojen vaihtamiseksi: korjaustoimintaa, pyörien huoltoa, ruoanlaittoa jne.

Tavoitteena on kannustaa osallistujia löytämään samanlaisia toimintoja paikallisyhdistyksissä ja vetää heidät mukaan toimintaan.

Keskustelua: Jokaisella on joku taito tai kiinnostuksen kohde, jonka voi jakaa toisten kanssa kulttuurien välisissä tapahtumissa. Mitkä ovat sinun taitosi ja miten pystyt osallistumaan?

Oso 5: KESKUSTELUA MONIKULTTUURISUUDESTA / ASSIMILAATIOSTA

Tämä osio ei ole luento eikä tapaustutkimus.

Sen sijaan se on ohjattu keskustelu, jolla lisätään seniori oppijoiden tietoisuutta motiiveistaan ja kulttuurien välisen viestinnän merkityksestä.

Kulttuurien välinen viestintä on haasteellista ja jos vapaaehtoiset ovat huonosti valmistautuneita (ei ole kyse pätevydestä), he saattavat antaa periksi tai epäonnistua hyvistä aikeistaan huolimatta.

Keskustelussa kehitetään kulttuurienvälistä viestintää sosiaaliselta pohjalta (toisin sanoen suljemme pois kulttuurienvälisen viestinnän markkinointia ja liiketoimintaa ajatellen).

Tässä viestinnässä ei ole pelkästään kyse toisen auttamisesta, vaan hänen näkemisestään subjektiivisena sekä tasavertaisena.

(Opettaja voisi hyödyntää "kriittisen pedagogiikan" perusteita; auttaa seniori vapaaehtoisia saavuttamaan "kriittisen tajunnan".)

Opettaja ohjaa oppilaita kysymään itseltään olennaisen kysymyksen:

- Miksi haluan osallistua seniorina vapaaehtoisena ja minkälainen on sosiaalinen projekti, johon uskon? (Taustana on kysymys maahanmuuttajien kotoutumisesta; puolessavälissä kulttuuriin sulautumista ja monikulttuurisuutta)

<https://euroalter.com/2013/multiculturalism-vs-assimilation>

- Olenko valmis kyseenalaistamaan omat visioni? (viittaukset "hajauttamis" menetelmiin)

Opettaja antaa jokaisen tuoda esille muutaman faktan ja havainnon puuttumatta henkilökohtaisiin näkemyksiin.

Opettajan lähteet tälle osiolle:

<http://www.cohen-emerique.fr/medias/files/alterstice-revue.internationale.de.la.recherche.interculturelle-vol1..n-1.pdf>

Oso 6: PÄÄTELMÄT MODUULISTA 2

- Johtopäätös, opitut asiat, oppilaiden palaute
- Kuinka soveltaa "opitut asiat" vapaaehtoisena työskentelyyn (suositukset, vinkit)

Moduuli 3: Maahanmuuttajien kotouttaminen: Katsaus teoreettisiin malleihin

ifa Akademie

	Kuvaus
Lyhyt kuvaus moduulin sisällöstä opettajalle / ohjaajalle JA oppijoille - Moduulin tavoitteet - Moduulin päämäärät	Tässä moduulissa esitetään yleiskatsaus teoreettisista malleista maahanmuuttajien kotouttamiseksi uuteen yhteiskuntaan. Moduulin tavoitteena on tarjota oppijoille perustiedot seuraavista asioista: - kotoutumista koskevia ajatuksia - maailmanlaajuisen muuttoliikkeen nykyiset ongelmat - nykyiset muuttoliikkeet ja oikeudellinen tausta - erityiset maahanmuuttajaryhmät ja kotiutuminen - kotiutuminen vs. assimilaatio (teoria) - kotiutumisen teoreettiset mallit - sovellettu integraatio EU:n yhteiskunnissa
Moduulin kesto	4.0 tuntia (joustava)
Ehdotettu opintomateriaali	Työskentelymateriaalit: Paperi, kynät, fläppitaulu tai ilmoitustaulu, nastat ja pienet kortit; maapallo tai maailman karttaa Tekniset materiaalit: kannettava tietokone ja videotykki esityksiin; pöytiä, joille on mahdollista muodostaa pieniä työryhmiä (4-6 oppilasta)
Suositteltu koulutuspaikka	Ei erityisiä tarpeita. Kokoushuone tai jonkin yhteisökeskuksen huone.
Ohjaajan tarvitsema valmistautumisaika	Valmistele huone niin että osallistujat voivat jakautua 4-6 hengen työskentelyryhmiin, jokaisella pöytä ja fläppitaulu tai ilmoitustaulu
Formaatit joina moduuli on saatavana	- paperinen versio (PDF) - online versio (SVMI website) - muu
Kielet joilla moduuli on saatavana	Englanti, liettua, saksa, ranska, kreikka, suomi
Muuta keskeistä tietoa	Moduuli sisältää joitain viittauksia EU: n lakeihin ja asetuksiin muuttoliikkeestä ja kotoutumisesta. Huomaa, että näitä lakeja, sääntöjä ja määräyksiä ei välttämättä noudateta samalla tavoin kaikissa EU: n jäsenvaltioissa. Tarkista kansalliset vaatimukset.

Teoreettiset kotouttamisen mallit

Osallistujien / oppijoiden tervetuloivotus

Kesto: 10-15 minuuttia

- Moduulin esittely opiskelijoille
- Osallistujien esittely (jos he eivät tunne toisiaan vielä. Ehdotetaan tekniikoita jään murtamiseksi jne.)
- Kartoitetaan oppilaiden erityistarpeet ja vaatimukset (tarvittaessa)
- Tiedot moduulin rakenteesta (aiheet, suunnitellut harjoitukset, tauot jne.)
- Moduulin odotettavissa oleva tulos / oppimistulos
- Opiskelijoiden / osanottajien kysymykset

Osio 1: KOTOUTUMISEN MÄÄRITELMÄ JA MUODOT

(sosiaaliset, kulttuuriset, taloudelliset, poliittiset) - Johdanto käsitteeseen "kotoutuminen"

Kesto 45 min.

Koulutus ja PPP-esitys:

"Integraatio/Kotoutuminen" on termi, jota käytetään monissa tieteissä. Siten "kotoutuminen" voi liittyä erilaisiin tarkoituksiin, esimerkiksi:

- Biologiassa integraatiota käytetään eläimistön ja kasviston biologisesta monimuotoisuudesta, evoluutiokehityksestä sekä uusien lajien biologisesta muutosprosessista olemassa olevassa ympäristössä.
- Mekaniikka-integraatiolla tarkoitetaan koneiden tuotantovirtojen prosesseja, materiaalien integrointia olemassa oleviin muotoihin.
- Kemiassa integraatio liittyy kemiallisten alkuaineiden muuntautumista yhdisteiksi.
- IT-integraatio tarkoittaa uusien ohjelmointien syöttämistä ohjelmistoon, uusien toimintojen sisällyttämistä työkaluihin tai laitteiston verkkoihin.

Tässä koulutuksessa puhutaan "sosiaalisesta integraatiosta/kotoutumisesta". Sosiaalinen kotouttaminen voi myös liittyä poliittiseen yhdentymiseen, taloudelliseen yhdentymiseen ja kulttuurilliseen yhdentymiseen.

Hyvin yksinkertaisessa määritelmässä "sosiaalinen integroituminen" tarkoittaa ihmisryhmien kotoutumista olemassa oleviin sosiaalisiin ihmisryhmiin. Ranskalainen sosiologi Émile Durkheim esitteli sosiaalisen integraation käsitteen.

Monimutkaisemmassa määritelmässä "sosiaalista integraatiota" voidaan kuvata monivaiheiseksi ja monimutkaiseksi ihmiselämän prosessiksi, jossa tutustutaan yhteen tai useampaan uuteen ihmisryhmään, joiden kanssa heidän on tarve olla tekemisissä.

Harjoitus 1:

Keskustele pareittain naapurisi kanssa kotoutumisesta. Mihin kotouttaminen mielestäsi useimmiten viittaa? Onko sinulla kotouttamiskokemuksia? Missä kotouttaminen tapahtuu?

Kirjoita avainsanoja jaettuihin kortteihin.

Kymmenen minuutin kuluttua osanottajia pyydetään kuvaamaan lyhyesti:

- Heidän käsityksensä/ymmärryksensä kotoutumisesta.
- Omat kotoutumiskokemukset (tarvittaessa)
- Paikka, jossa he ajattelevat kotoutumisen tapahtuvan.

Yksittäiset kortit kiinnitetään ilmoitustaululle.

Koulutus ja PPP-esitys jatkuu:

Ihmiset usein viittaavat "sosiaalisella kotoutumisella" muuttoon, maahanmuuttoon sekä maahanmuuttajien, pakolaisten ja maahan muuttavan työvoiman kotouttamiseen uuteen isäntäyhteiskuntaan.

Tätä maahanmuuttajien sosiaalisen kotoutumis-prosessia voidaan kuvata monivaiheiseksi kehitykseksi:

1. Kielellinen kotoutuminen (vieraan kielen oppiminen)
2. Sosiaalinen kotoutuminen (ystävien saaminen, uusien naapureiden tapaaminen, uusien ihmisten kohtaaminen kouluissa, kielikursseilla, avioliiton solmiminen isäntäyhteiskunnan jäsenen kanssa jne.)
3. Taloudellinen kotoutuminen (työpaikan löytäminen, pääsy työmarkkinoille tai koulutukseen)
4. Kulttuurinen kotoutuminen (paikallisen kerhon jäsen, kansalaisena toimiminen, vapaaehtoisena toimiminen, isäntämaan tiedotusvälineiden hyödyntäminen jne.)
5. Poliittinen kotoutuminen (passiivinen ja aktiivinen äänioikeus, ehkä vastaanottavan maan kansalaisuuden saaminen, osallistuminen paikallisiin, alueellisiin ja kansallisiin poliittisiin toimiin, liittyminen poliittiseen puolueeseen jne.)

"Sosiaalinen integraatio" on "sateenvarjo", joka käsittää maahanmuuttajien kielellisen, sosiaalisen, taloudellisen, kulttuurisen ja poliittisen kotoutumisen vastaanottavaan yhteiskuntaan.

Monille sosiologeille tämä määritelmä maahanmuuttajien ja pakolaisten sosiaalisesta kotoutumisesta uuteen yhteiskuntaan on liian tekninen. Jos täytät edellä kuvatut viisi vaihetta, olet kotoutunut. Mutta kotoutuminen on paljon monimutkaisempaa.

Kotoutumisella on aina kaksi puolta:

- He, jotka haluavat / joiden tarvitsee kotoutua ("uudet tulokkaat")
- He, jotka jo asuvat vastaanottavassa yhteiskunnassa.

Sosiaalinen kotoutuminen vaikuttaa aina molempiin ryhmiin. Yhteisöt eivät ole muuttumattomia. Kotoutuminen tarkoittaa muutosta molemmissa ryhmissä.

Ymmärtääksemme paremmin kotoutumisen käsitteet, palatkaamme historiaan, yhteen tunnetuimmista maahanmuuttomaista: Amerikan yhdysvaltoihin. Jo 1700-luvulta lähtien kaikista Euroopan maista oli lähtijöitä "Amerikkaan". Jotkut taloudellisista syistä, toiset uskonnollisista ja poliittisista syistä, toiset taas vainottuina tai sosiaalisista syistä. Myöhemmin maahanmuuttajat tulivat Afrikan maista ja Etelä-Amerikasta, monet heistä pakkosiirtolaisina orjiksi. 1800- ja 1900-luvulla alkoi maahanmuutto Aasian maista Yhdysvaltoihin.

Tämän lyhyen kuvauksen maahanmuuttohistoriasta Yhdysvaltoihin on tarkoitus antaa meille pienen käsityksen Yhdysvaltojen maahanmuuton monimuotoisuudesta.

Vapaaehtoiset seniorit maahanmuuttajien kotoutumisen tukena

KOULUTUSOHJELMA

Tutkijat (esim. Chicago School of Social Research) alkoivat analysoida ja kuvailla Yhdysvaltojen yhteiskunnan teorioita. Miten tämä maahanmuuttaja-yhteiskunta toimii? Miten ja miksi ihmiset haluavat kotoutua sinne? Mikä on idea, käsite olla "amerikkalainen"?

Seuraavaksi joitain käsitteitä tai ajatuksia yhteiskunnasta ja kotoutumisesta:

Yhteiskunta "salaattikulhona"

Yhteiskunta koostuu monista eri osista, kuten hyvä ja terveellinen salaatti. Erilaiset osat (kuten salaatti, tomaatit, sipulit, paprikat, retiisit, kurkut) sekoittuvat, mutta ne pitävät yksilöllisen värinsä, makunsa ja luonteensa. Sekoitettuna yhteen ja salaattikastiketta lisäten maun yhteen sovittamiseksi salaatista kehittyy yksi kokonaisvaltainen maku - jotain uutta verrattuna yksittäisiin osiin. Salaattikastiketta voidaan verrata yhteiskunnan lakeihin, sääntöihin ja yleissopimuksiin. Salaatin eri osia taas yhteiskunnan erilaisiin osiin, kuten ihon eri väreihin, etniseen taustaan, ikään, sukupuoleen jne.

Tämän teorian perusoletuksena on se, että eri ainesosien sekoitus auttaa kehittämään uuden ja herkullista maun, joka on parempi kuin yhden ainesosan ainoa maku.

Kriitikot huomaavat, että pelkästään yksi huono ainesosa voi pilata koko salaatin tai huonon makuinen kastike voi tuhota herkullisen sekoituksen maun. Tätä integraatio-käsitystä voidaan kutsua myös "heterogeenisuuden käsitteeksi".

Yhteiskunta "sulatusuunina"

Yhteiskunta on kuin kuumennettu keittokattila. Kun uusi osa lisätään keittoon, se sulautuu sinne hitaasti. Uusi osa liukenee hitaasti jakaen sen hiukkaset, rakenneosat, ja ominaisuudet muiden kanssa. Jonkin ajan kuluttua se ei enää näy yksittäisenä osana, vaan se on osa keittoa. Jokainen uusi osa vaikuttaa lopputulokseen ja muuttaa ruoan makua ja koostumusta - joko parempaan tai huonompaan.

Tälle teorialle tarvittiin hyvin pian kokki - tai yhteiskunnallisesti poliitikko, presidentti tai muu henkilö, joka päätti, mitä voidaan lisätä keittoon ja mitä ei. Hyvä poliitikko on kuin hyvä kokki. Huono kokki voi sitävastoin pilata keiton, kuten huono poliitikko voi pilata yhteiskunnan.

Tätä integraatiokäsitystä voidaan kutsua myös "homogeenisuuden" käsitteeksi.

Harjoitus 2:

Keskustelkaa keskenänne, kumpaa käsitystä pidätte kelvollisempana ja vaikuttavampana omasta näkökulmastanne. Miksi? Oletko koskaan tuntenut eläneesi, tai oletko elänyt joko ensimmäisessä tai toisessa yhteiskunnan muodossa?

Kirjaa ajatuksesi fläppitaululle. Avainsanat tai lyhyet lauseet ovat riittäviä.

Tauko (tarvittaessa)

Osio 2: KOTOUTUMINEN – SULAUTUMINEN – KULTTUURISOITUMINEN

Risteymä-yhteiskunta – Monimuotoisuus pääomana – Uusi ajatus kotoutumisesta ja tasa-arvosta yhteiskunnassa

Kesto 60-90 min (riippuen harjoituksista)

Koulutus ja PPP-esitys:

Olemme ymmärtäneet, että kotoutuminen on monimutkainen prosessi. 1970-luvulla tutkijat Yhdysvalloissa ja Euroopassa alkoivat keskustella kotoutumisesta assimilaation prosessina. Saksalainen tutkija Harmut Esser oli yksi assimilaation teorian johtavista tutkijoista. Ensimmäiset assimilaation teoriat kehitettiin jo vuonna 1921 Park:in ja Burgess:in toimesta. He määrittivät assimilaation prosessina sisäisestä tunkeutumisesta ja fuusiosta, jossa henkilö ottaa omakseen toisen henkilön tai ryhmän / yhteiskunnan tunteet, muistot ja asenteet. Tämä tapahtuu jakamalla jokapäiväistä elämää, kokemuksia ja historiaa yhteisessä kulttuurisessa elämässä.

Esser oletti, että maahanmuuttajien kotouttaminen vastaanottavaan yhteiskuntaan voi onnistua vain, jos maahanmuuttajat osallistuvat yksilölliseen oppimisprosessiin. Tämän prosessin aikana he sopeutuvat asteittain uuden yhteiskunnan rakenteisiin:

- Hankkivat uuden maan kielitaidon.
- Sisäistävät uuden maan normit ja arvot.
- Oppivat vuorovaikutusta uuden yhteiskunnan jäsenten kanssa.
- Oppivat ja ymmärtävät uuden yhteiskunnan instituutionaalisia rakenteita ja hankkivat taidot kommunikoida näiden kanssa.
- Oppivat sosiaalisista säännöistä, tottumuksista ja perinteistä.
- Oppivat kulttuurisista arvoista ja perinteistä.
- Hyväksyvät uuden yhteiskunnan säännöt, normit ja arvot.

Assimilaation teoria kuvaa kotoutumista de-sosialisaation prosessina. Tämä merkitsee sitä, että siirtotyöläisen on poistuttava lähtömaastaan ja uudelleen sosialisoiduttava vastaanottajamaahan. Tämän prosessin aikana maahanmuuttaja irrottautuu jatkuvana prosessina lähtömaan yhteyksistä ja perinteistä ja mukautuu yhä enemmän vastaanottavan maan perinteisiin ja tapoihin.

Assimilaatioteorian arvostelijat huomauttavat, että tämä lähestymistapa perustuu vajeellisuuden oletukseen. Maahanmuuttaja, joka saapuu uuteen yhteiskuntaan, määrittelee vajeellisuuden, esim. ettei osaa puhua paikallista kieltä, ei tunne kulttuurellisia tapoja jne. Kriitikot sanovat, että tällaiset vajeellisuus-perusteiset teoriat johtavat negatiiviseen käsitykseen maahanmuutto- ja kotoutumisprosesseista.

Vapaaehtoiset seniorit maahanmuuttajien kotoutumisen tukena

KOULUTUSOHJELMA

Assimilaatiota voidaan pitää jatkuvana prosessina, jossa maahanmuuttaja joutuu torjumaan ja ehkäisemään vajeellisuuksia, ongelmia ja ristiriitoja.

1990-luvun alussa kotoutuminen oli vähemmän määritelty assimilaation prosessiksi, ja sitä kuvattiin "kulttuurisoitumisprosessiksi". Kulttuuristumisen perus ajatuksena on, että useimmat kotoutumisen aikaisemmista teorioista (kuten "salaattikulho", "sulatusuunii" tai "assimilaatio") kuvatut elementit liittyvät kulttuuriin näkökohtiin: Kieli, normit ja perinteet, vuorovaikutteiset viestintätaidot, säännöt ja arvot ovat yhteiskunnan kulttuurisia ominaisuuksia.

Eurooppalaisessa tieteellisessä väitöksessä "kulttuurisoitumisesta" tämä johti keskusteluun alueellisista, kansallisista ja eurooppalaisista kulttuurisista arvoista. Mitä enemmän näitä arvoja on jaettu Euroopan unionissa, sitä helpommin Euroopan kansalaisten kotoutuminen tapahtuu. Yhdysvalloissa tieteellinen keskustelu keskittyi enemmän tiettyihin ryhmiin: Rotu, ihonväri, sukupuoli ja naisten oikeudet liittyivät yhteiskunnan sosioekonomisiin ja sosiokulttuuriin kysymyksiin.

Kotoutuminen, joka nähdään kulttuurisoitumisprosessina, merkitsee sitä, että maahanmuuttajat sopeutuvat valikoituihin uusiin kulttuuriin ympäristöihin. Yksi maahanmuuttaja voi oppia isäntämaan kieltä, toinen maahanmuuttaja voi ensin yrittää saada työtä, kolmas voi yrittää olla sosiaalisesti aktiivinen. Kotoutuminen ei ole monimutkaista ja vaikeaa sen takia että liian monet asiat tapahtuvat samanaikaisesti. Kotoutuminen on monimutkaista ja vaikeaa, koska se on yksilöllinen kehitysprosessi, joka eroaa henkilöstä toiseen. Kotoutumis-prosessit eivät ole rinnakkaisia kehityssuuntia, vaan monivaiheisia prosesseja avoimella päädyllä.

Tutkijat ja maahanmuuttoasiantuntijat kuvasivat maahanmuuttoa moniprosessikokemukseksi, jossa tutustutaan uuteen ympäristöön. Tällainen perehdytys - ja tämä on uutta - ei rajoitu vain maahanmuuttajiin. Jopa kotimaan kansalaisten, vastaanottavan yhteiskunnan jäsenten, täytyy tutustua uusiin elämäntilanteisiin. Koska nämä prosessit ovat yksittäisten henkilöiden yksittäisiä prosesseja, eikä ryhmäprosesseja, kehityksen ja kokemuksen tulokset eroavat toisistaan.

Nykypäivän kotoutumisen tutkimuksessa tarkastellaan henkilön yksilökohtaista taustaa, yksilöllisiä taitoja ja pätevyksiä, taloudellista taustaa, perheen tukea, yksilön normeja ja arvoja, ikää ja koulutusta. Nämä näkökohdat selittävät, miksi kotoutumisessa ei ole samanlaisia kokemuksia. Yhden henkilön voi olla helpompi kotoutua uuteen ryhmään, yhteiskuntaan ja sen rakenteeseen ja toisen vaikeampaa - yksilöllisten näkökohtien, elämäkerrallisen taustan ja mahdollisesti henkilökohtaisten haasteiden vuoksi.

Toisessa tunnetussa maahanmuuttomaassa Kanadassa Laidlaw-säätiö tutki vuonna 2002 kotoutumista keskittyen "sosiaaliseen osallisuuteen". Tuolloin sosiaalinen osallisuus määriteltiin perheiden ja heidän lastensa kotoutumisprosessin aikana kohtaaman köyhyyden tai siihen liittyvien haasteiden kannalta. Tämä määritelmä laajennettiin koskemaan maahanmuuttajia ja yhteiskunnan uusia tulokkaita. Ajatuksena oli luoda yhteiskuntia, jotka ovat vakaita, turvallisia, oikeudenmukaisia, suvaitsevaisia, moninaisuutta kunnioittavia, sekä yhtäläisiä mahdollisuuksia ja kaikkien ihmisten osallistumista mahdollistavia. Tämä oli ihanteellinen näkemys länsimaisesta yhteiskunnasta, joka perustuu sosiaaliseen osallisuuteen ja yhteenkuuluvuuteen.

Vuosina 2000-2010 eurooppalaiset ja amerikkalaiset tiedemiehet lisäsivät uuden ulottuvuuden keskusteluun: **Hybridi yhteisö**. Hybridi tarkoittaa monimuotoista, koostuen monista eri osista, vähemmän

Vapaaehtoiset seniorit maahanmuuttajien kotoutumisen tukena

KOULUTUSOHJELMA

homogeeninen, enemmän heretogeeninen, runsasta erilaisuutta ja erilaisia identiteettejä. Tärkeää: Tässä teoriassa kaikki hybridielementit omaavat yhtäläiset oikeudet ja ovat samanarvoisia.

Ajatus "hybridi-yhteiskunnista" toi muutoksen keskusteluun ja kotiutumisen teorioihin: Pitkän aikaa kotoutumisen ajatus oli ajatus siirtymisestä tai muutosta yhdestä yhteiskunnasta toiseen. Tämä muuttoliike ja kotoutuminen uuteen ympäristöön pakotti siirtotyöläisen kehittämään uuden identiteetin, joka sopi uuden isäntämaan yhteiskuntaan.

"Hybridisyhteiskuntien" käsite antoi yksilöille mahdollisuuden pitää erilaisia identiteettejä. Nämä määriteltiin myös identiteetin monimuotoisuudeksi; "hybridi identiteeteiksi". Maahanmuuttaja voi säilyttää osan vanhaa identiteettiään ja kehittää lisäksi toisen identiteetin. Nämä identiteetit eivät ole ristiriidassa toistensa kanssa, koska maahanmuuttajan on ratkaistava tällaiset haasteet kotoutumisprosessinsa aikana. Hybridi-identiteetit nähdään resursseina ja ne kehittyvät lopulta (usein useiden sukupolvien ajan) kotoutumisen jälkeiseksi identiteetiksi.

Hybridi-identiteetin teoria kuvaa myös kotoutumisongelmia: mitä enemmän identiteetit ovat hajallaan, sitä vaikeampi kotoutumisprosessi on. Epäedulliset ryhmät, uskonnot, maaseutualueet ja perinteiset kulttuurit ovat epäedullisemmassa asemassa verrattuna nykyaikaiseen kaupunkikulttuuriin. Yhteiskunnallisen rakenteen ymmärrys, koulutus ja terveys ovat kaikki hybridi-yhteiskunnan osa-alueita ja vaikuttavat siis maahanmuuttajien kotoutumisnopeuteen ja -määrään uudessa yhteiskunnassa.

Harjoitus 3:

Mieti uudelleen, mitä olet kuullut tähän mennessä: Kotoutuminen - Assimilaatio - Kulttuurisoituminen - Hybridi-yhteiskunnat - Monimuotoisuus voimavarana.

Keskustelkaa pienryhmissä, missä asioissa olette samaa mieltä ja missä eri mieltä. Tässä harjoituksessa EI ole kyse omasta mielipiteestäsi koskien maahanmuuttoa ja kotouttamista. Tässä harjoituksessa on kyse ymmärryksestäsi ja oletko samaa vai eri mieltä esitettyjen teorioiden kanssa. Mikä teoria on mielestäsi järkevin? Mikä teoria vaikuttaa liian kaukaiselta tai oudolta?

Kirjoita fläppitululle, julisteeseen tai korteille kohdat, joista olet samaa mieltä ja ne, joista olet eri mieltä.

Toisessa vaiheessa kirjaa vierekkäin kaikki avainsanat, -sanat jne. joista olet samaa mieltä, ja toiselle puolelle kaikki asiat ja avainsanat, joista olet eri mieltä. Keskustele ryhmässäsi, jos näistä löytyisi yhteiset "pää avainsanat" tai "otsikot".

Esittäkää havainnot muille ryhmäläisille. Keskustelua.

Tämän harjoituksen jälkeen menemme tämän osion viimeisen vaiheeseen, kotoutumisen teorioihin. Hybridi-yhteiskuntien ajatus perustuu myös monikulttuurisuuden käsitteeseen. Monikulttuuriset hybridi-yhteiskunnat ovat jatkuvasti vuorovaikutusprosessissa yhteiskunnan monien ryhmien, enemmistöjen ja vähemmistöjen välillä. Riippuen keskusteltavasta tai yhteensovittavasta aiheesta yhteiskunnassa, nämä enemmistöt ja vähemmistöt voivat muuttua.

Ajatus Hybridi-monikulttuurisista yhteiskunnista johtaa uusiin keskusteluihin Euroopassa. Noin v.2011-2012 poliitikot, yhteiskuntatieteilijät ja tiedotusvälineet alkoivat keskustella "kansakunnan" käsitteestä. Euroopalla on pitkät perinteet kansallisvaltioista, jotka määrittelevät rajat ja "kansalliset identiteetit", liittyen usein "kansalliseen kieleen".

Euroopan yhdentymisprosessi, tekninen kehitys ja viestintä, sekä tärkeimpänä maahanmuutto ja liikkuvuus, haastoivat käsitystä "kansallisvaltioiden" roolista. Tämä aiheutti myös uuden keskustelun kotoutumisesta. Tarkoittaako kotoutuminen sitä, että ihmisen on integroituttava, assimiloituttava, mukaututtava ja sulauduttava vaiko perehdyttävä kansallisvaltion sääntöihin, perinteisiin ja normeihin? Missä määrin maahanmuutto ja kotoutuminen vaikuttavat ajatukseen kansallisvaltiosta? Jos kotoutuminen nähdään interaktiivisena prosessina "uusien kansalaisten" ja "isäntänä olevien kansalaisten" välillä, tämä prosessi johtaa molempien osapuolten muutoksiin. Jotkut ihmiset pelkäävät näitä muutoksia. Muut ovat hyvin avoimia.

Poliittisen teorian mukaan jotkut tiedemiehet keskustelevat "kansallisvaltioiden lopusta" kulttuurisena tai poliittisena yksikkönä ja edistävät ajatusta suuremmasta eurooppalaisesta identiteetistä, eurooppalaisesta kulttuuri-identiteetistä. He näkevät muuttoliikkeen ja yhdentymisen yhdeksi tämän päivän tärkeimmistä voimavaroista ja haasteista Euroopan unionin tulevaisuudessa. Euroopalla on kuitenkin jo monimuotoinen kulttuuriperintö.

Harjoitus 4:

Keskustelua: Yksi ryhmä valmistelee argumentteja, jotka tukevat ajatusta eurooppalaisista arvoista, kulttuureista ja normeista, jotka pitkällä aikavälillä voivat korvata nykyiset kansallisvaltiot yhdentymisprosessin avulla. Toinen ryhmä valmistelee väitteitä kansallisvaltioiden merkityksestä yhdentymisen ydinosa.

Tarvittaessa tauko.

Osio 3: MAAILMANLAAJUISEN MUUTTOLIIKKEEN PERUSILMIÖ

Kesto 45 min.

Koulutus ja PPP-esitys:

Ennen kuin ihmiset voidaan kotouttaa vastaanottavaan yhteiskuntaan, heidän täytyy ensin muuttaa. Muuttaminen voi tapahtua monesta syystä ja on maailmanlaajuinen ilmiö.

Muuttoliike voi perustua vapaaseen päätökseen, jonka tekee henkilö, joka haluaa siirtyä toiseen maahan paremman elämän toivossa.

Maahanmuutto voi olla myös pakotettua taloudellisen tilanteen, köyhyyden, nälän, syrjinnän, vainon, sodan, luonnonkatastrofien, ihmiskaupan ja monien muiden syiden takia.

Maahanmuuttajan (lähde UNESCO) määritelmä:

"Maahanmuuttajalla tarkoitetaan jokaista henkilöä, joka asuu väliaikaisesti tai pysyvästi maassa, jossa hän ei ole syntynyt, mutta on hankkinut merkittäviä sosiaalisia siteitä tähän maahan. " Tämä voi kuitenkin olla liian kapea määritelmä, kun otetaan huomioon, että joidenkin valtioiden politiikan mukaan henkilöä voidaan pitää maahanmuuttajana myös silloin, kun hän on syntynyt maassa.

Maahanmuuttajien oikeuksia koskevassa YK:n yleissopimuksessa määritellään siirtolais työntekijäksi "henkilö, joka tulee osallistumaan, osallistuu tai on osallistunut palkalliseen toimintaan siinä valtiossa, jossa hän ei ole kansalainen". Tästä seuraa maahanmuuttajien laajempi määritelmä:

"1.1 artiklan kohdassa (a) oleva "maahanmuuttaja" käsite on ymmärrettävä siten, että se kattaa kaikki tapaukset, joissa asianomainen henkilö on vapaasti päättänyt muuttamisesta "henkilökohtaisista syistä" ja ilman ulkoista pakottavaa tekijää."

Tämä määritelmä osoittaa, että maahanmuuttaja ei viittaa pakolaisiin, pakkosiirtolaisiin tai muihin joiden on ollut pakko lähteä kodeistaan. Maahanmuuttajat ovat ihmisiä, jotka tekevät valintoja siitä, milloin mennä ja mihin mennä, vaikka nämä valinnat ovat joskus äärimmäisen rajoitettuja. Itse asiassa jotkut tutkijat tekevät eron vapaaehtoisen ja pakollisen maahan muuton välillä. Vaikka tiettyjen pakolaisten muutot eivät kohtaa ulkoisia esteitä, eivätkä johdu kiireellisistä tarpeista ja vaihtoehtoisten keinojen puuttumisesta alkuperäisessä asuinmaassaan, toiset voivat joutua äärimmäisiin muuttotilanteisiin, joissa ihmiset liikkuvat täysin hallitsemattomina.

Ihmisoikeuskomissio on ehdottanut, että seuraavia henkilöitä on pidettävä **maahanmuuttajina**:

a) Henkilöt, jotka ovat sen valtion alueen ulkopuolella, jonka kansalaisia he ovat, eivät ole oikeudellisen suojan alaisia ja ovat toisen valtion alueella.

Vapaaehtoiset seniorit maahanmuuttajien kotoutumisen tukena

KOULUTUSOHJELMA

b) Henkilöt, joille isäntävaltio ei ole tunnustanut yleisiä oikeuksia liittyen pakolaisuuteen, tai myöntänyt vastaavaa asemaa.

c) Henkilöt, joilla ei ole diplomaattista sopimusta, viisumin tai muiden sopimusten nojalla yleistä oikeussuojaa.

Pakolaisen määritelmä (lähde **UNHCR**):

"Pakolaiset ovat henkilöitä, jotka pakenevat aseellisen konfliktin tai vainoamisen takia. Vuoden 2017 lopussa maailmassa oli 67,5 miljoonaa pakolaista. Heidän tilanteensa on usein niin vaarallinen ja sietämätön, että he ylittävät valtiolliset rajat hakeakseen turvaa naapurimaista. Siten heidät tunnustetaan kansainvälisesti "pakolaisiksi", joilla on oikeus valtioiden, UNHCR:n ja muiden organisaatioiden apuun. Heidät on tunnustettu siksi, että heidän on liian vaarallista palata kotiin ja he tarvitsevat turvapaikan muualla. Nämä ovat ihmisiä, joille turvapaikkahakemuksen kieltäminen voi aiheuttaa tappavia seurauksia.

Pakolaiset on määritelty ja suojattu kansainvälisessä oikeudessa. Pakolaisyleissopimus vuodelta 1951 ja vuoden 1967 pöytäkirja sekä muut lakitekstit, kuten OAU:n pakolaisyleissopimus vuodelta 1969, ovat edelleen pakolaisten suojelun kulmakivi. Nämä oikeudelliset periaatteet ovat levinneet moniin muihin kansainvälisiin ja kansallisiin lakeihin ja käytäntöihin. Vuoden 1951 yleissopimuksessa määritellään, kuka on pakolainen, ja hahmotellaan perusoikeudet, joita valtion pitäisi tarjota pakolaisille. Yksi kansainvälisen oikeuden perusperiaatteista on se, että pakolaisia ei tule karkottaa tai palauttaa tilanteisiin, joissa heidän elämänsä ja vapautensa ovat uhattuina.

Pakolaisten suojelulla on monia näkökohtia. Näihin kuuluvat turva siitä, ettei palauteta vaaroihin, joilta he ovat paenneet; oikeudenmukaiset ja tehokkaat turvapaikkamenettelyt; sekä toimenpiteet, joilla varmistetaan, että heidän perusihmisoikeuksiaan kunnioitetaan, jotta he voivat elää ihmisarvoisesti ja turvallisesti, sekä lisäksi auttaa heitä löytämään pitkän aikavälin ratkaisun tilanteeseensa. Valtioilla on ensisijainen vastuu tästä suojasta. YK:n pakolaisasiain päävaltuutettu toimii läheisessä yhteistyössä hallitusten kanssa, neuvomalla ja tukemalla niitä velvollisuuksiensa toteuttamiseksi. "

Maahanmuuttajat lähtevät liikkeelle lähinnä parantaakseen elämänsä laatua löytämällä työtä tai koulutusta, yhdistääkseen perheensä tai muista syistä, eikä suoran vainon tai kuoleman uhan vuoksi. Päinvastoin kuin pakolaiset, jotka eivät voi palata turvallisesti kotiin, siirtolaisilla ei ole tällaista estettä paluulle. Jos he haluavat palata kotiin, he saavat edelleen hallituksensa suojelun.

Yksittäisten hallitusten osalta tämä ero on tärkeä. Maat käsittelevät maahanmuuttajia omien maahanmuuttolakiensa ja -menettelyjensä mukaisesti. Maat käsittelevät pakolaisia pakolaisten suojelua ja turvapaikkaa koskevien normien avulla, jotka määritellään sekä kansallisessa, että kansainvälisessä lainsäädännössä. Mailla on erityisvastuu niistä, jotka hakevat turvapaikkaa alueeltaan tai sen rajalta. UNHCR auttaa maita käsittelemään turvapaikka- ja pakolais-vastuutaan.

Politiikalla on mahdollisuus puuttua tällaisiin keskusteluihin. Pakolaisten ja maahanmuuttajien yhteensovittaminen voi aiheuttaa vakavia seurauksia pakolaisten elämälle ja turvallisuudelle. Näiden kahden sanan merkityksen hämärtyminen vaatii erityistä lainsäädännöllistä huomiota pakolaisten

suojelemiseksi. Tämä voi heikentää julkista tukea pakolaisia ja turvapaikan antajia kohtaan nyt, kun pakolaiset tarvitsevat enemmän suojelua kuin koskaan ennen. Meidän on kohdeltava kaikkia ihmisiä kunnioittavasti ja arvokkaasti. Meidän on varmistettava, että maahanmuuttajien ihmisoikeuksia kunnioitetaan. Samalla meidän on annettava asianmukaista oikeudellista tukea pakolaisille heidän erityisen ahdinkonsa vuoksi.

THE REFUGEE CRISIS IN NUMBERS

THERE ARE CURRENTLY 22.5 MILLION* REGISTERED REFUGEES WORLDWIDE

65.6
MILLION

Forcibly displaced people
worldwide

1,136

Refugees have entered the
U.S. after President Trump's
inauguration

-Pew Research Center

20
PER MINUTE

The number of people forced to flee
their homes every minute.

TOP HOSTING
COUNTRIES

Turkey	2.9 million
Pakistan	1.4 million
Lebanon	1.0 million
Iran	979,400
Uganda	940,800
Ethiopia	791,600

51%
CHILDREN

Refugees under 18 made up more
than half of the refugee population
in 2016

55%
of refugees worldwide
come from three
countries

189,300

Refugees resettled globally in 2016

SOURCE: UNHCR
Unless otherwise noted

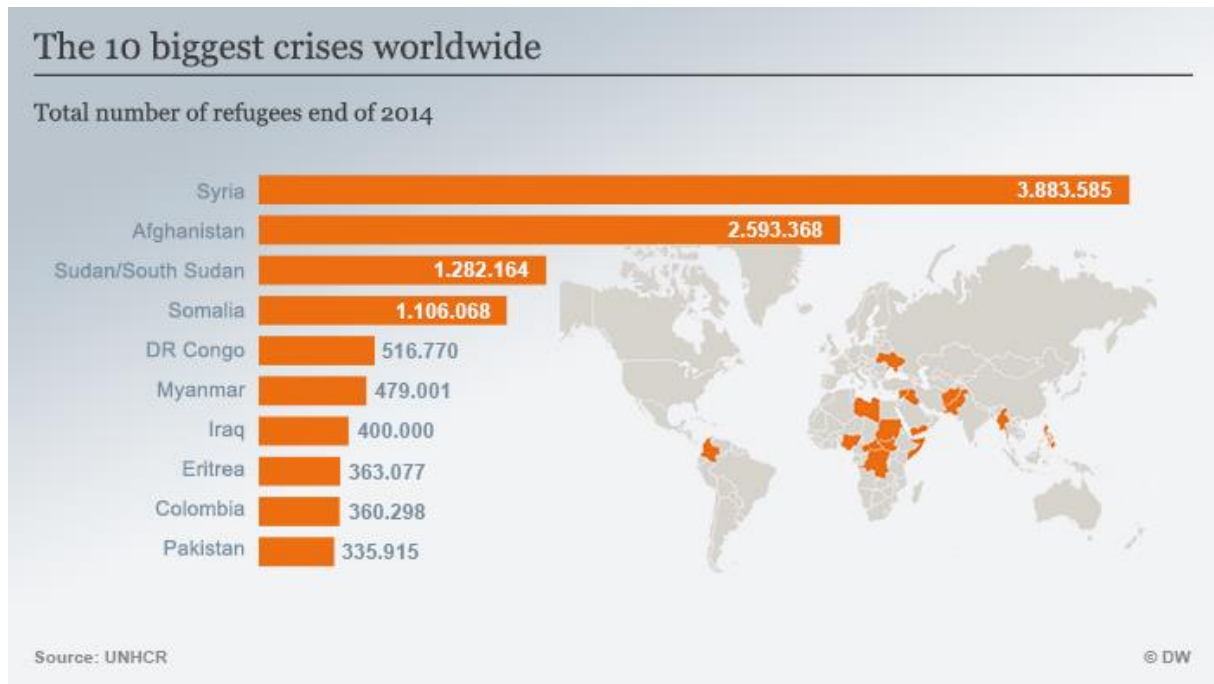
- Vuonna 2017 noin 66-67 miljoonaa ihmistä maailmassa oli pakolaisia. He joutuivat jättämään kotinsa sodan, konfliktien tai vainon vuoksi. Luku ei ole koskaan ollut näin korkea. Vuonna 2016 IOM (YK:n kansainvälinen siirtolaisjärjestö) laski 65 miljoonaa pakolaista, vuonna 2015 määrä on 55 miljoonaa. Määrä ei ole koskaan kasvanut niin paljon kuin vuosina 2015 ja 2016.
- 15 laajamittaista konfliktia pakotti ihmiset pakenemaan!
- Suurin pakolaismäärä oli Syyriassa. 7,6 miljoonaa syyrialaista joutui jättämään kotinsa. Monet heistä jäivät Syyriaan, 3,9 miljoonaa meni naapurimaihin.

Vapaaehtoiset seniorit maahanmuuttajien kotoutumisen tukena

KOULUTUSOHJELMA

- Sota ja konfliktit ovat läsnä myös muissa maissa: Irak, Etelä-Sudan, Keski-Afrikan tasavalta, Jemen, Burundi, Ukraina, Myanmar, Rwanda, Nigeria - muutamia mainitakseni.
- Afganistanin ja Somalian kaltaiset maat ovat kärsineet yli kymmenen vuoden sodasta ja epävakaudesta. Heillä on eniten sisäisiä pakolaisia. Monet heistä aikovatsiirtyä naapurimaihin, tai jatkaat Eurooppaan, Amerikkaan tai Aasiaan.

Kaikki tämä aiheuttaa pakkomuuttoa yhä useammalle pakolaiselle:

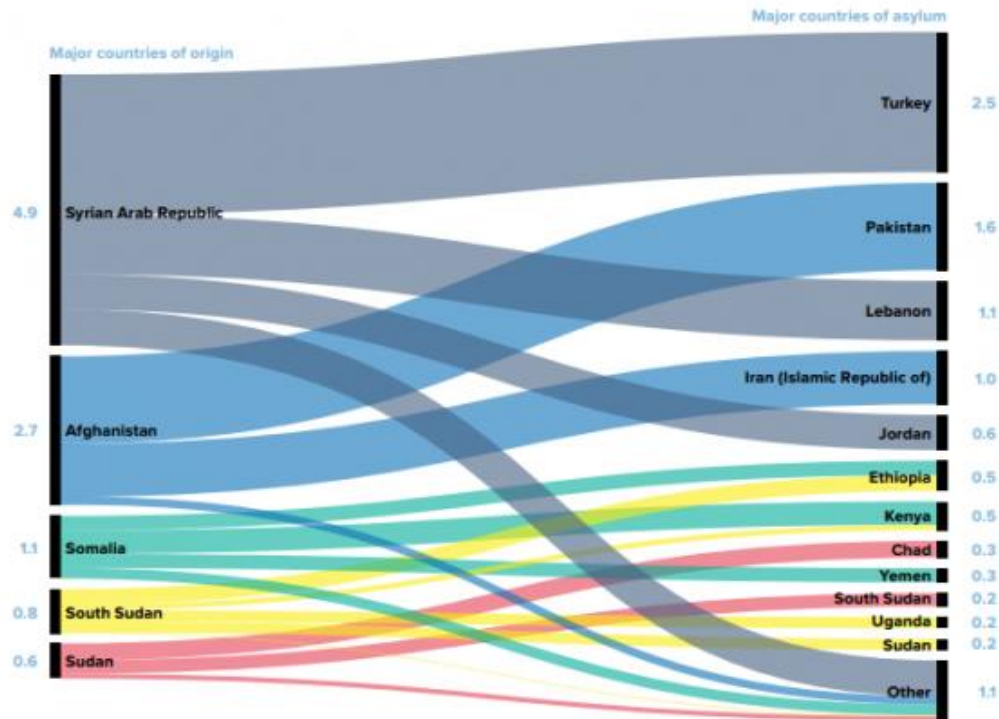

- Jos luotaisiin uusi valtio ainoastaan pakolaisille, tämä uusi maa olisi maailman 24. suurin väestöltään.
- Vuonna 2014 42.500 ihmistä päivässä (!) päätti lähteä maastaan.
- Nykyään kaksi 100:sta ihmisestä on joko pakolaisia tai joutunut lähtemään kotiseudultaan.
- 51 % kaikista pakolaisista on lapsia.
- Yhdeksän 10:stä pakolaisesta elää kehitysmaissa.

Useimmat pakolaiset jäävät alueilleen tai läheisille maantieteellisille alueille. Vain pieni osa pääsee Eurooppaan asti:

Vapaaehtoiset seniorit maahanmuuttajien kotoutumisen tukena

KOULUTUSOHJELMA

Taiteilijan näkemys globaalista muuttoliikkeestä "maahanmuutto-verkosto"

Saatat huomata, että Eurooppa mantereena on muuttoprosessien keskellä. Tähän sisältyy myös oma liikkuvuutemme, joka perustuu Euroopan unionin kaikille EU:n kansalaisille myöntämiin oikeuksiin vapaudesta. Afrikan matereella on eniten lähtemisen keskittymiä.

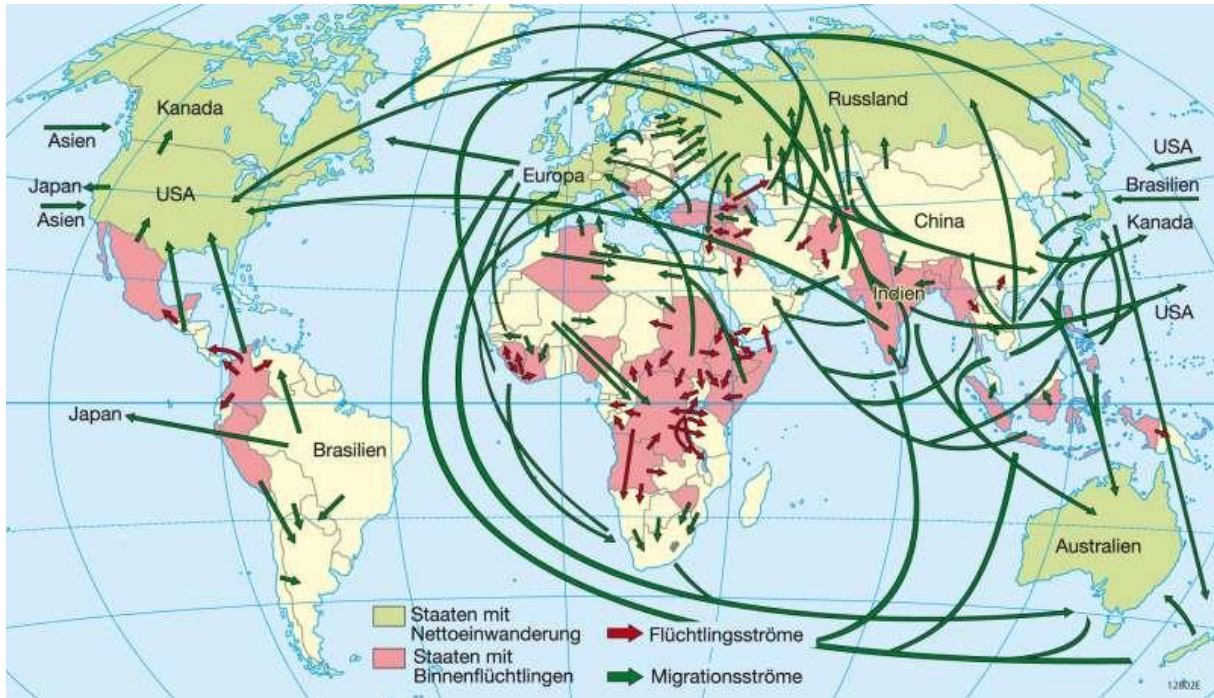
Graafinen kartta muuttovirroista maailmanlaajuisesta näkökulmasta. Kaikki maat ja mantereet vaikuttavat nykyään maahanmuuton ilmiöön. Siirtyminen on nykyään "helpompaa", koska

Vapaaehtoiset seniorit maahanmuuttajien kotoutumisen tukena

KOULUTUSOHJELMA

maailmanlaajuinen matkailu on edullisempaa, liikkuvuus on lisääntynyt ja maailmanlaajuinen viestintä tekee muuttoliikkeestä toteuttamiskelpoisemman.

Global Peace -indeksin kartta v:lta 2015 näyttää tulevaisuuden alueita, jotka voivat aiheuttaa uusia muuttoliikkeitä. Kaikilla punaisella ja oranssilla merkityillä alueilla maastalähtö ja pakolaisuus tulevat lisääntymään:

Vapaaehtoiset seniorit maahanmuuttajien kotoutumisen tukena

KOULUTUSOHJELMA

Sodan, konfliktien ja poliittisten levottomuuksien lisäksi ekologiset haasteet ovat syitä maasta lähtöön ja turvapaikan hakemiseen tulevina vuosina. YK:n ennuste (perustuu vuoteen 2016) on seuraavanlainen:

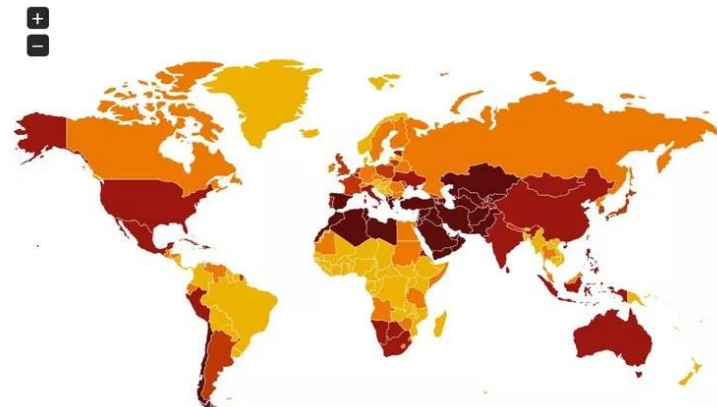
- Ilmastonmuutos, veden puute ja maatalouden ongelmat Pohjois- ja Keski-Afrikassa.
- Suur-kaupunkien vesi- ja jätehuollon ongelmat (esim. Kapkaupunki)
- Sodat Nigeriassa, Etelä-Sudanissa, Malissa.
- Talouskriisin ja sisällissodan vaarat esimerkiksi Turkissa, Brasiliassa ja Pakistanissa.
- Ihmisoikeuksien rajoittaminen 81:ssä maassa vuonna 2016.
- Poliittisen kriisin vaara Lähi-idässä, Latinalaisessa Amerikassa ja Koreassa.

Vesi ja puhdas ilma ovat peruselementtejä, joita me kaikki tarvitsemme elääksemme. Näiden puutetta pidetään merkittävänä syynä muuttoliikkeeseen tulevina vuosikymmeninä.

Kartta osoittaa, millä alueilla YK odottaa vakavaa vesipulaa vuoteen 2040 mennessä. Mitä tummempi väri on, sitä suurempi vaara on veden puutteesta, joka suoraan johtaa maastamuuttoon näiltä alueilta:

Wasser-Beanspruchung im Jahr 2040

Verhältnis zwischen Entnahme und Vorrat (niedrig, mittel, hoch, extrem hoch)

- Niedrig (< 10%, Punktzahl: 0-1)
- Niedrig bis Mittel (10-20%, Punktzahl: 1-2)
- Mittel bis hoch (20-40%, Punktzahl: 2-3)
- Hoch (40-80%, Punktzahl: 3-4)
- Extrem hoch (> 80%, Punktzahl: 4-5)

Quelle: WRI

Hinweis: Projektion unter der Annahme, dass heutige Trends anhalten

Tarvittaessa tauko.

Oso 4: POHDINTA HARJOITUS

Kesto 45 min.

Harjoitus 5:

Mieti omaa henkilökohtaista taustaasi ja sukhistoriaasi:

- *Onko omassa perheessäsi historiaa maahan muutosta?*
- *Ovatko perheesi jäsenet lähteneet kotimaastaan?*
- *Mikä on oma maahanmuuton taustasi?*
- *Miksi sinä tai perheesi jäsenet muuttivat?*
- *Näytä maailmankartasta, missä osissa maailmaa sinulla on perheenjäseniä, sukulaisia tai ystäviä (myös ystäviä, jotka on linkitetty sosiaalisen median kautta).*
- *Näytä Euroopan kartalta tai maailman kartalta missä maissa olet matkustanut (matkailu, sukulaisten tapaamisia, ystävien luona, tai jos olet asunut siellä).*

Jaa henkilökohtainen kokemuksesi muiden ryhmän jäsenten kanssa.

Keskustele maahanmuuton ja liikkuvuuden vaikutuksista omaan perheeseen ja omaan elämään.

Tauko, jos tarpeen.

Osio 5: MAAHANMUUTOSTA KÄYTÄNNÖLLISTÄ

Kesto 45-60 min.

Kouluttajan pohjustus:

Viimeisten tuntien aikana olemme kuulleet, keskustelleet ja jakaneet paljon asiaa kotoutumisesta, muuttoliikkeestä, kotoutumisen teorioista ja malleista, sekä tulevaisuuden skenaarioista.

Palatkaamme nyt takaisin omaan kaupunkiin ja naapurustoon. Tarkastellaan kokemuksia kotoutumisesta yhteisössämme.

Teemme kulttuurisen kartoituksen kotoutumisesta yhteisössämme / naapurustossamme.

Harjoitus 6:

- Jaa osallistujat neljän ryhmään.
- Ota valmiiksi esille paperia, fläppitaulu, kyniä ja markkereita.
- Ota käytettäväksi kartta yhteisöstäsi, kaupungistasi.

Vaihe 1:

- Luettele ja kuvaa kaikki maahanmuuttaja- ja pakolaisryhmät, jotka tunnet tai joista olet tietoinen, ja jotka asuvat naapurustossasi tai samassa kaupungissa. Voit myös tarkistaa kaupungin Internet-sivuston tai soittaa paikalliseen hallintoon saadaksesi lukuja ja tietoa.
- Luetteloi alueellasi asuvia etnisistä vähemmistöryhmiä jne.
- Ilmoita eri uskonnot / nimellisarvot, joista olet tietoinen alueella.

Vaihe 2 - palvelujen kartoitus:

- Luetteloi kaikki instituutiot (julkiset, yksityiset, uskonnolliset jne.), joiden tiedät auttavan maahanmuuttajia ja tukevan pakolaisia alueellasi. Luetteloi nimet, osoitteet ja tarjotut palvelut. Luetteloon olisi sisällytettävä julkiset toimistot, työmarkkinapalvelut, kansalaisjärjestöt, maahanmuuttajaorganisaatiot, kerhot, kokouspaikat, kirkot, erityiset kaupat ja markkinat, perhekeskukset, kulttuurilaitokset, kielikoulut ja koulutuskeskukset, terveyspalvelut jne., jotka liittyvät jotenkin kotoutuviin maahanmuuttajiin.
- Merkitse nämä laitokset myös kartalle. Voit käyttää tarroja tai lippuja, joissa on lyhyt kuvaus tarjolla olevista palveluista.

Vaihe 3:

- Kuka työskentelee kartalla luetelluissa laitoksissa? Onko niissä vain julkisia toimihenkilöitä, onko tarvetta erityiseen koulutukseen tai pätevyyteen työskennelläkseen paikoissa? Mitkä näistä laitoksista työskentelee vapaaehtoisten kanssa?

Vapaaehtoiset seniorit maahanmuuttajien kotoutumisen tukena

KOULUTUSOHJELMA

- Luo mahdollisuuksien kartta vapaaehtoisille, jotka haluavat tukea maahanmuuttajien kotoutumista.
- Esitä kartat ja listat ryhmälle.
- Vertaa karttoja ja listoja keskenään.
- Laaditaan yksi kattava luettelo ja yksi kartta (jos se on mahdollista listattujen laitosten lukumäärän vuoksi)
- Valmista "kotoutumista tukevien vapaaehtoisten hakemisto" yhteisöllesi.

Osio 6: JOHTOPÄÄTÖS

Kesto 30 min.

- Johtopäätös, opitut asiat, oppilaiden palaute
- Katsaus seuraavaan moduuliin
- Arviointi osallistujilta / oppijoilta (tarvittaessa)
- Sosiaalista toimintaa opiskelun jälkeen.

Moduuli 4: Aktiivinen kansalaisuus

(Maahanmuuttajien ja pakolaisten kotouttamisessa työskentelevän vapaaehtoisen keskeiset tehtävät: kielenopetus, kansalaisasioiden ja lukutaidon ohjaus, sovittelija / avustaja / neuvoja ja ystävä, joka auttaa maahanmuuttajia ja pakolaisia navigoimaan uudessa yhteiskunnassa)

Valmistaja Anmiro Oy (Jukka Kallio & Oili Niittyneen).

"Aktiivinen kansalaisuus EI riipu kansallisuudesta. Sinun ei tarvitse olla kumppanimaan kansalainen tai omata sen passia ollaksesi aktiivinen. Ainoa, mitä tarvitset on halu nähdä yhteisösi paranevan, sekä paljon innostusta!"

	Kuvaus
Lyhyt kuvaus moduulin sisällöstä opettajalle / ohjaajalle JA oppijoille - Moduulin tavoitteet - Moduulin päämäärät	Moduuli 4 "Johdanto aktiiviseen kansalaisuuteen" kohdennetaan seniori vapaaehtoiisiin ja kouluttajiin, jotka työskentelevät erilaiset taustat omaavien maahanmuuttajien tukemiseksi. Tarkoitus on rakentaa heille taidot, tieto ja varmuus osallistua paikalliseen (alueelliseen, kansalliseen ja globaaliin) päätöksentekoon. Moduuli on lyhyt kurssi, jossa ihmiset saavat kokemusta auttaakseen muita epävirallisen oppimisen kautta. Se ei edellytä muodollista esikoulutusta tai pätevyyttä, vaan henkilökohtaista elämäkokemusta, ja toimii todistustasolla. Asiakirjassa esitellään oppimäärät, oppimistulokset ja arviointimenetelmät. Tämän moduulin sisältö on seuraava: I Kouluttajille suunnattu koulutus Aktiivista Opiskelua Aktiiviselle Kansalaiselle (opintojaksot ja oppimistulokset) II Oppimisresurssit Aktiivisen Kansalaisuuden Oppimiselle (oppimista tukeva materiaali ja pohdinta) Oppimistulokset: Tämän moduulin onnistuneen toteuttamisen jälkeen harjoittelijat voivat: - Ymmärtää yhteisön käsitteen, ja yhteydet paikallisen ja maailmanlaajuisen yhteisöllisyyden välillä - Yhteisön käsite - Oma yhteisö - Eri näkökulmia yhteisössä - Paikallinen ja maailmanlaajuinen keskinäinen riippuvuus - Luoda suunnitelmia oppijoiden tukemiseksi aktiiviseen kansalaisuuteen ja yhteisön johtamiseen;

	- Luoda epävirallisia oppimisympäristöjä, jotka mahdollistavat yhteisön opiskelijoille tunnistaa ja jäsentää asioita omasta päivittäisestä elämästään ja olla vuorovaikutuksessa paikallisten päätöksentekijöiden kanssa koskien näitä asioita; - Luoda ja ylläpitää tehokkaita oppimisympäristöjä; hallita ryhmän dynamiikkaa ja tukea epävirallisen oppimisen kehittämistä; - Kriittisesti (ja rakentavasti) pohtia esteitä osallistumiselle ja mahdollisia lähestymistapoja näiden esteiden poistamiseksi; - Tulkita ja analysoida paikallisia rakenteita ja prosesseja paikallisten mahdollisuuksien tunnistamiseksi, johtamiseksi ja oppimiseksi; - Tunnistaa erityiset paikalliset keinot päätöksentekoon, sekä vahvistaa kuulluksi tulemista ja identiteettiä omassa oppimisryhmissä; - Miettiä käsitteellisiä eroja, jotka auttavat parantamaan muiden taitoja, tietämystä ja luottamusta osallistua demokraattisiin prosesseihin ja muokata paikallisyhteisöjä. - Pohtia kriittisesti aktiivisten kansalaisten roolia yhteiskunnan muokkaamisessa - ja mahdollisuuksia osallistua henkilökohtaiseen kehitykseen (erikseen ja yhdessä).
Moduulin kesto	2-4 tuntia, riippuen ryhmän tarpeista Opettaja ja ryhmä voivat päättää tauoista moduulin aikana
Ehdotettu koulutuspaikka	Opettaja ja opiskelijat voivat valita paikan. Ehdotus: Yhteistyökumppanin tiloissa, tai osallistuvan organisaation tiloissa, esim. Punainen Risti/ Oxfam ym.
Muut keskeiset vaatimukset	esim. opintovierailu paikallisiin organisaatioihin, vieraileva puhuja
Formaatit, joina moduuli on saatavilla	- printattu dokumentti - online versio (SVMI sivusto)
Kielet, joilla formaatti on saatavilla	Kaikilla SVMI kumppanuuskielillä

Aktiivisen Kansalaisuuden esittely

Opiskelijoiden toivottu tervetulleiksi

- Moduuli-aiheen esittely opiskelijoille
- Mahdollinen osallistujien esittely (jos he eivät tunne toisiaan ehdotetaan tekniikoita jään murtamiseksi, energisoivaa hetkeä jne.)
- Mahdollisesti kartoitetaan erityistarpeet, oppijoiden vaatimukset (tarvittaessa)
- Tiedot moduulin rakenteesta (aiheet, suunnitellut harjoitukset, tauot jne.)
- Moduulin odotettu tulos / oppimistulos
- Opiskelijoiden / osanottajien kysymykset

Osio 1: RAKENTAMINEN PAIKALLISTEN KYSYMYSTEN POHJALTA

"Kukaan ei ole syntynyessään hyvä kansalainen; mikään kansakunta ei ole syntynyt demokratiana. Pikemminkin molemmat ovat prosesseja, jotka kehittyvät jatkuvasti koko eliniän ajan. "

Kofi Annan

Mikä koskee ihmisiä omassa paikallisessa yhteisössäsi?

- Kuka on tekemisissä tämän kysymyksen kanssa tai huolissaan siitä?
- Kuka muu on mukana tilanteessa?
- (Kehen voimme vaikuttaa?)
- (Aukkaat, viranomaiset, yritykset, ryhmät jne.)
- Mitkä organisaatiot ovat mukana?
- (Miten voimme vaikuttaa? Mihin toimiin voimme ryhtyä?)
- Mitkä ovat päätöksentekoprosessit, jotka vaikuttavat tähän kysymykseen?
- Mitä voimme odottaa tämän toiminnan tuloksen olevan?
- Kuinka edelleen suunnitella opetusta muutosten saavuttamiseksi?
- Kenen olisi oltava mukana?
- Keneltä meidän olisi opittava?
- Kenen olisi opittava meiltä?

Aktiivisen kansalaisuuden osallistumisaste:

1. Siellä oleminen - esim. "Minä asun siellä"
2. Tänne kuuluminen - esim. 'Minun paikkani'
3. Osallistuminen kodin ulkopuolella - koulut, seurat, yhteisöryhmät
4. Mielenpitoen ilmaiseminen siitä, miten asiat tapahtuvat täällä
5. Vaikutusmahdollisuus asioiden hoitamisessa – äänen ja mielepitoen kuuluville saanti
6. Vaikuttaminen siihen, miten asiat hoidetaan – valiokuntaan liittyminen, vanhempien ryhmät jne.
7. Johtajan aseman ottaminen yhteisössäsi – vaikuttaminen koulussa, edustajuus, asukkaiden edustaminen jne.
8. Muutosten aktiivinen aikaan saaminen / ongelmien ratkaiseminen

Paikallisten asioiden kannalta miettiminen - Tunnistamalla asioita, jotka haluamme muuttaa:

Ovatko paikalliset rakenteet ja prosessit mukana?	Tapoja, joilla asukkaat voivat osallistua näihin päätöksentekoihin?	Mitä tällä hetkellä puuttuu?
(Kuka tekee päätökset tähän liittyen?)	(Mitkä keinot ovat meille saatavissa – virallinen ja epävirallinen?)	(Mitä muuta voimme tehdä asian eteenpäin viemiseksi?)

Osio 2: YHTEISKUNTA KÄSITTEITÄ

Yhteiskunta tyyppiä

	Maantieteellinen	Kiinnostus
Paikallinen & alueellinen		
Kansallinen		
Kansainvälinen/globali sisältäen internetin		

Me kaikki elämme yhteisöissä maassamme – ehkä kunnassa, kaupungissa, suurkaupungissa, maa-alueella tai kylässä. Me kuulumme myös ystävyysryhmiin, perheisiin, etnisiin ryhmiin, seurakuntiin, seuroihin ja yhteisöihin.

Opimme ja työskentelemme kouluissa, oppilaitoksissa, nuorisjärjestöissä, koulutusorganisaatioissa, ja työpaikoilla. Jokaisessa näissä erilaisissa yhteisöissä tehdään päätöksiä, jotka vaikuttavat meihin. Joskus päätöksentekorakenteet ovat muodollisia – lakisääteisiä; ja joskus ne ovat epämuodollisia ja vain ryhmän jäsenten välillä sovittuja.

Emme kuitenkaan saa jättää päätöksentekoa muutamalle ihmiselle.

Voimme kaikki osallistua enemmän ja varmistaa, että ääni pääsee kuuluville. Päätökset paikallisista asioista tekevät paikalliset viranomaiset, tietyt yleiset ja yksityiset organisaatiot sekä vapaaehtoisten ryhmät.

Paikalliset viranomaiset

Huomautus opettajalle: Paikalliset viranomaiset voivat vaihdella eri kumppanimaissa; huomioi seuraavat asiat:

Kumppanimaissa on erilaisia paikallisviranomaisia:

Kunnat; piirit ja maakunnat. Paikallisviranomaisilla on vastuu monenlaisista palveluista; kuten kouluista, ympäristöstä, palokunnasta, suunnittelusta, asumiseen liittyvistä asioista, sosiaalipalveluista, vapaa-ajan viettomahdollisuuksista, sekä kirjastoista jätteiden keräämiseen. Nämä ovat asioita, jotka vaikuttavat jokaiseen, mutta joita pidämme itsestäänselvyytenä.

Viranomaisen jokapäiväistä työtä suorittavat palkatut työntekijät. Paikallisviranomaisten toimintaa rahoittaa osittain valtionhallinto, mutta myös paikalliset ihmiset kunnallisverotuksen kautta. Kunnanvaltuuston jäsenet valitaan edustamaan ihmisiä kunnissaan tai alueellaan. Kunnanvaltuuston jäsenet eivät saa palkkaa eivätkä ole kunnan palkkollisia. He voivat hakea korvauksia kattamanaan työnsä kustannuksia. Kunnanvaltuuston jäsenet tekevät päätöksiä paikallisista asioista ja antavat äänen ihmisille, joita edustavat.

Jokaisella paikallisalueella on muitakin järjestöjä, jotka tarjoavat palveluja, joista neuvosto ei ole vastuussa. Eri ryhmät tarjoavat palveluja, joita ei ole saatavilla paikallisviranomaisilta tai muiden organisaatioiden kautta. Ne ovat voittoa tavoittelemattomia järjestöjä ja hyväntekeväisyysjärjestöjä, joista jotkut ovat palkanneet henkilöstöä, ja toiset ei. Ne voivat saada rahoitusta paikalliselta tai valtionhallinnolta. Esimerkkejä tällaisista ovat ikääntyneiden, etnisten vähemmistöjen tai vammaisten kanssa työskentelevät ryhmät.

Kuulluksi tuleminen yhteisössäsi

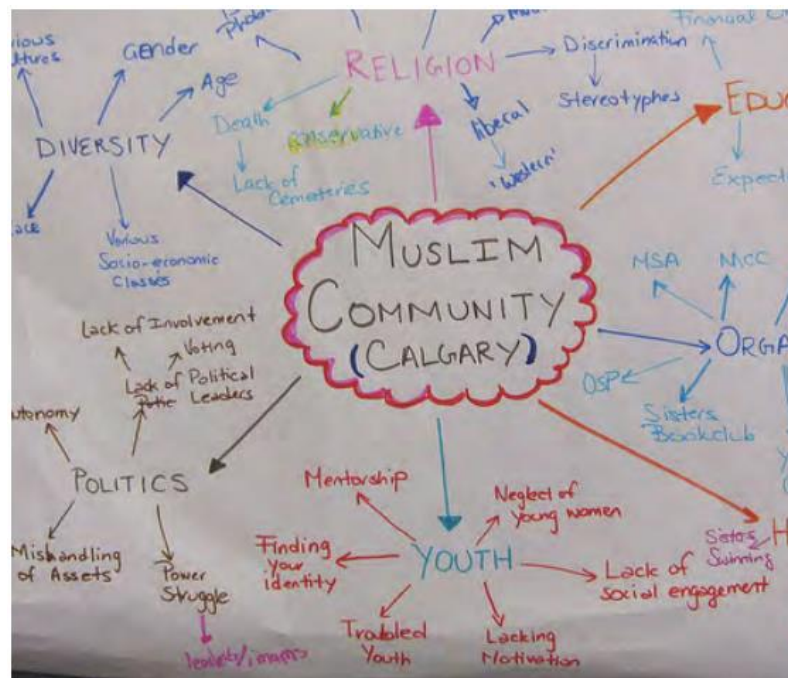
Yhä useammat paikalliset viranomaiset ja hallitus ymmärtävät, että heidän on kuunneltava eläkeläisten ja maahanmuuttajien ajatuksia paikallisista ja kansallisista asioista. On monia tapoja tulla kuulluksi, vaikka saatat ajatella, että jotkut ovat parempia kuin toiset.

Ehdotetut aiheet

- Parempi tarjonta (esim. urheilu, musiikki, IT)
- Sallitut vaatteet
- Lukittavan säilytystilan saatavuus
- Kerhot ja yhteisöt
- Pakotettu tai alaikäisen avioliitto
- Kurssin tai ohjelman järjestäminen
- Rakennusten ja ulkotilan kunto
- Oppilassopimukset
- Kierrätyskäytäntö
- Kiusaamisen vastainen käytäntö
- Rasisminvastainen käytäntö
- Tyttöjen ja naisten oikeudet maassasi

Esimerkki yhteisön kartasta, joka keskittyy yhteen mielenkiinnon kohteeseen yhteisössä:

<http://canadabridges.com/programming/unveiling-youth-potential/community-mapping>

Kuka päättää

1. Missä vaiheessa on laillista mennä naimisiin?
2. Miten sinua tulisi rangaista, jos olet varastanut jotain kaupasta tai markkinoilta?
3. Voiko joku rakentaa talon paikkakunnallesi?
4. Mihin aikaan kaupat saavat olla avoinna kaupungissasi?
5. Voiko paikalliselle maa-alueelle rakentaa nuorten leikkialueen?
6. Kuka puhdistaa kadut paikkakunnallasi?
7. Mitä sosiaalisia ohjelmia voi järjestää yhteisössäsä?
8. Kuka on paikallisneuvostossanne?
9. Ovatko uskonnolliset johtajat vaikutusvaltaisia kaupungissasi?
10. Kuinka voit henkilökohtaisesti käyttää omia rahojasi?
11. Mitä sinulla on oikeus katsoa internetissä?
12. Miten turvallista on kävellä paikkakunnallasi?
13. Kuka saa asettua kaupunkiisi tai lähteä sieltä?
14. Onko ihmisillä oikeus homoseksuaalisiin suhteisiin maassasi?
15. Mihin vaattesiin sinun tulisi pukeutua häissä?
16. Missä iässä ihmiset saavat lopettaa koulunkäynnin?

Tarvittaessa tauko

Osio 3: VÄLINEET KAMPANJAN RAKENTAMISTA VARTEN (DEMOKRATIA, AKTIIVINEN KANSALAISSUUS, OSALLISTUMINEN)

Mitä tarkoittaa “osallistuminen demokraattiseen toimintaan”?

Voidaan väittää, että maahanmuuttajien ja erityisesti pakolaisten osallistuminen demokraattiseen toimintaan tai kansalaisuuteen on hyvin harvoin mahdollista.

Esimerkiksi Italiassa: ... *”Nykyinen kansallinen lainsäädäntö, huolimatta perusoikeuskirjaan sisältyvästä periaatteesta 9, T.U.I. ei salli poliittisia oikeuksia EU: n ulkopuolisille kansalaisille. Tämä tarkoittaa sitä, että EU: n ulkopuoliset kansalaiset eivät saa äänestää ja tulla äänestetyiksi minkään tason vaaleissa, ei paikallisvaaleissa eikä varsinkaan yleisissä vaaleissa. Euroopan yhteisön kansalaisille myönnetään kuitenkin vain äänestys paikallisvaaleissa. Tähän asti poliittisten oikeuksien käyttö on sallittua vain Italian kansalaisille, ja osittain EU:n kansalaisille, jättäen kuitenkin ulkopuolelle kaikki EU: n ulkopuoliset kansalaiset, vaikka he olisivat asuneet Italiassa jo pitkään ja saaneet pitkäaikaisen oleskeluluvan maassa. Tässä mielessä on selvää, että politiikka suosii maahanmuuttajien syrjäyttämistä, eikä yhdentymistä ja kotoutumista.”* Lähde:

<https://ecpr.eu/Filestore/PaperProposal/21f8ed53-953e-4acb-a6aa-d1d54a9c8bf0.pdf>

Miten kansalaiset voivat saada aikaan muutoksia?

Huom. opettajalle: Keskustele seuraavista asioista opiskelijoiden kanssa:

Mikä on Euroopan unionin vaikutus kumppanuusmaan elämään?

Katso esimerkiksi:

https://ec.europa.eu/unitedkingdom/services/your-rights_en

Muut kumppanimaan kansalaisten oikeudet:

Katso ne maan omilta sivuilta, joissa selitetään kansalaisten oikeudet.

AC-kampanjoiden tarkoitus on saattaa asukkaat samaan tarkoitukseen: luoda yhteisöstä elinkelpoinen paikka kestäväälle tulevaisuudelle. Kampanjoilla pyritään edistämään kaikkien osallistujien sitoutumista, joilla on mahdollisuus tuoda esiin yhteisön asioita, ehdottaa ratkaisuja ja sitoutua yhteisiin

Vapaaehtoiset seniorit maahanmuuttajien kotoutumisen tukena

KOULUTUSOHJELMA

tavoitteisiin ja toimiin kohti parempaa yhteisöä.

AC-kampanjat rohkaisevat edistykselliseen ajatteluun:

- Myönteinen yhteisön kehitys.
- Ratkaisut paikallisiin haasteisiin.
- Antaa äänen ihmisille, jotta voimme muuttaa yhteisömme tulevaisuutta.

Muutoksen tekeminen lähempänä kotia – kampanjan ohjaaminen tiimissäsi / ryhmässäsi / organisaatiossasi

Useimmissa organisaatioissa on asioita, joita voidaan parantaa kaikkien hyödyksi. Koulut, korkeakoulut, harjoittelupaikat ja neuvostot yleensä käsittelevät (tai pitäisi?) ongelmia ja neuvottelevat muutoksista.

Ryhmällesi / organisaatiollesi ei välttämättä ole edustavaa neuvostoa, tai sillä ei ole paljon valtaa. Voit oppia paljon demokratiasta ohjaamalla kampanjaa muuttaaksesi jotain itse.

- Vaihe 1. Valitse ongelma. Mikä tekee sinusta vihaisen? Mikä voisi olla paremmin? Kuka hyötyisi? Mitä pitäisi tapahtua?
- Vaihe 2 Selvitä, mitä muut ajattelevat! Saatat olla yksin tämän asian kanssa. Muut ihmiset voivat olla eri mieltä ongelman olemassaolosta, etkä pysty hoitamaan asiaa yksin. Tarvitset tukea muilta, etenkin toisilta maahanmuuttajaryhmiltä ja kotimaisilta asukkailta, jos mahdollista.
- Vaihe 3 Lisää tietoisuutta. Jos ongelma saa tukea, sinun on tiedotettava näkemyksistäsi kaikille ja yritettävä saada aikaiseksi keskustelua selvittääksenne miten asiat voisivat olla eri tavalla. Voit järjestää lounastapaamisia, tehdä julisteita, laittaa tiedotteen internettiin (Facebookiin, YouTubeen tai muualle), antaa esitteitä ja esityksiä, viedä asia neuvostoon jne.
- Vaihe 4 Päätä haluamastasi toiminnasta ja hanki todisteet saamastasi tuesta. Tämä voi olla vetoamus, nuorisovaltuuskunnassa tehty äänestys, tai äänestys kokouksessa.
- Vaihe 5 Lähesty organisaatiosi valtuutettuja järkevällä ja kustannustehokkaalla ehdotuksella. Teitä pitäisi olla enemmän kuin yksi ja sinun tulisi sopia tapaaminen etukäteen. Sinun tulee harjoitella tätä vaihetta (ehkä roolipelien avulla) varmistaaksesi, että olet ehdotuksesi suhteen vakuuttava, kohtelias ja selkeä. Jos ehdotuksesi hylätään, sinun tulee kysyä syitä. Ne voivat olla hyvätkin!

22 vihjettä aktiivisempaan kansalaisuuteen:

1. Hanki kirjastokortti ja tarkista kirjaston tarjoama palvelu.
2. Tue ja lue paikallislehteä.
3. Osallistu kaupungin valtuuston istuntoihin.

Vapaaehtoiset seniorit maahanmuuttajien kotoutumisen tukena

KOULUTUSOHJELMA

4. Kirjoita paikallisen lehden toimittajalle.
5. Aloita blogi paikallisista ongelmista.
6. Perusta yhteisöllinen puutarha.
7. Näe vaivaa tietoisuuden lisäämiseksi tietyssä asiassa, joka vaikuttaa yhteisösi.
8. Lue asuinmaasi perustuslaki
9. Ryhdy vapaaehtoiseksi paikallisessa ruoan jakeluapaikassa.
10. Opettele paikallisen yhteisösi säännöt.
11. Järjestä myös naapurit vaikuttamaan kunnanvaltuuston jäseniin jotta epäoikeudenmukaiset säännöt yhteisössäsäi kumottaisiin.
12. Käy paikallisissa puistoissa ja muissa avoimissa tiloissa.
13. Toimi vapaaehtoisena paikallisilla siivouspäivillä. Autat pitämään yhteisösi ympäristön kauniina.
14. Ota säännöllisesti yhteyttä kunnanvaltuuston jäseniin kertoaksesi näkemyksesi tulevista kunnallisista säännöistä / kansallisesta lainsäädännöstä.
15. Liity sosiaalisen median sivustoihin (Facebook jne.) liittääkseen mukaan myös naapurisi.
16. Osallistu vanhempien iltoihin.
17. Opi yhteisösi historiasta paikallisessa historia-kerhossa tai museossa.
18. Tarkista yhteisösi tapahtumakalenteri nähdäkseen miten voit osallistua.
19. Tue paikallisia yrityksiä vieraillemalla niissä ja järjestämällä tapahtumia paikallisten yritysten merkityksen korostamiseksi.
20. Kävele tai pyöräile missä ja milloin voit tutustuaksesi naapureihin ja yhteisösi.
21. Ilmoittaudu vapaaehtoisena palomieheksi, opastajaksi tai naapuruston valvontajäseneksi.
22. Mitä muuta voisit tehdä ollaksesi aktiivinen yhteisössäsäi?

Ja jos 22 vinkkejä kohti aktiivisempaa kansalaisuutta ei riitä, hanki tästä 28 vinkkiä lisää:

<https://www.good.is/articles/building-blocks-of-citizenship-50-ways-to-be-a-more-engaged-active-citizen-this-year>

ICT työkalujen käyttö aktiivisen kansalaisen kampanjassa

Blogit

Blogi on lyhennetty termi weblogista. Se on verkkosivusto, jossa voi jakaa tietoa hankkeen mukana olevien henkilöiden kesken. Blogi antaa käyttäjille mahdollisuuden saada informaatiota, kommentoida ja jakaa tietoa. Mikroblogi poikkeaa perinteisestä blogista siten että sen sisältö on tyypillisesti pienempi sekä todellisessa, että kokonaisuudessa tiedostokoossa; esim. Twitter-rajat asetettiin alun perin 140:een merkkiin tekstiviestiä kohden. Mutta on monia muita: Tumblr, Squidoo, Mysay, Hictu, Moodmill, frazr ja emotion.

Verkkosivut

Verkkosivuston perusmääritelmä on kokoelma verkkosivuja, jotka sisältävät informaatiota - tekstiä, kuvia tai videoita – tarkoituksenaan tuoda esille jokin ajatus verkossa. Aktiivisille kansalaisuusprojekteille verkkosivu mahdollistaa kutsumuksen keskittämisen. Projektin kaikki osat on koottu tänne – sen tarkoitusperä, tavoitteet, hallinto, toiminta, osallistumiset, rahoitusta koskevat tiedot ja saavutukset.

Tekstiviesti   Tekstiviestintä tapahtuu digitaalisella laitteella, useimmiten matkapuhelimella. Aktiiviset kansalaisuusorganisaatiot käyttävät tekstiviestejä sisäiseen viestintään ja saadaksesen jaettua tietoa tapahtumista ja toiminnasta.

Sosiaaliset verkostot   Sosiaaliset verkostot ja aiheelle omistautuneet verkkosivustot, joiden avulla käyttäjät voivat kommunikoida keskenään lähettämällä tietoa, kommentoimalla ja lähettämällä viestejä, kuvia ja videoita. Sosiaalinen verkko poikkeaa verkkosivustosta siinä, että se tarjoaa muutakin kuin vain tietoja. Sen avulla käyttäjät voivat lisätä tietoa ja kommentoida annettuja tietoja. Sosiaaliset verkostot ovat sivustoja, joissa käyttäjät voivat muodostaa yhteyden muihin käyttäjiin, kuten Facebook, Myspace, LinkedIn ja Ning.

Median jakaminen Valokuvien ja videoiden jakaminen esimerkiksi Flickrissä ja YouTubessa.

Podcasting   Tapa julkaista MP3-äänitiedostoja verkossa, jotta ne voidaan ladata tietokoneisiin tai kannettaviin kuuntelulaitteisiin; iPodeihin tai muihin MP3-soittimiin.

Esimerkki kampanjan rakentamisesta tietotekniikan avulla

Kampanjan nimi: Epätarkat julkisen liikenteen aikataulut

Kampanjan nimi, lyhyt kuvaus ja sosiaalinen ongelma?	
Mitä kampanjan tarvitsee lisätäkseen menestymismahdollisuuksiaan?	
Millaista tieto- ja viestintäteknikkaa sisällyttäisit kampanjaan?	
Miksi? Miten suosituksesi auttaisi kampanjassa?	
Yhteenveto suosituksistasi (Sisällytä kaikki edellä mainitut asiat. Käytä tarvittaessa ylimääräistä paperia.)	

Vapaaehtoiset seniorit maahanmuuttajien kotoutumisen tukena

KOULUTUSOHJELMA

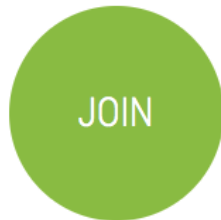
Organisaatiotarpeet: Tietoisuuden lisääminen

ICT-työkalujen tyyppi: Sosiaalisen median sivu ja tekstiviestit; Miksi?

Verkostojen luominen ystävien ja sidosryhmien kanssa auttaisi kertomaan ongelmasta. Opiskelijoita pyydetään kirjoittamaan suosituksensa ja selvityksen ajatteluprosessistaan alla olevaan kaavioon:

Mistä ja miten saada rahoitusta kampanjallesi?

Kansallinen joukkorahoitus on tapa nostaa rahaa suurelta joukolta lahjoittajia julkisesti kiinnostavia hankkeita varten. Kansallinen joukkorahoitus edistää kansalaisten vaikutusvaltaa, koska he voivat yhteisöllisesti kasvattaa hyvinvointiaan ja ratkaista yhteiskunnallisia asioita. Tämä käytäntö on jo auttanut rahoittamaan laajan joukon kansalaisaloitteita sosiaalisista innovaatioista kaupunkien yhteisöaiheisiin.

”Talouden jakamisen” uusi aikakausi, joka perustuu numeerisiin alustoihin ja vertaisverkkoihin, luo selvästi uusia mahdollisuuksia kansalaisten vaikutusvallan lisäämiseksi. Joukkorahoitus on yksi näistä mahdollisuuksista.

Tämän toimintamallin avulla kansalaiset voivat ehdottaa ja rahoittaa paikallisia kestäviä muutoksia web-pohjaisen teknologian ansiosta. Joukkorahoitus-pohja toimii välittäjänä ja katalysaattorina ihmisille, joilla on yhteinen halu panostaa kansalaishankkeeseen. Lopuksi, yksi kansallisen joukkorahoituksen erityispiirre on sen ”paikkaperusteisuus”, ts. kun yleinen joukkorahoitus perustuu web-pohjaisiin teknologioihin ja verkkoyhteisöihin, kansallinen joukkorahoitus taas perustuu lähinnä muuten yhteisöihin ja sallii konkreettisia paikallisia muutoksia.

Tärkeimmät kansalliset joukkorahoitusyksiköt ovat Yhdysvalloissa ja Euroopassa.

Tutkimus osoittaa, että kansalliset joukkorahoitushankkeet kohdistuvat lähinnä naapurustoasioihin ja tyypillinen syntyvä hanke on ”pienimuotoinen puutarha- tai puistoprojekti suurkaupungissa, ja joka tuottaa yleishyödyn huonosti palveluja saaneelle yhteisölle.

<http://www.worldurbancampaign.org/civic-crowdfunding-collective-option-urban-sustainable-development>

Huom. opettajalle: Kysy opiskelijoiltasi löytävätkä he kansallisia rahoitusyksiköitä maastanne.

Osio 4: MUITA TÄRKEITÄ KOHTIA LIITTYEN AKTIIVISEEN KANSALAIKUUTEEN

Aktiivinen kansalaisuus edellyttää aktiivista oppimista

Aktiivinen kansalaisuus on lähestymistapa oppimiseen, joka käyttää aktiivista oppimista ihmisten varustamiseksi valmiudella tietoiseen ja vastuulliseen toimintaan, jolla pyritään saamaan aikaiseksi myönteisiä muutoksia yhteisöissä. Aktiivinen oppiminen on tekniikka tai joukko lähestymistapoja, joiden tarkoituksena on kannustaa ihmisiä aktiiviseen osallistumiseen suunnitellessaan, sitoutuessaan ja pohtiessaan oppimistaan.

Aktiivinen oppiminen

Aktiivinen oppiminen on passiivisen oppimisen vastakohta, missä oppija on mukana tiedon hankkimisessa ja rakentamisessa. Aktiivinen oppiminen sisältää uusia kokemuksia (tekemistä ja tarkkailua) ja vuoropuhelua oppimisesta (itsensä ja muiden kanssa). Vuorovaikutus muiden kanssa on keskeinen osa aktiivista oppimista. Aktiivinen oppiminen voi sisältää, mutta ei välttämättä edellytä, fyysistä liikkumista. Se vaatii kuitenkin aktiivista ajatuksellista sitoutumista asioihin.

Aktiivinen kansalaisuus

Aktiivinen kansalaisuus tarkoittaa, että ihmiset toimivat yhdessä tai erikseen yhteiskunnan muutoksen tai edun saavuttamiseksi tai vastustavat epätoivottuja muutoksia. Ihmiset toteuttavat asioita, joita he ovat suunnitelleet käsittelemään yhteisöön liittyviä asioita tai ongelmia. Aktiivisen kansalaisuuden kautta ihmiset kehittävät luottamusta ja vakaumusta siitä, että voivat toimia muiden kanssa, vaikuttaen yhteisöönsä myönteisesti.

Sukupuoli ja aktiivinen kansalaisuus

"Älä koskaan epäile, etteikö pieni joukko harkittuja ja sitoutuneita kansalaisia voisi muuttaa maailmaa; todellakin ne ovat ainoat, jotka on koskaan tehneet niin." Margaret Mead

Meidän näkemyksemme on, että tämä ryhmä koostuu naisista. Kulttuuristen ja perinteisten syiden vuoksi maahanmuuttajanaiset ovat usein passiivisempia kuin länsimaiset sisarensa.

<http://gsdrc.org/topic-guides/gender/gender-and-citizenship/>

Kansalaisuuden tulisi olla kattava ja sisältörikas, ja siinä olisi otettava huomioon kaikkien kansalaisten edut ja tarpeet. Sukupuolinäkökulma kansalaisuudessa saa alkunsa kaikkien naisten ja miesten oikeuksista yhdenvertaiseen kohteluun. Tämä on sisällytettävä perustuslakeihin, määräyksiin ja oikeudellisiin prosesseihin. Yhdenvertaisen standardin soveltaminen kaikkiin kansalaisiin saattaa kuitenkin olla riittämätöntä, jos eri kansalaisryhmät kohtaavat erityisiä haasteita ja heillä on erityisiä tarpeita. Naisilla ja miehillä voi olla erilaiset tarpeet, ja eri ikäisten, luokkien tai etnisten ryhmien naisilla voi olla niin ikään erilaiset tarpeet, jotka vaativat erityistä huomiota. Oikeuksiin keskittyminen edellyttää näin ollen sen erottamista muodollisesta ja aineellisesta tasa-arvosta, korostamalla eri naisryhmien tarpeita ja räätälöimällä oikeuksien rakentamista sellaisten naisten tarpeisiin, jotka kärsivät eniten oikeuksien puutteesta.

Kansalaisuuden olisi oltava myös aktiivinen käsite, laajempi kuin pelkkä asema ja muodolliset oikeudet. Tällaisen näkemyksen mukaan kansalaisuutta pidettäisiin suhteena, joka edistää osallistumista ja

Vapaaehtoiset seniorit maahanmuuttajien kotoutumisen tukena

KOULUTUSOHJELMA

vastuunottamista. Painopiste on siitä, miten yksilöt ja ryhmät, erityisesti syrjäytyneet ryhmät, vaativat oikeuksiaan ja jatkavat yhteiskunnallisten muutosten eteenpäin viemistä. On tärkeää tutkia ja edistää vuoropuhelua, yhdistymistä ja kollektiivisen toiminnan muotoja, jotka tarjoavat tilaa naisten aktiiviselle osallistumiselle ja liikkumiselle.

Sukupuolinäkökulmaa soveltaessa kansalaisuus ylittää pelkän suhdetason kansalaisten ja valtion välissä. Se ulottuu useisiin muihin sosiaalisiin instituutioihin, kuten perheeseen ja kotitalouteen, perinteisiin järjestelmiin, yhteiskunnan organisaatioihin, taloudellisiin ja muihin instituutioihin, jotka vaikuttavat naisten ja miesten elämään ja mahdollisuuksiin. Vaikka kansalaisuus antaa naisille mahdollisuuden esittää vaatimuksia kansalaisina, heidän identiteettinsä on tosiasiaa usein suhteessa mieheen, oli sitten kyse tyttärestä, siskosta tai vaimosta. Siksi on tärkeää puuttua valtion tason muodollisten institutionaalisten järjestelyjen lisäksi myös epävirallisiin instituutioihin naisten oikeuksien parantamiseksi ja takaamiseksi kansalaisina.

Tässä on kuusi esimerkkiä siitä, miten naiset saadaan osallistumaan enemmän aktiivisen kansalaisuutensa kehittämiseen:

- Tarjota naisille poliittisia roolimalleja, joissa rikkovat rajoja.
- Tarjota naisille tilaa puolustaa pelkojaan ja hyväksyä vihansa.
- Rakentaa yhteydet rotujen ja luokkien välille.
- Työntää naisia varovasti poliittiseen johtoon (tarvittaessa voimalla).
- Kehittää opastus-ohjelmia aktivistisella sisällöllä.
- Kohdata naiset siellä missä he ovat.

Vapaaehtoisuus

Vapaaehtoistyö on elintärkeä keino herättää tietoisuutta eurooppalaisista ja kansallisista yhteisöistä. Se on osaltaan edistänyt laajamittaista solidaarisuutta, joka on olennainen osa hyvää demokratiaa. Tästä syystä vapaaehtoistyö on kansalaisten osallistumisen muoto kaikkeen vaikutukseen.

Vapaaehtoistyö määritellään kaikentyypiseksi toiminnaksi, joka on toteutettu vapaaehtoisesti, ja joka suoritetaan organisaatioissa tai yhdistyksissä ilman taloudellista hyötyä. Nämä toimet edistävät yhteisen edun toteutumista ja tuovat lisäarvoa eurooppalaiselle demokratialle.

Huom. opettajalle: Pitäytykää tässä määritelmässä, koska se on kollektiivisen työn tulos. Harkittaessa tätä konseptia voit käyttää esimerkkejä ja tarinoita, ja sinun tulisi käsitellä erilaisia näkökohtia:

- KUKA: kuka on vapaaehtoinen ja kuka voi tulla vapaaehtoiseksi?
- MITEN: miten tulla vapaaehtoiseksi?
- MITÄ: Mitä vapaaehtoistoiminta yleensä on ja mitä se on yhteisössämme?
- Millaista valmistelua pitäisi tehdä tullakseen vapaaehtoiseksi?
- Mikä on korvaus toiminnasta?
- KUINKA PALJON: Kuinka paljon aikaa tulisi omistaa vapaaehtoistyöhön?
- MIKSI: Miksi haluaisit tulla vapaaehtoiseksi (etuudet):
  - Hankkiakseen tietoja, taitoja ja kokemuksia.

Vapaaehtoiset seniorit maahanmuuttajien kotoutumisen tukena

KOULUTUSOHJELMA

- Saadakse enemmän ystäviä.
- Kasvaakseen henkilökohtaisesti ja kunnioittaakseen itseään.
- Muuttaakseen asioita ja muuttaakseen omaa elämää - panostaminen yhteiskunnan kehitykseen vapaaehtoistyöhön on hyvä tapa oppia sosiaalista historiaa ja ylittää sukupolvien välinen kuilu.

Moduuli 4:n yksinkertainen arviointi

Opettaja voi yhdistää opetuksen käsitteisiin; siten arvioinnissa olisi huomioitava, missä määrin harjoittelijat voivat käyttää soveltamaansa tietoa ja ymmärrystä kehittäessään aktiivisen kansalaisuuden taitojaan.

Kohtuullinen oppimistulos on esimerkiksi se, että harjoittelijat tunnistavat alueet, joissa voisi parantaa heidän yhteisönsä toimintaa, sekä demokratian toteutumista tai kansalaisten osallistumista. Keskusteluissaan he arvostavat sitä, että demokratia ei ole pelkästään "enemmistösääntö" ja päätöksentekojärjestelmä, vaan sen on myös suojeltava vähemmistöjä (huomioikaa sukupuolikysymys). He tutkivat ja nostavat esille erilaisia todistus-lähteitä ja esittelevät hyviä aloitteita kurssitoiminnalle ja / tai ehdotuksia huolen aiheistaan. He selittävät ja arvioivat erilaisia tapoja, joilla yksilöt ja ryhmät toimivat yhdessä tehokkaasti. He työskentelevät muiden kanssa neuvotellakseen, suunnitellakseen ja toteuttaakseen toimia, joilla pyritään parantamaan yhteisöä tai vaikuttamaan siihen.

Moduuli 5: Maahanmuutto ja vapaaehtoistyö Suomessa

Immigration and volunteering work in Finland

Valmistaja Anmiro Oy (Jukka Kallio & Oili Niittyneen)

“Kotoutuminen tarkoittaa sitä, että maahanmuuttaja sopeutuu suomalaiseen yhteiskuntaan ja omaksuu uusia tietoja, taitoja ja toimintatapoja, jotka auttavat häntä osallistumaan aktiivisesti uuden kotimaansa elämänmenoon.”

	Kuvaus/Description
Kuvaus sisällöstä opettajalle ja oppijalle/Brief description of content of module for teacher / tutor AND learner - Modulin tavoitteet/Goals of the module - Objectives of module	Moduli 5 sisältää kuvauksen maahanmuutosta ja vapaaehtoistylöstä Suomessa. Sen tarkoituksena on tukea senioreita heidän työssään maahanmuuttajien kotoutumisessa. /The module 5 includes issues of immigration and volunteering in Finland. It s targeted to senior volunteers and trainers working to support immigrants for integration in Finland. Modulissa on opetussuunnitelma ja oppimistulokset. Sisältö/Content: Osa 1 Maahanmuuttajat tilastoissa/Unit 1 Migration statistics in Finland -Kuka on maahanmuuttaja?/Definition of migrant in Finland -Maahanmuuttotilastoa/Migration statistics Osa 2 Kotouttaminen Suomessa/Unit 2 Basics issues in Integration in Finland -Mitä kotoutuminen sisältää?/What is integration in Finland? -Lyhyesti kotoutumislaita/Content of the Finnish integration law in a nutshell Osa 3 Keskeiset käsitteet maahanmuutossa ja kotoutumisessa/Unit 3 Dictionary for immigration and integration Osa 4 Vapaaehtoistyö Suomessa/Unit 4 Volunteering work in Finland -Mitä vapaaehtoistyö on?/Definition of volunteering -Vapaaehtoistyön terveydelliset vaikutukset/Health effects of volunteering -Vapaaehtoiseksi seniorina/Volunteering as a senior (citizen) Oppimistulokset/Learning Outcomes:

Vapaaehtoiset seniorit maahanmuuttajien
kotoutumisen tukena

KOULUTUSOHJELMA

	Opiskeltuaan tämän modulin opiskelija saa seuraavat tiedot ja taidot/On successful completion of this Module, trainees will be able to: - Ymmärtää mitä tarkoitetaan maahanmuutolla, kotoutumisella ja vapaaehtoistyöllä maahanmuuton yhteydessä/Understand concept of migration, integration and connections between volunteering work and migrant integration - Antaa informaalisia työkaluja, hyötynäkökulmia ja innostusta ryhtyä vapaaehtoiseksi maahanmuuttajien tukihenkilöksi/Create informal tools, benefits and inspiration to become a volunteer for migrant integration - Oppii tunnistamaan paikalliset vapaaehtoistyömahdollisuudet maahanmuuttajien kotoutumisen tukemiseksi/Identify local specific routes to volunteering options for supporting immigrants' integration
Modulin kesto/Duration of module	2-4/ tuntia riippuen opiskelijoiden taustoista. Opettaja ja opiskelijat päättävät yhdessä tauoista/ 2-4 hours or according to needs of a trainee group Teacher and trainee group may decide breaks during the module
Ehdotuksia opintomateriaaleiksi/Suggested training materials	- http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Migrant_integration_statistics_-_active_citizenship - https://rednet.punainenristi.fi/node/3976 - http://www.valli.fi/fileadmin/user_upload/Julkaisut_pdf/Oppaat_pdf/Osaaja_Tukiopas_netti.pdf - http://www.vaestoliitto.fi/tieto_ja_tutkimus/vaestontutkimuslaitos/tilastoja/maahanmuuttajat/
Opiskelupaikka/Recommended place of venue (where the module takes place)	Opettaja tai opiskelijat voivat yhdessä päättää opiskelupaikassa, opiskelu voi tapahtua myös verkossa/Lets the teacher and trainee group decide their venue. Suggestion: Venue could be in the facilities of an associated partner or an important volunteering organisation like Red Cross/Oxfam etc
Hyödyllisiä linkkejä/Useful links	https://www.stat.fi/tup/maahanmuutto/maahanmuuttajat-vaestossa.html https://migri.fi/etusivu
Muita sopivia kohteita tai tehtäviä/ Other relevant requirements	<i>Esim. opintokäynnit Nauha ry:hyn ja Suomen Punaiseen ristiin, vierailvat opettajat ja asiantuntijat/ e.g., study visits to local Nauha ry and Red Cross organisations, visiting speakers</i>
Moduli on saatavana/Formats in which module is available	<i>Painettuna/printed document</i> <i>nettiversiona SVMI-nettisivulta/online version (SVMI website)</i>
Modulin kieliversiot/Language versions module is available	- <i>Suomeksi/in Finnish</i>

Osa 1 MAAHANMUUTTAJAT TILASTOISSA

Kuka on maahanmuuttaja?

Kantasuomalaisia tai suomalaistaustaisia ovat kaikki ne henkilöt, joilla vähintään toinen vanhemmista on syntynyt Suomessa. Maahanmuuttajia tai ulkomaalaistaustaisia ovat ne henkilöt, joiden molemmat vanhemmat tai ainoa tiedossa oleva vanhempi on syntynyt ulkomailla.

Maahanmuuttajan määrittelyssä voidaan käyttää myös äidinkieltä tai puhuttua kieltä, kansalaisuutta tai syntymävaltiota.

Maahanmuuttoon voi olla useita eri syitä. Maahan ja maasta voidaan muuttaa esimerkiksi työn, opiskelun, perhesuhteiden, pakolaisuuden tai paluumuuton vuoksi.

Maahanmuuttotilastoa

Vuonna 2016 Suomen väestöstä ulkomaalaistaustaisia oli 364 787 eli 6,6 prosenttia. Suurimpia syntymämaan mukaan luokiteltuja maahanmuuttoryhmiä Suomessa ovat entisessä Neuvostoliitossa ja Venäjällä syntyneet, Virossa tai Ruotsissa syntyneet tai Somaliassa, Irakissa, Kiinassa ja Thaimaassa syntyneet.

Suomen ulkomaalaisväestö kansalaisuuden, äidinkielen tai syntymämaan mukaan, 2016

Koko väestö - 5 503 297

Ulkomaan kansalaisia	Vieraskielisiä	Ulkomailla syntyneitä
243 639 (4,4 %)	353 993 (6,4 %)	357 541 (6,5%)
Viro - 51 499	Venäjä - 75 444	Ent. NL - 56 476
Venäjä - 30 970	Viro, eesti - 49 241	Viro - 45 659
Irak - 9 813	Arabia - 21 783	Ruotsi - 32 147
Kiina - 8 480	Somali - 19 059	Venäjä - 13 668
Ruotsi - 8 040	Englanti - 18 758	Irak - 13 825
Somalia - 7 018	Kurdi - 12 226	Somalia - 11 102
Thaimaa - 7 487	Kiina - 11 334	Kiina 10 447
Intia - 5 016	Persia, farsi - 10 882	Thaimaa 10 184
...	...	...

Lähde: Tilastokeskus (StatFin)

Vapaaehtoiset seniorit maahanmuuttajien kotoutumisen tukena

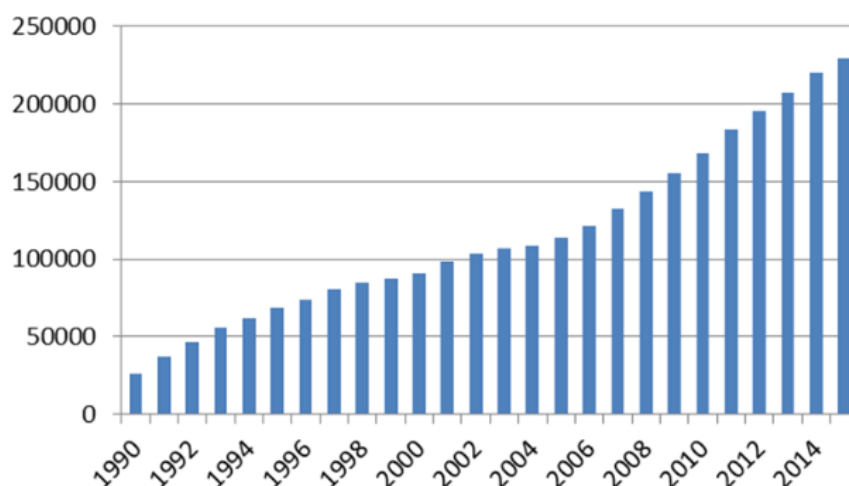
KOULUTUSOHJELMA

Selvästi koko maan keskiarvoa enemmän ulkomaalaistaustaisia asui Ahvenanmaalla, 14 prosenttia, ja Uudellamaalla, 12 prosenttia. Ulkomaalaistaustaisista yli puolet asui Uudellamaalla. Myös Pohjanmaan ja Varsinais-Suomen maakunnissa ulkomaalaistaustaisia asui suhteellisesti hieman enemmän kuin koko maassa keskimäärin. Suhteellisesti pienin ulkomaalaistaustaisten osuus oli Etelä-Pohjanmaalla, 2,1 prosenttia.

Jos väestöosuuksia tarkastellaan kunnittain, vuonna 2016 ulkomaalaistaustaisten osuus oli suuri erityisesti monissa Ahvenanmaan kunnissa, pääkaupunkiseudulla, Pohjanmaan Korsnäsissä ja Närpiössä sekä Turussa. Näissä kunnissa ulkomaalaistaustaisten osuus vaihteli kymmenestä prosentista 20 prosenttiin. Noin neljäsosa ulkomaalaistaustaista väestöstä asuu Helsingissä. 30 kunnassa ulkomaalaistaustaisten osuus koko väestöstä on alle prosentin.

Eryteisesti 1990-luvulla Suomeen suuntautuneen maahanmuuton ensimmäinen kohde oli Helsinki, josta ulkomaalaistaustaiset ovat myöhemmin hakeutuneet muualle pääkaupunkiseudulle. Pakolaisten kuntiin sijoittaminen ja kasvanut maahanmuutto ovat lisänneet maan muiden osien ulkomaalaistaustaista väestöä. Viime vuosina muualla Suomessa asuva maahanmuuttajaväestön muuttoliike Uudellemaalle on ollut melko vilkasta.

Ulkomaan kansalaisten määrä Suomessa 1990–2015 (Lähde: Tilastokeskus, Väestö)

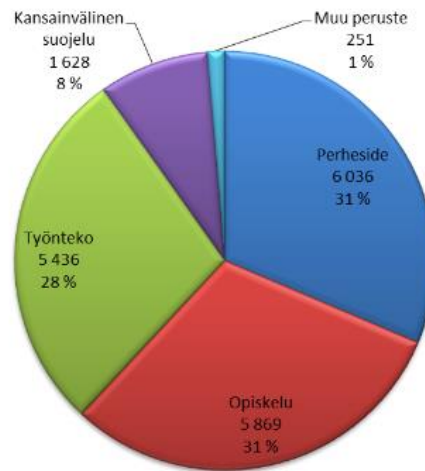

Myös maahanmuuton syyt ovat monipuolistuneet verrattuna 1990-lukuun, jolloin maahanmuutto perustui pääasiassa humanitaarisiin syihin. Nykyisin Suomeen muutetaan enenevässä määrin perhesiteen, työn ja opiskelun perusteella.

Maahanmuuton kasvu edellyttää, että maahanmuuttajaväestön tarpeet otetaan huomioon kaikkia julkisia palveluja järjestettäessä. Lisäksi tarvitaan erillisiä kotoutumista edistäviä toimenpiteitä ja palveluja.

Lisääntyvän maahanmuuton myötä monikulttuurisuus, monikielisyys sekä arvojen ja tapojen monimuotoisuus tulevat yhä suuremmassa määrin osaksi suomalaista yhteiskuntaa. Kotoutuminen on jatkuva, kahdensuuntainen prosessi, joka edellyttää sitoutumista niin maahanmuuttajilta itseltään kuin vastaanottavalta yhteiskunnalta.

Myönnetyt oleskeluluvat 2015 (Lähde: Maahanmuuttovirasto)

Maahanmuuttovirasto myönsi vuonna 2015 ensimmäisen oleskeluluvan 20 709 henkilölle. Oleskeluluvan kansainvälisen suojelun perusteella sai 1 628 henkilöä, joista 1 112 hakijalle myönnettiin turvapaikka eli pakolaisasema. Lisäksi 251 turvapaikanhakijaa sai oleskeluluvan muulla perusteella, kuten yksilöllisistä inhimillisistä syistä tai perhesiteen perusteella. Kiintiöpakolaisia valittiin 1 034.

Osa 2 KOTOUTTAMINEN SUOMESSA

Mitä kotoutuminen sisältää?/What is integration in Finland?

Laki kotoutumisen edistämisestä (KotoL) tuli voimaan 1. syyskuuta vuonna 2011. Lain tavoitteena on vastata maahanmuutossa viime vuosina tapahtuneeseen kasvuun ja monimuotoistumiseen tukemalla maahanmuuttajien osallisuutta yhteiskunnassa.

Tavoitteena on, että kaikki maahanmuuttajat saavat perustietoa suomalaisesta yhteiskunnasta, työelämästä ja kotoutumista edistäväistä palveluista. Laissa panostetaan maahanmuuton alkuvaiheeseen lisäämällä alkuvaiheen tiedottamista sekä maahanmuuttajan neuvontaa ja ohjausta.

Maahanmuuttajille suunnatuista kotouttamistoimenpiteistä ja -palveluista muodostetaan selkeä ja johdonmukainen kokonaisuus. Alkukartoituksessa selvitetään henkilön kielitaitoa, koulutus- ja työhistoriaa sekä elämäntilannetta. Kotouttamispalvelujen tarjonnan lähtökohtana on maahanmuuttajan yksilöllinen palvelutarve ja perheen tilanne.

Lisäksi laissa määritellään kunnan ja työ- ja elinkeinotoimistojen (TE-toimisto), ministeriöiden sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten (ELY-keskus) ja aluehallintovirastojen (AVI) tehtävät ja roolit kotoutumisen edistämässä.

Kotoutuminen edellyttää sekä maahanmuuttajan että yhteiskunnan panostusta siihen, että Suomeen muuttaneella henkilöllä on mahdollisuus päästä yhteiskunnan aktiiviseksi jäseneksi.

Kaikkien maahanmuuttajien kotoutumista tulee edistää. Oikeus kotoutumista edistäviin toimenpiteisiin ja palveluihin perustuu tarpeeseen, ei esimerkiksi maahantuloperusteeseen.

Maahanmuuttajalla tulee olla mahdollisuus myös oman kielen ja kulttuurin ylläpitämiseen. Oman äidinkielen opetus ja kulttuurin ylläpitäminen vahvistavat erityisesti lasten ja nuorten identiteettiä sekä mahdollisuutta kasvaa kahden kulttuurin jäseneksi.

Hyvin toimiva, kulttuurisesti monimuotoinen yhteiskunta tarjoaa uusille tulijoille hyvän alun elämän rakentamiseen Suomessa. Tällainen yhteiskunta säilyy turvallisena ja vakaana elinympäristönä kaikille asukkaille. Edellytyksenä tämän toteutumiseksi ovat hyvät suhteet ja toimiva vuorovaikutus eri ryhmien kesken.

Kunnan ja muiden paikallisten viranomaisten vastuulla on edistää alueellaan myönteistä vuorovaikutusta eri väestöryhmien välillä.

Kotoutumislaiissa halutaan korostaa maahanmuuttajien omaa roolia ja osuutta kotoutumisessa. Tämä tavoite näkyy myös siinä, että kotouttamisen sijaan laissa puhutaan kotoutumisesta. Kotoutuminen on luonteeltaan pitkäkestoista ja jatkuvaa. Varsinainen kotoutuminen tapahtuu vuorovaikutuksessa suomalaisen yhteiskunnan kanssa, keskeisimmin arkipäivän tilanteissa ja lähiyhteisöissä, kuten päiväkodeissa, kouluissa, harrastuksissa ja työpaikoilla.

Työllistymisen edellytysten parantamisen ohella kotoutumislaiissa painotetaan erityisesti toimenpiteitä, joilla tuetaan perheiden, lasten ja nuorten kotoutumista. Koti ja perhe muodostavat tärkeän lähiverkoston ja perheen merkitys kotoutumisen edistymisessä on keskeinen.

Jokainen muuttaja kuuluu erilaisiin yhteisöihin ja hänestä tulee suomalaisen yhteiskunnan jäsen. Osallisuus ja hyvät etniset suhteet ovat tärkeitä koko yhteiskunnalle, sen yleiselle turvallisuudelle ja

Vapaaehtoiset seniorit maahanmuuttajien kotoutumisen tukena

KOULUTUSOHJELMA

vakaudelle. Maahanmuuttajien osallistuminen yhteiskunnan toimintaan ja väestöryhmien välisen vuoropuhelun lisääminen ovat sekä kotoutumislain että valtion kotouttamisohjelman läpileikkaavia tavoitteita.

Tässä vuoropuhelussa ja maahanmuuttajien osallistumisen helpottamisessa oman yhteisönsä, kotipaikkansa ja koko yhteiskunnan toimintaan senioreilla on tärkeä rooli.

Lyhyesti kotoutumista

Kotoutumislain piiriin kuuluvat Suomeen muuttaneet maahanmuuttajat, jotka eivät ole Suomen kansalaisia eli ulkomaalaiset ja kansalaisuudettomat henkilöt.

- Kotoutumislaki ei koske turvapaikanhakijaa tai Suomessa viisumilla taikka viisumivapaasti oleskelevaa henkilöä. Lakia ei sovelleta myöskään ensimmäistä oleskelulupaa hakevaan henkilöön ennen luvan myöntämistä.
- Kotoutumislaki ei koske kaksoiskansalaista, jos toinen hänen kansalaisuuksistaan on Suomen kansalaisuus.
- Kotoutumislaki ei koske suomalaisen ja ulkomaalaisen henkilön lasta, joka on saanut Suomen kansalaisuuden.
- Kotoutumislaki koskee ulkomaalaisen vanhemman Suomessa syntynyttä lasta, joka ei ole saanut syntymässään Suomen kansalaisuutta. Laki ei kuitenkaan koske lapsen vanhempaa, jos hän on asunut pitkään Suomessa ja hänellä on Suomen kansalaisuus.

Lisätietoa kotoutumislain tarkoituksesta ja soveltamisalueesta löytyy lain kohdista 1 § ja 2 §.

Kotoutumislaki löytyy osoitteesta: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20101386>

Osa 3 KESKEISET KÄSITTEET MAAHANMUUTOSSA JA KOTOUTUMISESSA

Alkukartoitus

Työttömille työnhakijoille, toimeentulotuen saajille ja sitä pyytävillä tehtävä kartoitus, jossa arvioidaan alustavasti työllistymis-, opiskelu- ja muut kotoutumisvalmiudet. Kartoituksesta vastaa kunta tai TE-toimisto. Pohjautuu kotoutumislakiin (9–10 §).

Alkuvaiheen palvelut

Alkuvaiheen palveluihin kuuluvat perustieto, ohjaus ja neuvonta, alkukartoitus ja kotoutumissuunnitelma.

Erityisiä toimenpiteitä tarvitseva maahanmuuttaja

Maahanmuuttaja, joka tarvitsee tehostettuja kotouttamistoimenpiteitä erityisesti sairauden, vamman tai muun syyn vuoksi alentuneen toimintakyvyn, iän, perhetilanteen, luku- ja kirjoitustaidottomuuden tai muun vastaavan syyn perusteella.

Etninen tausta

Kuuluminen etniseen ryhmään. Etninen ryhmä on ihmisjoukko, jonka katsotaan olevan toisista erottuva kulttuuriperintönsä, uskontonsa, kielensä tai alkuperänsä takia.

Etniset suhteet

Eri etnisten ryhmien suhtautuminen toisiinsa. Tavoitteena on hyvät etniset suhteet, eli kunnioittava asenneilmapiiri ja toimiva vuorovaikutus eri väestöryhmien välillä riippumatta mahdollisista näkemuseroista.

Kansainvälistä suojelua saava

Henkilö, joka on saanut pakolaisaseman tai oleskeluluvan toissijaisen suojelun tai humanitaarisen suojelun perusteella. Ulkomaalaislaista poistui 16.5.2016 säädös, jonka mukaan turvapaikanhakijalle on voitu myöntää oleskelulupa humanitaarisen suojelun perusteella.

Kiintiöpakolainen

YK:n pakolaisjärjestön (UNHCR) pakolaiseksi katsoma henkilö, jolle on myönnetty maahantulolupa Suomeen pakolaiskiintiön puitteissa.

Kotouttaminen

Kotoutumisen monialainen edistäminen ja tukeminen. Tähän pyritään viranomaisten ja muiden tahojen tarjoamien kotoutumista edistävien ja tukevien toimenpiteiden ja palveluiden avulla. Nämä määritellään henkilökohtaisessa kotoutumissuunnitelmassa.

Kotouttamisohjelma

Kunnan (tai kuntien yhdessä) laatima, kotoutumisen edistämiseksi ja monialaisen yhteistyön vahvistamiseksi kunnanvaltuustossa hyväksyttävä ohjelma. Ohjelma hyväksytään kunkin kunnan kunnanvaltuustossa ja se tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa. Ohjelma otetaan huomioon kunnan talousarviota ja -suunnitelmaa laadittaessa. Sen laadintaan, toteutukseen ja seurantaan osallistuvat alueelliset ja paikalliset viranomaiset sekä muut keskeiset toimijat. Pohjautuu kotoutumislakiin (32–33 §).

Valtion kotouttamisohjelma on valtioneuvoston hyväksymä ohjelma, jossa on määritelty hallituskaudelle kotouttamisen tavoitteet ja toimenpiteet.

Vapaaehtoiset seniorit maahanmuuttajien kotoutumisen tukena

KOULUTUSOHJELMA

Kotoutuminen

Maahanmuuttajan ja yhteiskunnan vuorovaikutteista kehitystä, jonka päämääränä on, että maahanmuuttaja tuntee olevansa yhteiskunnan aktiivinen ja täysivaltainen jäsen.

Tavoitteena on, että maahanmuuttaja omaksuu yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Samalla kun hän tutustuu uuden asuinmaansa kielelliseen ja kulttuuriseen ympäristöön, tuetaan hänen mahdollisuuksiaan oman kielen ja kulttuurin ylläpitämiseen. Vastavuoroisesti vastaanottava yhteiskunta saa uusia vaikutteita ja monimuotoistuu.

Kotoutumisen edistäminen

Maahanmuuttajan kotoutumisprosessin tukeminen viranomaisten tai muiden toimijoiden toimenpiteillä.

Kotoutumiskoulutus

Sisältää suomen tai ruotsin kielen opetusta sekä muuta opetusta, joka edistää työelämään ja jatkokoulutukseen pääsyä sekä muita yhteiskunnallisia valmiuksia. Tarvittaessa kotoutumiskoulutus sisältää luku- ja kirjoitustaidon opetusta. Kotoutumiskoulutus järjestetään pääsääntöisesti työvoimakoulutuksena. Kotoutumissuunnitelmaan voidaan sisällyttää myös omaehtoista opiskelua yleissivistävässä koulutuksessa. Tällöin opiskelua voidaan tukea työttömyysetuudella.

Kotoutumissuunnitelma

Maahanmuuttajan yksilöllinen suunnitelma niistä toimenpiteistä ja palveluista, joiden tarkoituksena on tukea mahdollisuuksia hankkia riittävä suomen tai ruotsin kielen taito sekä muita yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja sekä edistää hänen mahdollisuuksiaan osallistua yhdenvertaisena jäsenenä yhteiskunnan toimintaan. Kotoutumissuunnitelma voidaan laatia myös alaikäiselle ja tarvittaessa perheelle. Pohjautuu kotoutumislakiin (11–18 §).

Kulttuuritietoisuus

Viranomaisen osaa huomioida mm. viestinnässä ja asiakaskontaktissa kulttuurin vaikutuksen sekä asiakkaassa että itsessään.

Kotoutumislaki, laki kotoutumisen edistämisestä

1386/2010, voimaantulo 1.9.2011.

Maahanmuuttaja

Maasta toiseen muuttava henkilö. Yleiskäsite, joka koskee kaikkia eri perustein muuttavia henkilöitä.

Monialainen yhteistyö

Eri toimialojen viranomaisten ja muiden tahojen tekemä yhteistyö.

Monimuotoisuus

Tarkoittaa kaikkia niitä ominaisuuksia ja piirteitä, jotka organisaatiossa tai yhteiskunnassa erottavat ihmiset toisistaan. Erottavia tekijöitä ovat muun muassa ikä, sukupuoli, etninen tausta, kulttuuri, uskonto, koulutus, siviilisäätty, seksuaalinen suuntaus, asenteet ja arvot, persoonallisuus sekä poliittinen ja taloudellinen asema.

Kotouttaminen.fi-sivuston yhteydessä painotetaan etenkin etniseen/kulttuuriseen taustaan liittyvää monimuotoisuutta.

Monimuotoisuusosaaminen

Ajattelu- ja toimintatapoja sekä käytäntöjä, jotka perustuvat toisen henkilön kunnioittamiseen ja arvostamiseen riippumatta hänen taustastaan tai asemastaan. Keskeistä on osata tunnistaa ja tunnustaa toisen henkilön yleisinhimilliset, mutta myös esimerkiksi kulttuurisesta erilaisuudesta tai vähemmistöasemasta nousevat tarpeet. Yleisenä tavoitteena on parantaa vähemmistöryhmiin kuuluvien asemaa.

Vapaaehtoiset seniorit maahanmuuttajien kotoutumisen tukena

KOULUTUSOHJELMA

Muunkielinen

Suomessa asuva henkilö, jonka äidinkieli on joku muu kuin suomi, ruotsi tai saame. Ks. myös vieraskielinen.

Ohjaus ja neuvonta

Kunnan, TE-toimiston ja muiden viranomaisten antamaa opastusta, ohjausta ja neuvontaa kotoutumista edistävästä toimenpiteistä, palveluista ja työelämästä.

Osallisuus

Tunne kuulumisesta suurempaan yhteiskunnalliseen kokonaisuuteen. Halu osallistua sen toimintaan sosiaalisesti, taloudellisesti ja/tai poliittisesti.

Pakolainen

Ulkomaalainen, jolla on perustellusti aihetta pelätä joutuvansa vainotuksi alkuperän, uskonnon, kansallisuuden, tiettyyn yhteiskunnalliseen ryhmään kuulumisen tai poliittisen mielipiteen vuoksi. Pakolaisaseman saa henkilö, jolle jokin valtio antaa turvapaikan tai jonka YK:n pakolaisjärjestö (UNHCR) katsoo olevan pakolainen.

Palumuuttaja

Ulkosuomalainen, joka palaa Suomeen. Suomessa käsitettä sovelletaan entisiin ja nykyisiin Suomen kansalaisiin sekä entisen Neuvostoliiton alueelta peräisin oleviin henkilöihin, kuten inkerinsuomalaisiin, joilla on suomalainen syntyperä. Viimeksi mainitut ovat suomalaisia kansallisuudeltaan, mutta eivät kansalaisuudeltaan.

Peruspalvelut

Kaikki erityislainsäädäntöön perustuvat kuntien järjestämis- ja rahoitusvastuulla olevat palvelut, etenkin sosiaali- ja terveydenhuollon sekä opetus- ja kulttuuritoimen lakisääteiset valtionosuusjärjestelmän piiriin kuuluvat palvelut.

Perustieto

Oleskeluluvan myöntämisen tai viimeistään kotikunta- ja väestörekisteröinnin yhteydessä annettava perustieto oikeuksista, velvollisuuksista yhteiskunnassa ja työelämässä sekä tieto mahdollisuuksista kotoutumista edistäviin palveluihin.

Rasismi

Aate tai toiminta, jossa ihmisten eriarvoinen kohtelu (syrjintä) oikeutetaan heidän ”rotunsa” ja siihen liitettävien fyysisten ja henkisten piireiden mukaan. Ajattelutapaan yhdistyy paitsi stereotyyppiset käsitykset ”roduista” ja etnisistä ryhmistä, usein myös ajatus jonkun ryhmän paremmuudesta ja ylivallasta. Rotu-käsite on nykytieteessä vahvasti kyseenalaistettu. Myös eriarvoisuuteen johtavia yhteiskunnallisia rakenteita tai toimintatapoja voidaan kutsua rasistisiksi.

Siirtolainen

Henkilö, joka muuttaa maasta toiseen rakentaakseen siellä itselleen uuden elämän. Siirtolainen voi olla joko maastamuuttaja tai maahanmuuttaja.

Sosiaalinen vahvistaminen

Koostuu maahanmuuttajalle suunnatuista toimenpiteistä, joiden avulla pyritään edistämään tämän elämäntaitojen parantamista ja ehkäisemään syrjäytymistä.

Turvapaikanhakija

Henkilö, joka hakee suojelua ja oleskeluoikeutta vieraasta valtiosta. Henkilöllä ei ole vielä oleskelulupaa Suomessa.

Vapaaehtoiset seniorit maahanmuuttajien kotoutumisen tukena

KOULUTUSOHJELMA

Ulkomaalainen

Henkilö, joka ei ole Suomen kansalainen.

Vieraskielinen

Suomessa asuva henkilö, joka on rekisteröinyt äidinkielen jonkin muun kielen kuin suomen, ruotsin tai saamen. Ks. myös muunkielinen.

Välillinen syrjintä

Tilanne, jossa henkilö joutuu erityisen epäedulliseen asemaan muihin nähden näennäisesti puolueettoman säännöksen, perusteen tai käytännön vuoksi ilman, että toiminnalle on olemassa hyväksyttävä peruste. Esimerkiksi sosiaalipalvelutoimiston tai terveyskeskuksen työntekijä saattaa jättää neuvomatta maahanmuuttajaa, vammaista tai iäkästä henkilöä viranomaislomakkeen täyttämässä, vaikka huomaa, ettei asiakas ymmärrä lomakkeen sisältöjä. Asiakas saa tällöin samanlaista palvelua kuin kaikki muutkin, vaikka tarvitsisi erityistä neuvontaa. (Yhdenvertaisuus 2. Sisäministeriö 2014.)

Välitön syrjintä

Henkilöä kohdellaan eriarvoisesti verrattuna siihen, miten jotakuta muuta kohdellaan vastaavanlaisessa tilanteessa. Eriarvoinen kohtelu tarkoittaa kohtelua, joka aiheuttaa henkilölle haittaa, kuten esimerkiksi saamatta jääneitä etuisuuksia, taloudellista tappiota tai valinnanmahdollisuuksien vähenemistä. Esimerkiksi omankielisten palveluiden ulkopuolelle jääminen on välitöntä syrjintää. (Yhdenvertaisuus 2. Sisäministeriö 2014.)

Yhdenvertaisuus

Kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Oikeudenmukaisessa yhteiskunnassa henkilöön liittyvät tekijät, kuten syntyperä tai ihonväri, eivät saisi vaikuttaa ihmisten mahdollisuuksiin päästä koulutukseen, saada työtä ja erilaisia palveluja - perusoikeudet kuuluvat kaikille.

Yhdenvertaisuuslaki

20.1.2004/21, voimaantulo 1.2.2004. Se löytyy osoitteesta:

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20141325?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=yhd%5Bvertaisuuslaki%5D>

Osa 4 Vapaaehtoistyö Suomessa

Mitä vapaaehtoistyö on?

”Vapaaehtoistyö on yksittäisten ihmisten tai yhteisöjen hyväksi tehtyä toimintaa, josta ei saa rahallista korvausta eli palkkaa. Sitä tehdään omasta vapaasta tahdosta, ilman pakkoa. Vapaaehtoistoiminnaksi ei myöskään lasketa toimintaa, jota pidetään velvollisuutena perhettä tai sukua kohtaan.”

<https://fi.wikipedia.org/wiki/Vapaaehtoistyö>

Vapaaehtoisuus on työtä tärkeäksi koetun asian puolesta, maailman muuttamista, epäkohtiin puuttumista, halua tehdä hyvää lähellä tai kaukana ja paljon muuta. Vapaaehtoisena voi toimia tavallisen ihmisen tiedoin ja taidoin tai hyödyntää jotain erityisosaamistaan.

Vapaaehtoistyö voi liittyä esimerkiksi tällaisiin asioihin:

- > ympäristö ja luonto > toisten ihmisten auttaminen Suomessa tai ulkomailla (esimerkiksi lapset, maahanmuuttajat, vanhukset, vammaiset)
- > maahanmuuttajien oma kulttuuri
- > urheilu
- > taide, musiikki, teatteri, tanssi, käsityöt > oma kaupunginosa tai asuinalue > uskonto, politiikka
- > tai jokin muu asia, joka kiinnostaa ihmisiä.

Jokainen valitsee itse, minkä asian eteen haluaa tehdä vapaaehtoistyötä.

Vapaaehtoistyötä voi tehdä kuka tahansa iästä, asuinpaikasta, sukupuolesta tai muista ominaisuuksista riippumatta omien kykyjensä, aikataulujensa ja voimavarojensa mukaan. Palveluissa vapaaehtoistyö ei korvaa ammattityötä, vaan vapaaehtoiset tuovat omannäköisensä lisän toimintaan. Vapaaehtoistyö on hyvin arvokasta yksilöille ja yhteiskunnalle. Ilman vapaaehtoistyötä ei synny sitä vahvaa yhteiskunnallista luottamusta ja sosiaalista pääomaa, joka on myös yhteiskunnan taloudellisen kehityksen perusta.

Vapaaehtoistyö hyödyttää sekä tekijäänsä että sen kohdetta. Vapaaehtoinen oppii uusia taitoja, kokee iloa, tutustuu uusiin ihmisiin, saa uusia kokemuksia ja parhaimmillaan voimaantuu vapaaehtoistyön myötä. Vapaaehtoistyön avulla Suomessa muun muassa ehkäistään yksinäisyyttä ja syrjäytymistä, lisätään osallisuutta, edistetään taidetta ja kulttuuria, ylläpidetään urheiluseuratoimintaa, pidetään luonto ja ympäristö puhtaana ja monin tavoin edistetään ihmisten ja eläinten hyvinvointia ja autetaan maahanmuuttajia koututumaan paikkakunnalle ja suomalaiseen yhteiskuntaan.

Vapaaehtoistyön terveysvaikutukset/Health effects of volunteering

Vapaaehtoistoiminnan on todettu vaikuttavan iäkkäiden ihmisten hyvinvointiin myönteisesti. Vapaaehtoistoiminta kasvattaa sosiaalista verkostoa, mikä vähentää yksinäisyyden tai eristäytyneisyyden tunnetta. Kotoa liikkeelle lähteminen ja muiden tapaaminen vapaaehtoistoiminnan merkeissä kohentaa hyvinvointia ja elämänlaatua myös tuomalla päivärytmiä elämään. Elämönhallinnan tunne lisääntyy ja elämään ollaan tyytyväisempiä. Vapaaehtoisuus antaa myös sykehdyttäviä kokemuksia, kun huomaa miten voi ilahduttaa ja olla hyödyksi toiselle pientenkin tekojen avulla.

Vapaaehtoiset seniorit maahanmuuttajien kotoutumisen tukena

KOULUTUSOHJELMA

Vapaaehtoisuudella on lisäksi terveyttä edistävä ja ylläpitävä vaikutus: koettu terveys on vapaaehtoisina toimivilla ikäihmisillä keskimäärin parempi kuin sellaisilla samanikäisillä, jotka eivät toimi vapaaehtoisina.

Tutkimusten mukaan hyväsydäminen ihminen (vapaaehtoinen) levittää yhteisössään positiivisia tunteita, ja mikä hienointa tutkimusten mukaan eniten hyväsydämyydestä hyötyy sen levittäjä itse.

Vapaaehtoistyö voi alentaa riskiä korkeaan verenpaineeseen tai verenpaine-tautiin. Iäkkäiden ihmisten kohdalla hyöty oli erityisen suuri. Tutkimuksessa seurattiin neljän vuoden ajan 1164:ää aikuista, jotka olivat iältään 51–91-vuotiaita. Vähintään 200 tuntia vapaaehtoistyötä vuodessa tehneiden riski sairastua verenpainetautiin laski jopa 40 prosenttia. Tutkijat pitivät syynä sosiaalisia suhteita, jotka pysyvät yllä vapaaehtoistyön myötä.

Vapaaehtoistyö ilmeisesti pidentää myös elinikää. Vapaaehtoistyöntekijöillä on myös pienempi riski sairastua masennukseen. Anteliaisuus parantaa myös ihmisen minäkuvaa ja tekee ihmisistä empaattisempia.

Vapaaehtoistoimintaan auttajina tai autettavina osallistuvien ikäihmisten terveys on huomattavasti parempi kuin muilla samanikäisillä. He elävät pitempään ja toipuvat sairauksista nopeammin kuin vapaaehtoistoimintaan osallistumattomat. Vapaaehtoistoiminnalla on myös positiivisia vaikutuksia itse koettuun terveyteen ja hyvinvointiin, sillä toimintaan osallistuminen vähentää mm. masennuksen ja ahdistuksen kokemuksia (lähde:

http://www.valli.fi/fileadmin/user_upload/Julkaisut_pdf/Oppaat_pdf/Osaaja_Tukiopas_netiti.pdf).

Kansainvälisten tutkimusten mukaan vapaaehtoistyön hyötyjä vapaaehtoisille itselleen ovat olleet mm.:

- Itsearvioitun terveyden kohentuminen
- Fyysisen ja toiminnallisen terveyden (toimintakyvyn) kohentuminen
- Koetun tyytyväisyyden, hyvinvoinnin ja onnellisuuden kasvu
- Masennusoireiden väheneminen
- Elämänhallinnan kasvu
- Kuolleisuuden/kuolleisuusriskin madaltuminen

Vapaaehtoiseksi seniorina/Volunteering as a senior (citizen)

Monet eläkkeelle jääneet näkevät eläkeiän myönteisenä elämänvaiheena. Työkiireiden jäätyä pois avautuu uudenlaisia mahdollisuuksia oman näköiseen elämään. On kiinnostavaa pohtia sitä, mistä asioista oma hyvä elämä koostuu ja miten voi tukea ja hyödyntää omia voimavarojaan. Pitkä elämäkokemuksin tarjoaa rohkeutta toteuttaa omia toiveita ja olla oma itsensä.

Vapaaehtoistoiminta voi eläkeiässä (seniorina) avata uuden näkökulman itsen ja elämään – vapaaehtoisena voi löytää toisenlaisia rooleja ja tekemistä kuin kotona tai työelämässä. Vapaaehtoisena voi myös kehittää taitoja ja osaamista, jotka eivät ehkä muualla pääse näkyviin. Eikä haittaa, jos ei vielä jotakin osaa: vapaaehtoistoiminta opettaa tekijäänsä.

Moni kokee vapaaehtoistoiminnan ikääntyneiden kesken erityisen tärkeäksi. Samankaltaisessa elämänvaiheessa olevat ymmärtävät toisiaan helpommin. Itseään hiukan vanhempia eläkeikäisiä

Vapaaehtoiset seniorit maahanmuuttajien kotoutumisen tukena

KOULUTUSOHJELMA

kuuntelemalla ja auttamalla saa myös arvokasta oppia vaikeista elämäntilanteista selviytymiseen. Toisaalta on myös antoisaa auttaa nuorempia ja siinä elämänkokemus on pelkkää plussaa.

Suomen Punainen Risti on jo vuosia tukenut vapaaehtoistyötä maahanmuuttajien kotoutumiseksi (ks <https://rednet.punainenristi.fi/node/3976>).

Kotouttamista tukevan vapaaehtoistoiminnan tarkoituksena on tukea maahanmuuttajien aktiivista osallistumista yhteiskuntaan, edistää eri taustaisten ihmisten välistä kanssakäymistä ja vahvistaa myönteistä suhtautumista erilaisuuteen.

Vapaaehtoisena voi toimia Punaisen Ristin mukaan mm.:

- vastaanottokeskuksen toimintaryhmissä
- ystävänä maahanmuuttaneelle
- tukikummina alaikäiselle yksintulleelle
- suomen kielen kerhojen ohjaajana
- LäksyHelppi -kerhojen ohjaajana
- kansainvälisissä klubeissa
- arjen apuna mm. asumisasioissa ja lähiympäristöön tutustumisessa.

Punaisen Ristin vapaaehtoiset vierailevat vastaanottokeskuksissa. Toiminnan tarkoituksena on järjestää turvapaikanhakijoille virkistys- ja vapaa-ajan ohjelmaa, kuten esimerkiksi kaupunkiretkiä, suomen kielen kerhoja, liikunta-aktiiviteetteja, leivontaa ja seurapelejä. Lastenryhmissä askarrellaan, leikitään, pelataan ja seikkaillaan.

Myös kirkko tekee työtä maahanmuuttajien parissa.

Monikulttuurisen työn tavoitteena on edistää maahanmuuttajien kotoutumista ja osallisuutta kirkkoon ja suomalaiseen yhteiskuntaan. Seurakuntia rja seurakuntalaisia rohkaistaan avoimuuteen maahanmuuttajia kohtaan ja rakentamaan etnisestä epäluulosta ja torjunnasta vapaata seurakuntaelämää.

Kirkko on julkaissut oppaita maahanmuuttajien tukemiseksi:

Turvapaikanhakijan tukemisen opas:

[http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/5F5B8E17255D9C45C2257EC40041CF8A/\\$FILE/Perusinfo%20seurakunnille%20%20turvapaikan%20hakijoiden%20tukemiseksi.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/5F5B8E17255D9C45C2257EC40041CF8A/$FILE/Perusinfo%20seurakunnille%20%20turvapaikan%20hakijoiden%20tukemiseksi.pdf)

[Tampereen seurakunnat järjestävät koulutusta kiinnostuneilla maahanmuuttajien tukihenkilöksi ryhtymiseksi ja kielenopettamiseksi ks](#)

https://tampereseurakunnat.fi/kirkko_tampereella/uutiset_ja_media/uutisarkisto/kiinnostaako_maahanmuuttajien_tukihenkiloksi_alkaminen_tai_kielen_opettaminen_koulutus_alkaa_28.1..34794.news?39554_o=150

Myös Turun seurakunnat tekevät maahanmuuttaja- ja turvapaikkatyötä: Kristittyjen tehtävä on auttaa kaikkia - uskontoon, ihonväriin ja kansallisuuteen katsomatta. Vieraista maista tulevat ihmiset tarvitsevat erityistä tukea. Mikaelinseurakunnassa kohdataan maahanmuuttajia ja turvapaikanhakijoita monella tavalla. Ks lisää:

Vapaaehtoiset seniorit maahanmuuttajien kotoutumisen tukena

KOULUTUSOHJELMA

<http://www.turunseurakunnat.fi/mikaelinseurakunta/kansainvalinen-vastuu-ja-lahetys/maahanmuuttaja-ja-turvapaikkaty>

Tehtävä opiskelijoille:

Ota selvää, miten oman kuntasi seurakunta tai vapaaehtoisorganisaatio tukee maahanmuuttajia, pakolaisia tai turvapaikanhakijoita.

Linkkejä:

Maahanmuuttoasiat:

maahanmuuttovirasto ja turvapaikanhaku: <https://migri.fi/etusivu>

kotouttaminen: <https://kotouttaminen.fi/maahanmuutto-kasvaa-ja-monipuolistuu>

Maahanmuuttajien alkuvaiheen palvelujen malli: <http://view.creator.taiqa.com/demos/kotonasuomessa#/page=1>

Infopankki maahanmuuttajille (Living in Finland): <https://www.infopankki.fi/en/living-in-finland/as-an-immigrant-in-finland/integration-into-finland>

Tulin Suomeen -maahanmuuttajien tarinoita uudesta kodista (video):

https://yle.fi/uutiset/osasto/selkouutiset/tulin_suomeen_-_maahanmuuttajien_tarinoita_uudesta_kodista_732018/10106154

Maahanmuuttajat ja vapaaehtoistoiminta: <http://www.kansalaisareena.fi/aineistoa/tietopankit/maahanmuuttajat-ja-vapaaehtoistoiminta/>

Opas maahanmuuttajille vapaaehtoistyöhön:

https://www.kierratyskeskus.fi/files/7308/Vapaaehtoisty_o_suomessa_taitettu_19913VETYvv.pdf

Vapaaehtoistyö: <http://www.kansalaisareena.fi/osallistu/vapaaehtoistoiminta/>

Vapaaehtoistehtäviä löytyy mm seuraavilta sivuilta

<https://www.hiiop100.fi/>

http://vapaaehtoisty_o.fi/

https://vapaaehtoisty_o.fi/

vapaaehtoistyötä senioreille:

<http://www.vapaaehtoiseksi.fi/>

Vapaaehtoistyön positiivisista terveysvaikutuksista senioreille ks esim.:

<https://academic.oup.com/psychsocgerontology/article/65B/4/461/623052>

<https://psychologybenefits.org/2015/05/21/get-into-the-act-the-benefits-of-volunteering-as-we-age/>

Liite

Bibliografia

Baldwin, T. (2004, April 3). I want an integrated society with a difference, forget separateness –we're all British now and living in a different world, says the chairman of the Commission for Racial Equality. The Times

Barry, B. (2001). Culture and equality: An egalitarian critique of multiculturalism. Cambridge, UK: Polity.

Becker, H. (1963). Outsiders: Studies in the sociology of deviance. Boulder, CO: Glencoe.

Beckford, J., Joly, D., Khosrokhavar, F. (2005). Muslims in prison: Change and challenge in Britain and France. Basingstoke, UK: Palgrave-Macmillan.

Bertossi, C. (2001). Les frontières de la citoyenneté en Europe: nationalité, résidence, appartenance [The Boundaries of Citizenship in Europe. Nationality, Residence, Belonging]. Paris, France: L'Harmattan.

Bertossi, C. (2009). La République modèle et ses discours modélisants: l'intégration performative à la française. [The Model Republic and its Modeling Discourses. The French Performative Integration]. Migrations Société, 21(122), 39-76.

Bertossi, C., Duyvendak, J. W. (2009). Penser le modèle, changer de question. Migrations Société, 21(122), 27-37.

Bertossi, C., Prud'homme, D. (2011). La "diversité" à l'hôpital. Identités sociales et discriminations dans une institution française [Diversity in Hospitals. Social Identities and Discriminations in a French Institution]. Paris, France: Ifri.

Bertossi, C., Wihtol de Wenden, C. (2007). Les couleurs du drapeau: l'armée française face aux discriminations [The Colors of the Flag. The French Armed Forces Facing Discriminations]. Paris, France: Robert Laffont.

Bleich, E. (2003). Race politics in France and Britain: Ideas and policymaking since the 1960s. Cambridge, UK: Cambridge University Press.

Boltanski, L., Thévenot, L. (2006). On Justification. The Economies of Worth. Princeton, NJ: Princeton University Press.

Bowen, J. (2007). A view from France on the internal complexity of national models. Journal of Ethnic and Migration Studies, 33, 1003-1016.

Vapaaehtoiset seniorit maahanmuuttajien
kotoutumisen tukena

KOULUTUSOHJELMA

- Bowen, J. (2009). *Can Islam be French? Pluralism and pragmatism in a secularist state*. Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Brubaker, R. (1992). *Citizenship and nationhood in France and Germany*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Brubaker, R., Loveman, M., Stamatov, P. (2004). Ethnicity as cognition. *Theory and Society*, 33, 31-64.
- Conseil d'État. (1997). *Sur le principe d'égalité [On the Principle of Equality]*. Paris, France: La documentation française.
- Conseil d'État. (2010, March 25). Study of possible legal grounds for banning the full veil. Report Adopted by the Plenary General Assembly of the Conseil d'État. Paris: Conseil d'État, Reports and Studies Section.
- de Rudder, V., Poiret, C., Vourc'h, F. (2000). *L'inégalité raciste: l'universalité républicaine à l'épreuve [The Racist Inequality. Universal Republicanism Under Stress]*. Paris, France: PUF.
- Douglas, M. (1986). *How institutions think*. Syracuse, NY: Syracuse University Press.
- Duyvendak, J. W., Scholten, P. (2009). Le "modèle multiculturel" d'intégration néerlandais en question [The Dutch "Multicultural Model" of Integration into Question]. *Migrations Société*, 21(122), 77-105.
- Eisenberg, E. (1984). Ambiguïté as strategy in organizational communication. *Communication Monographs*, 51, 227-242.
- Essed, P., Nimako, K. (2006). Designs and (co) incidents: Cultures of scholarship and public Policy on immigrants/minorities in the Netherlands. *International Journal of Comparative Sociology*, 47, 281-312.
- Fassin, D. (2002). L'invention française de la discrimination [The French Invention of Discrimination]. *Revue française de science politique*, 52, 403-423.
- Fassin, D., Fassin, E. (Eds.). (2006). *De la question sociale à la question raciale: représenter la société française [From the Social Question to the Racial Question. Representing the French Society]*. Paris, France: La découverte.
- Favell, A. (1998). *Philosophies of integration: Immigration and the idea of citizenship in France and Britain*. Basingstoke, UK: Palgrave-Macmillan.
- Feldblum, M. (1999). *Reconstructing citizenship: The politics of nationality reform and immigration in contemporary France*. Albany, NY: SUNY Press.

Vapaaehtoiset seniorit maahanmuuttajien
kotoutumisen tukena

KOULUTUSOHJELMA

Foley, G. (1995). Teaching Adults. In G. Foley (Ed.) Understanding adult education and training (pp. 31-53). Australia: Allen & Unwin.

Foucault, M. (1972). The Archeology of Knowledge. London: Routledge.

Gagné, R. M., Briggs, L. J., & Wager, W. W. (1992). Principles of instructional design (4th ed.).Forth Worth, TX: Harcourt Brace Jovanovich College Publishers.

Garbaye, R. (2005). Getting into Local Power. The Politics of Ethnic Minorities in British and French Cities. Oxford: Blackwell Publishing.

Goffman, E. (1974). Frame analysis. An essay on the organization of experience. Cambridge, MA: Harvard University Press.

Guérard de Latour, S. (2010). Vers la République des différences [Towards the Republic of Diversity]. Toulouse, France: Presses universitaires du Mirail.

Guiraudon, V. (2006). L'intégration des immigrés ou la politique de l'esquive. Réformer sans changer de modèle? [Immigrant Integration or the Dodge Policy. Reforming Without A Model Change?]. In Pepper, C., Hall, P., Palier, B. (Eds.), La France en mutation, 1980-2005 [Evolving France, 1980-2005; pp.265-299]. Paris, France: Presses de Sciences Po.

Hall, P. (1993). Policy paradigms, social learning and the state: The case of economic policy making in Britain. Comparative Politics, 25, 275-296.

Haut Conseil à l'Intégration. (2006). Le bilan de la politique d'intégration: 2002-2005. Rapport au Premier ministre [Assessing Integration Policies: 2002-2005. Report to the Prime Minister]. Paris, France: La documentation française.

Haut Conseil à l'Intégration. (2007). Charte de la laïcité dans les services publics et autres avis [The Chart of Laïcité in Public Services and Other Recommendations]. Paris, France: La documentation française.

Jennings, J. (2000). Citizenship, republicanism and multiculturalism in contemporary France. British Journal of Political Science, 30, 575-587.

Joly, D. (2007). L'émeute. Ce que la France peut apprendre du Royaume-Uni [The Riots. What France Can Learn from the United Kingdom]. Paris, France: Denoël.

Joppke, C. (2004). The retreat of multiculturalism in the liberal state: Theory and policy. British Journal of Sociology, 55, 237-257.

Joppke, C. (2007). Transformation of immigrant integration in Western Europe: Civic integration and antidiscrimination in the Netherlands, France, and Germany. World Politics, 59, 243-273.

Joppke, C. (2009). Limits of integration policy: Britain and her Muslims. Journal of Ethnic and Migration Studies, 25, 453-472.

Klausen, J. (2005). *The challenge of Islam: Politics and religion in Western Europe*. Oxford, UK: Oxford University Press.

Knowles, M. (1980). *The Modern Practice of Adult Education. From Pedagogy to Andragogy*. New York: The Adult Education Company.

Koopmans, R., Statham, P. (2005). Multiculturalisme, citoyenneté et conflits culturels: le défi posé par les revendications des groupes musulmans en Grande-Bretagne et aux Pays-Bas [Multiculturalism, Citizenship and Cultural Conflicts. The Challenge of Muslim Groups' Claims in Britain and the Netherlands]. In Arnaud, L. (Ed.), *Les minorités ethniques dans l'Union européenne [Ethnic Minorities in the European Union; pp. 139-163]*. Paris, France: La découverte.

Koopmans, R., Statham, P., Guigni, M., Passy, F. (2005). *Contested citizenship: Immigration and cultural diversity in Europe*. Minneapolis: University of Minnesota Press.

Laborde, C. (2008). *Critical Republicanism. The Hijab Controversy and Political Philosophy*, Oxford: Oxford University Press.

Lamont, M. (2002). *The dignity of men. Morality and boundaries of race, and immigration*. Cambridge, MA: Harvard University Press.

Lawson, K. (1998). *The Trainer's Handbook*. San Francisco, CA: Jossey-Bass.

Leitch, S., Davenport, S. (2007). Strategic ambiguity as a discourse practice: The role of keywords in the discourse on "sustainable" biotechnology. *Discourse Studies*, 9, 43-61.

Martiniello, M., Simon, P. (2005). Les enjeux de la catégorisation. Rapports de domination et luttes autour de la représentation dans les sociétés post-migratoires [The Issue of Categorization. Domination Relations and Representation Struggles in Post-Immigration Societies]. *Revue Européenne des Migrations Internationales*, 21(2), 7-17.

Mathieu, L. (2000). Rapport au politique, dimensions cognitives et perspectives pragmatiques dans l'analyse des mouvements sociaux [Relations to Politics, Cognitive Dimensions, and Pragmatic Approaches in the Analysis of Social Movements]. *Revue française de science politique*, 52(1), 75-100.

Meier-Braun, K-H. (2018). *Schwarzbuch Migration. Die dunkle Seite unserer Flüchtlingspolitik*. München.

Merriam, S., Baumgartner, L., & Caffarella, R. (2007). *Learning in Adulthood: A comprehensive guide*. San Francisco: Jossey-Bass.

Vapaaehtoiset seniorit maahanmuuttajien
kotoutumisen tukena

KOULUTUSOHJELMA

Mezirow, J. (1997). Transformative learning: Theory to practice. New directions for adult and continuing education. Austin, J. L. (1962). How to do things with words: The William James Lectures delivered at Harvard University in 1955. Oxford, UK: Clarendon.

Modood, T. (2005). Multicultural politics: Racism, ethnicity, and Muslims in Britain. Minneapolis: University of Minnesota Press

Müller, P. (2005). Esquisse d'une théorie du changement dans l'action publique. Structures, acteurs et cadres cognitifs [An Attempt at Theorizing Change in the Field of Public Action: Structures, Actors, and Cognitive Frame]. Revue française de science politique, 55, 155-187.

Parekh, B. (Ed.). (2000). The future of multi-ethnic Britain: Report of the Commission on the Future of Multi-Ethnic Britain. London, UK: Profile Books.

Passy, F., Guigni, M. (2005). Récits, imaginaires collectifs et formes d'action protestataire: une approche constructiviste de la contestation antiraciste [Collective Narratives, Shared Beliefs and Forms of Protest Action. Constructivism in the Analysis of Anti-Racist Protest]. Revue française de science politique, 55, 889-918.

Pettit, P. (1997). Republicanism: A theory of freedom and government. Oxford, UK: Oxford University Press.

Pierrot, A. (1998). Le multiculturalisme. In Ferréol, G. (Ed.), Intégration, lien social et citoyenneté [Integration, Social Ties and Citizenship; pp. 234-251]. Villeneuve d'Ascq, France: Presses universitaires du septentrion.

Rose, E. J. B., Deakin, N. (1969). Colour and citizenship: A report on British race relations. Oxford, UK: Oxford University Press.

Sabatier, P., Jenkins-Smith, H. (Eds.). (1993). Policy change and learning. An advocacy coalition approach. Boulder, CO: Westview.

Sabbagh, D., Peer, S. (2008). The controversy over "statistiques ethniques." French Politics, Culture and Society, 26, 1-6.

Sayad, A. (1999). La double absence: des illusions de l'émigré aux souffrances de l'immigré [The Dual Absence. From the Illusions of Emigrants to the Suffering of Immigrants]. Paris, France: Seuil.

Schain, M. (2009). The politics of immigration in France, Britain and the United States: A comparative study. New York, NY: Palgrave.

- Scheffer, P. (2000, January 29). Het multiculturele drama. NRC Handelsblad.
- Schnapper, D. (1998). The Community of Citizens. On the Modern Idea of Nation. New Brunswick, NJ: Transaction.
- Scholten, P. (2009). The co-production of immigrant integration policy and research in the Netherlands: The case of the Scientific Council for Government Policy. *Science and Public Policy*, 36, 561-573.
- Schütz, A. (1962). Symbol, Reality and Society. In Natanson, Maurice (Ed.), *The Problems of Social Reality. Collected Papers volume 1* (pp. 207-354). The Hague, The Netherlands: Martinus Nijhoff Publishers.
- Simon, P. (2003). Challenging the French model of integration: Discrimination and the labor market case in France. *Studi Emigrazione*, 152, 717-745.
- Simon, P., Amiraux, V. (2006). There are no minorities here: Cultures of scholarship and public debate on immigrants and integration in France. *International Journal of Comparative Sociology*, 47, 191-215.
- Skocpol, T. (1985). Cultural idioms and political ideologies in the revolutionary reconstruction of state power: A rejoinder to Sewell. *Journal of Modern History*, 57, 86-96.
- Sniderman, P., Hagendoorn, L. (2007). *When ways of life collide. Multiculturalism and its discontents in the Netherlands*. Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Vertovec, S., Wessendorf, S. (Eds.). (2009). *The multiculturalism backlash: European discourses, policies, and practices*. London, UK: Routledge.
- Wallace Goodman, S. (2010). Questioning national models: Empirical change and measurement issues. *Perspectives on Europe*, 40(2), 47-50.
- Walzer, M. (1983). *Spheres of justice. A defense of pluralism and equality*. New York, NY: Basic Books.
- Weber, M. (1978). *Economy and Society*. Berkeley: University of California Press.
- Weil, P. (2002). *Qu'est-ce qu'un Français? Histoire de la nationalité française depuis la Révolution* [What is a French National? History of the French Nationality since the Revolution]. Paris, France: Grasset.

Hyödyllisiä linkkejä

<https://elearningindustry.com/the-adult-learning-theory-andragogy-of-malcolm-knowles>

<https://elearningindustry.com/8-important-characteristics-of-adult-learners>

https://media.wcupds.wisc.edu/related-training/mandated-reporter/resources/adult_learning.pdf

<https://elearningindustry.com/17-tips-to-motivate-adult-learners>

<https://www.ag.ndsu.edu/evaluation/documents/effective-adult-learning-a-toolkit-for-teaching-adults>

<http://teachingcenter.wustl.edu/resources/teaching-methods/discussions/teaching-with-discussions/>

<https://blogs.shu.ac.uk/shutel/2014/07/04/role-play-an-approach-to-teaching-and-learning/>

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2966567/#CIT3>

<http://www.bu.edu/ctl/teaching-resources/using-case-studies-to-teach/>

<https://elearningindustry.com/game-based-learning-and-adult-learning-styles>

<http://filmstretch.com.au/2016/03/01/the-case-for-using-video-for-adult-learning-and-development/>

<http://www.teachhub.com/storytelling-classroom-teaching-strategy>

<https://elearningindustry.com/9-tips-apply-adult-learning-theory-to-elearning>

<https://www.britishcouncil.org/sites/default/files/active-citizens-global-toolkit-2014-2015.pdf>

<https://www.excellencegateway.org.uk/content/import-pdf15272-0>

<https://www.excellencegateway.org.uk/content/import-pdf15272-0>

<https://www.eesc.europa.eu/resources/docs/eesc-2011-35-en.pdf>

<https://www.eesc.europa.eu/resources/docs/eesc-2011-35-en.pdf>

<https://www.eesc.europa.eu/resources/docs/eesc-2011-35-en.pdf>

<http://ecosalon.com/25-super-rewarding-ways-to-become-a-more-active-citizen/>

https://isim.zrc-sazu.si/sites/default/files/stepin_guide.pdf

<https://www.tolerance.org/sites/default/files/TT-Digital-Literacy-Improving-the-Active-Citizenship-Project-Through-Information-Communication-Technology-Oct2017.pdf>

<https://www.tolerance.org/sites/default/files/TT-Digital-Literacy-Improving-the-Active-Citizenship-Project-Through-Information-Communication-Technology-Oct2017.pdf>

<https://www.pmi.org/learning/library/use-social-media-on-project-successfully-9920>

<http://www.worldurbancampaign.org/civic-crowdfunding-collective-option-urban-sustainable-development>

<https://study.com/academy/lesson/what-is-civic-participation-definition-examples.html>

www.teachingcitizenship.org.uk/ncs

<https://westwood.wikispaces.com/file/view/Hofstede.pdf>

<http://teaching.up.edu/bus511/xculture/Hall%20and%20Hall%201990,%20ch1.pdf>

<https://rm.coe.int/tool-4-responding-appropriately-to-cultural-difference-and-managing-in/168071717e>

https://www.ymca.int/fileadmin/library/6_Communications/1_General_Tools/Intercultural_Communication_1.pdf

Hankkeen koordinaattori:

Soros International House
www.sih.lt

Hankkeen kumppanit:

Medardo Coboto Treciojo Amziaus Universitetas
www.mctau.lt

ifa Akademie
www.ifa-akademie.de

Anmiro Oy
projects, evaluation, writing
Anmiro Oy
www.anmiro.net

DIAN
www.dian.gr

GSVO 95
www.gsv095.fr